KEP

RAPORTI VJETOR 2019

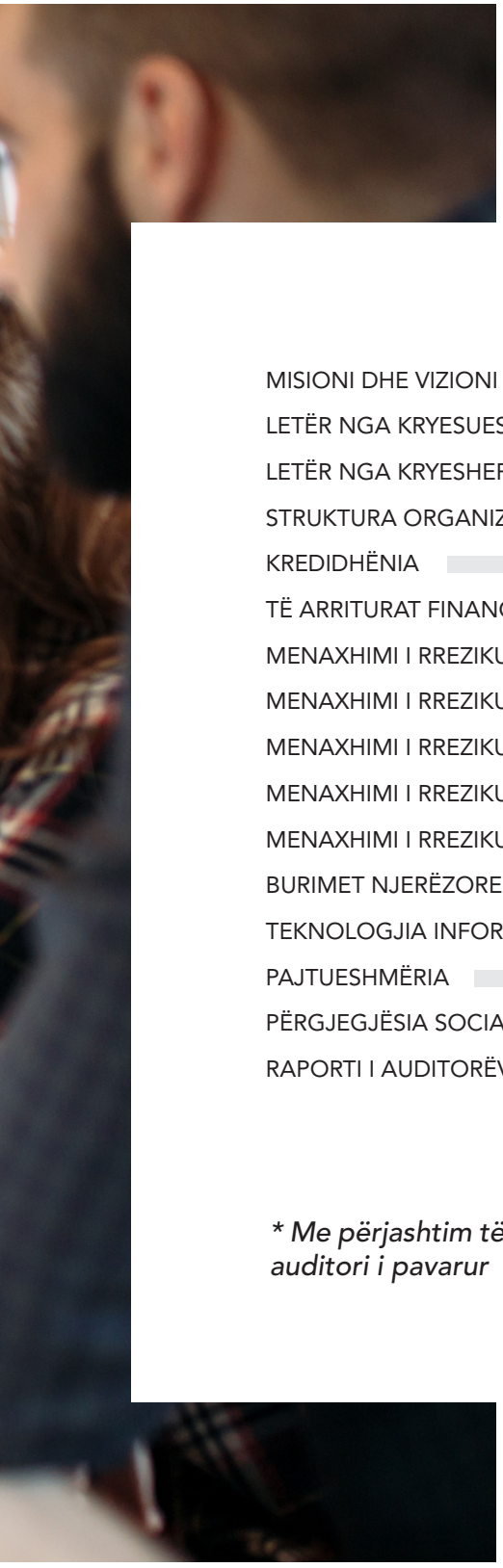

MISIONI DHE VIZIONI 5

LETËR NGA KRYESUESI I BORDIT TË DREJTORËVE 6

LETËR NGA KRYESHEFI EKZEKUTIV 7

STRUKTURA ORGANIZATIVE 9

KREDIDHËNIA 10

TË ARRITURAT FINANCIARE 14

MENAXHIMI I RREZIKUT 17

MENAXHIMI I RREZIKUT KREDITOR 17

MENAXHIMI I RREZIKUT TË LIKUIDITETIT DHE FINANCIMIT 18

MENAXHIMI I RREZIKUT TË NORMËS SË INTERESIT 19

MENAXHIMI I RREZIKUT OPERACIONAL 19

BURIMET NJERËZORE 20

TEKNOLOGJIA INFORMATIVE 21

PAJTUESHMËRIA 22

PËRGJEGJËSIA SOCIALE 23

RAPORTI I AUDITORËVE 24

** Me përjashtim të pasqyrave financiare, raporti vjetor nuk është audituar nga auditori i pavarur*

MISIONI DHE VIZIONI

Misioni i KEP Trust është përmirësimi i standardit të jetesës dhe përkrahja e zhvillimit ekonomik të vendit duke siguruar shërbime financiare për individë dhe biznese.

Në të njëjtën kohë, KEP shikon përpara në vizionin për të ofruar shërbime të përgjithshme financiare.

LETËR NGA KRYESUESI I BORDIT TË DREJTORËVE

Viti 2019 ishte viti kur KEP festoi me krenari përvjetorin 20 vjeçar si institucioni udhëheqës mikrofinanciar në Kosovë, pasi kishte evoluar nga një program i përkrahjes së refugjatëve në një institucion financiar profesional i drejtuar nga misioni. Që nga fillimi i huadhënies më 1999, KEP shpërndau gjysmë miliardë EUR për grupet e synuara siç janë mikro sipërmarrësit dhe familjet me të ardhura të ulëta, duke theksuar kështu kontributin pozitiv në zhvillimin ekonomik të Kosovës.

Më 2019 portfolio e huasë së KEP arriti në 51 milion EUR, duke u shërbyer 22,000 klientëve përmes rrjetit prej 31 degësh në mbarë vendin. Rritja e portfolios së huasë ishte 17%, cilësia e portfolios mbeti e shkëlqyeshme, ndërsa KEP poashtu ishte në gjendje të rezervonte një fitim të shëndoshë. Si një institucion i certifikuar SMART, KEP vazhdon të angazhohet për një trajtim transparent dhe me respekt të klientëve, që është në përputhje me misionin.

KEP mbetet një partner i fortë për sektorin bujqësor të Kosovës. Gjatë 2019-ës, institucioni shpërndau afro 7 milion EUR për bujqësinë, duke shënuar një rritje prej 25% krahasuar me 2018-ën. KEP gjithashtu investoi ndjeshëm në AgroPortal, qendra jonë e njohurive me bazë në internet, në shërbim të komunitetit bujqësor të Kosovës. AgroPortali përmban bazën e të dhënave më gjithëpërfshirëse në lidhje me sektorin bujqësor në Kosovë, si dhe 6 udhërrëfyes dhe 17 video mësime mbi praktikat më të mira bujqësore. Portali tashmë ka 15,000 përdorues dhe qëllimi i KEP është të vazhdojë zhvillimin e tij në bashkëpunim me partnerët.

Sot, ndërsa po përpilojmë këtë raport vjetor, Kosova dhe bota janë goditur nga pandemia COVID19 dhe masat shoqëruese për të frenuar përhapjen e virusit. Falë pozicionit të shëndoshë financiar të KEP në fillim të krizës, punës dhe angazhimit të vazhdueshëm të stafit dhe menaxhmentit të KEP në kombinim me mbështetjen e plotë të partnerëve, KEP duket se është në një pozitë të mirë për ta përballuar këtë krizë dhe për të ofruar zgjidhje adekuate për klientët e prekur.

Dëshirojmë të shprehim falënderimet tona të sinqerta për stafin, menaxhmentin, themeluesit e KEP, partnerët financiarë vendorë e ndërkombëtarë, Bankën Qendrore të Kosovës dhe zyrën e OJQ-ve pranë Ministrisë së Administratës Publike, për mbështetjen dhe udhëzimin e tyre të vazhdueshëm edhe në periudha të vështira.

Koen Wasmus

LETËR NGA KRYESHEFI EKZEKUTIV

Në vitin 2019 KEP festoi përvjetorin e 20-të dhe me krenari u prezantoi klientëve, partnerëve dhe palëve të interesit arritjet dhe kontributet në mbështetjen e zhvillimit të vendit.

Arritjet kryesore përfshijnë një portfolio prej mbi 50 milion EUR dhe 22 000 klientë, të cilët i kanë besuar KEP-it për të përmbushur nevojat e tyre financiare. Për më tepër, ne vazhduam t'i ulim normat e interesit, ndërsa në të njëjtën kohë rritëm efikasitetin e shërbimeve tona.

Gjatë vitit 2019 cilësia e përgjithshme e portfolios u përmirësua në krahasim me një vit më parë, derisa KEP mbeti institucioni më i besueshëm dhe udhëheqës në tregun e Kosovës. Së fundi vazhduam kontributin tonë për komunitetin dhe mbështetëm fermerët dhe sektorin agrar.

Përpjekjet tona gjatë vitit 2019 përfshinë përgatitjet për zgjerimin e bazës së klientëve duke prezantuar një produkt të ri në shërbim të klientëve të NVM-ve që përfishinë edhe ekipin e specializuar të shitjeve. Dhe për të rritur efektivitetin tonë janë bërë edhe përgatitjet për automatizimin e procesit të miratimit të kredive, që do të prezantohet në vitin 2020.

Këto arritje i atribuohen entuziazmit, përkushtimit dhe punës së palodhur të stafit tonë si në degë ashtu edhe në selinë qëndrore. Siç u vu në dukje gjatë festimit tonë të 20 vjetorit, çelësi i suksesit të KEP kanë qenë njerëzit, stafi të cilët siguruan që klientela jonë të shërbehet rregullisht në mënyrë efikase.

Për më tepër, partneriteti me organizatat më të njohura financiare ndërkombëtare ndihmoi KEP-in në arritjen e qëllimeve dhe përmbushjen e misionit social. Partneriteti dhe mbështetja e tyre luajtën rol thelbësor në sigurimin e stabilitetit gjatë gjysmës së parë të vitit 2020. Kjo sepse ndërsa po kompletonim raportin tonë vjetor, Kosova u përball me një situatë të paprecedent të krijuar si rezultat i Covid 19.

Sektori i mikro financave, krahas sektorëve të tjerë u ndikua gjithashtu. Sidoqoftë, KEP u rezistoi vështirësive dhe unë jam i lumtur të vë në dukje se përvoja dhe stabiliteti ndikuan që KEP të jetë në gjendje të vazhdojë t'i shërbejë klientelës së vet, dhe të kontribuojë në rimëkëmbjen e vendit.

Si përfundim, në emër të Bordit Menaxhues, dëshiroj të falënderoj klientët tanë për besnikërinë e tyre, Bordin e Drejtorëve në drejtimin e institucionit drejt arritjes së objektivave dhe autoritetet rregullatore për mbështetjen e tyre të vazhdueshme.

Me respekt,

Shpend Nura

STRUKTURA ORGANIZATIVE

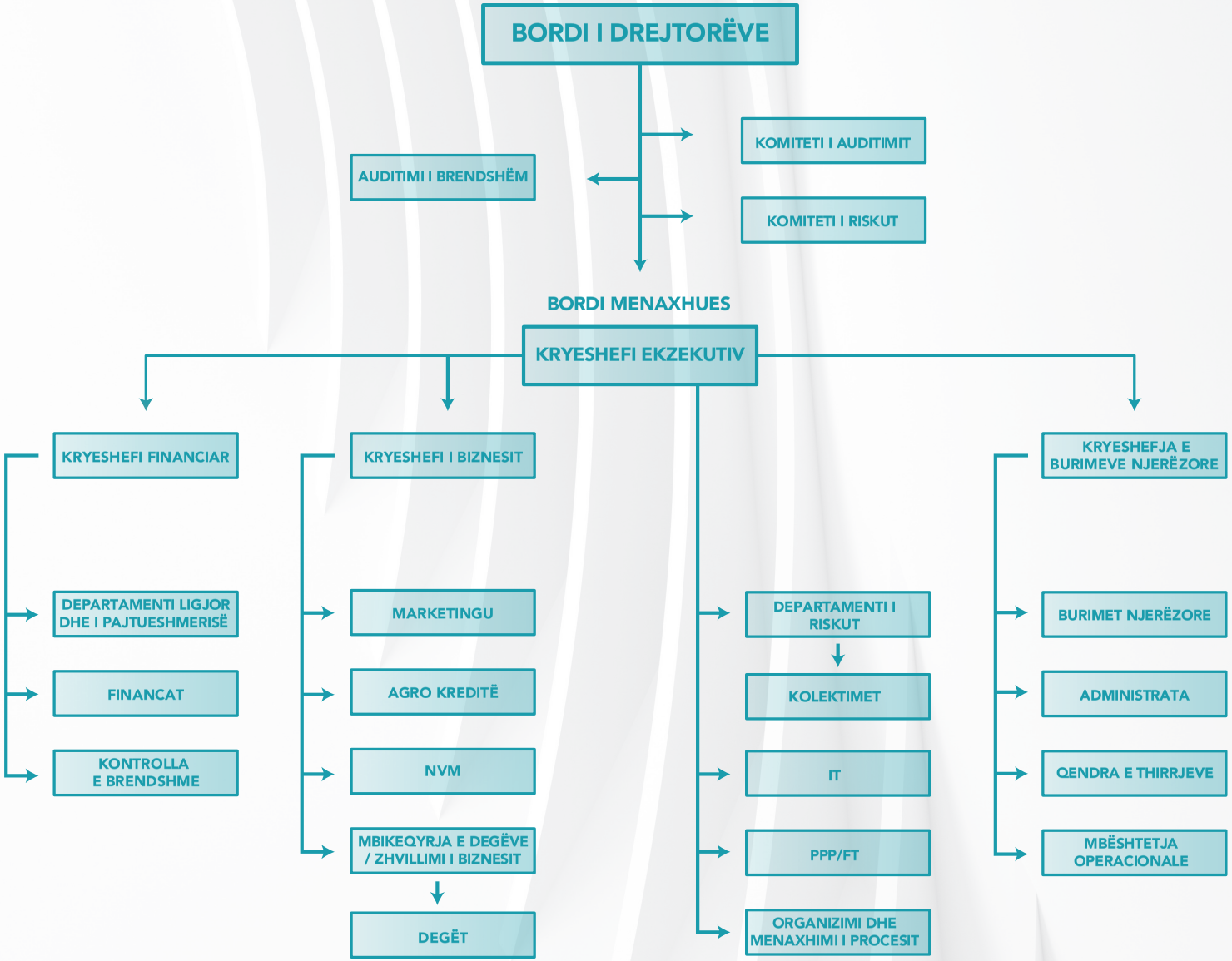
BORDI I DREJTORËVE
KOMITETI I AUDITIMIT
AUDITIMI I BRENDSHËM
KOMITETI I RISKUT
BORDI MENAXHUES
KRYESHEFI EKZEKUTIV
KRYESHEFI FINANCIAR
KRYESHEFI I BIZNESIT
KRYESHEFJA E BURIMEVE NJERËZORE
DEPARTAMENTI LIGJOR DHE I PAJTUESHMËRISË
MARKETINGU
DEPARTAMENTI I RISKUT
BURIMET NJERËZORE
FINANCAT
AGRO KREDITË
KOLEKTIMET
ADMINISTRATA
KONTROLLA E BRENDSHME
NVM
IT
QENDRA E THIRRJEVE
MBIKEQYRJA E DEGËVE / ZHVILLIMI I BIZNESIT
PPP/FT
MBËSHTETJA OPERACIONALE
DEGËT
ORGANIZIMI DHE MENAXHIMI I PROCESIT

KREDIDHËNIA

Si në vitet paraprake, edhe në vitin 2019 KEP kishte për qëllim vazhdimin e përkrahjes financiare për klientët dhe ruajtjen e pozitës së liderit në tregun e mikrofinancave, qëllim ky që u realizua me anë të një koordinimi dhe pune të çmuar të stafit të degëve, zyres qëndrore dhe bordit të drejtorëve.

Gjatë vitit 2019 KEP arriti ta thellojë pjesëmarrjen në treg me 27.3%, ndërsa e njëjta në fund të vitit paraprak ishte 26.6%. Në anën tjetër edhe numri i klientëve shënoi rritje për 0.7% në krahasim me një vit më parë duke arritur në 22,255 klientë.

Pjesëmarrja në treg sipas portfolios – 2019

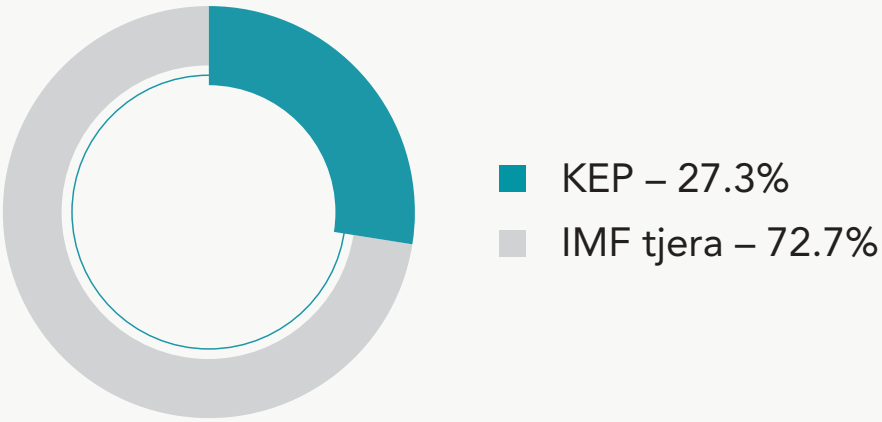

Pjesëmarrja në treg sipas portfolios – 2018

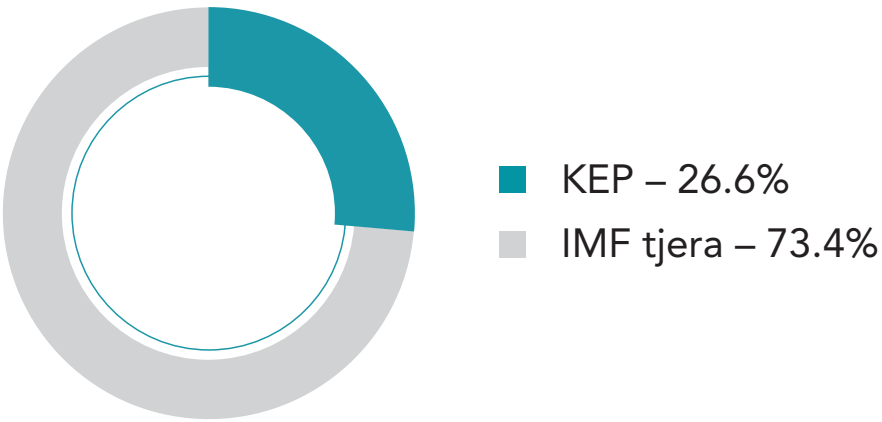

Pjesëmarrja në treg sipas numrit të klientëve – 2019

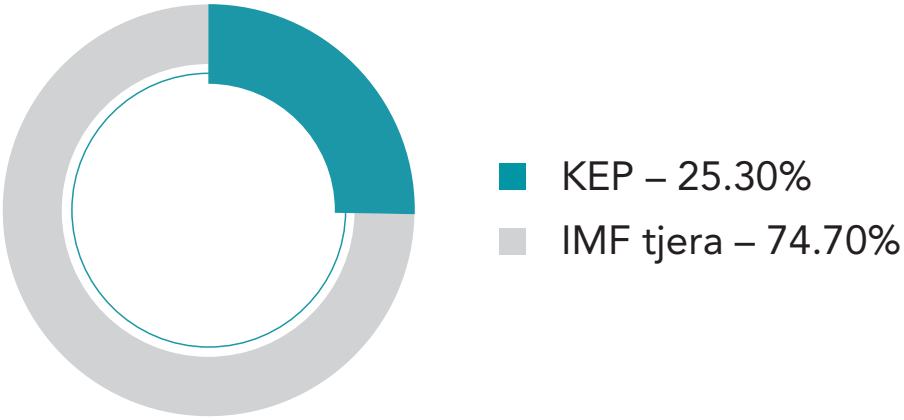

Pjesëmarrja në treg sipas numrit të klientëve – 2018

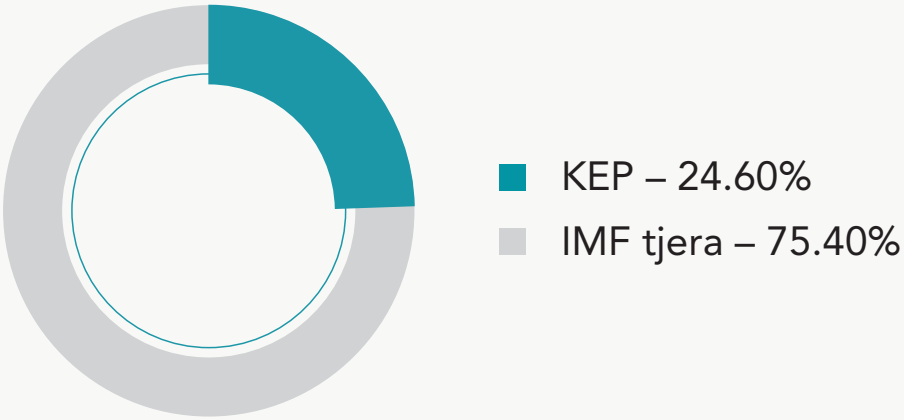

Produktet kreditore nuk pësuan ndryshim, por pati kushte më të favorshme për klientë meqë norma e interesit vazhdoi të ulet. Përveç uljes zyrtare të normave të interesit, në muajin dhjetor pati edhe ulje një mujore në të gjitha llojet dhe shumat e kredive përmes fushatës promocionale përkatëse.

Një aspekt tejet i veçantë ishte krijimi i segmentit të bizneseve të vogla dhe të mesme që pritet të mundësojë qasjen në fonde për biznese të kësaj kategorie.

Aktiviteti kryesor i KEP edhe këtë vit u përqendrua më shumë në përkrahjen e bizneseve mikro dhe atyre agro, në zona të ndryshme të Kosovës, duke i dhënë një përparësi zonave rurale ku qasja në kredi është më e vështirë.

Në fund të vitit 2019 pjesëmarrja e kredive të biznesit dhe atyre agro në portfolion kreditore të KEP arriti në 43%, derisa edhe gjatë këtij viti KEP vazhdoi me ofrimin e kushteve lehtësuese, duke ofruar fleksibilitet në planpagese për agro kreditë në mënyrë që pagesat të përputhen me ciklet e bizneseve apo veprimtarive përkatëse.

SHPËRNDARJA SIPAS ZONAVE

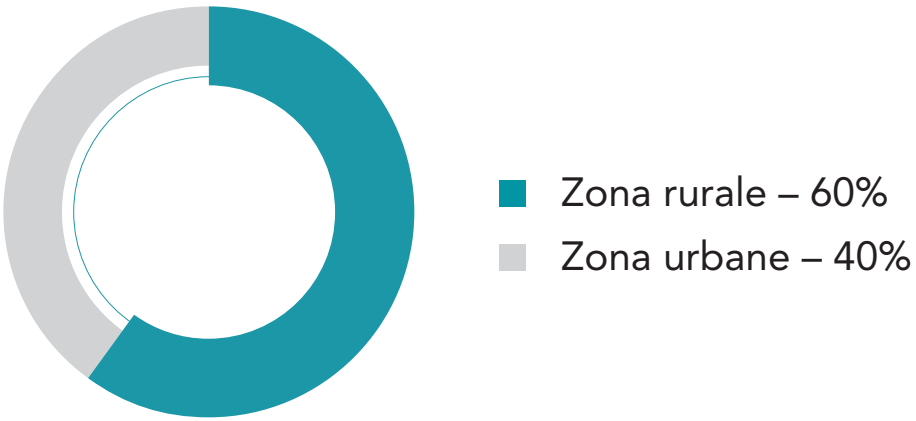

TË ARRITURAT FINANCIARE

Totali i aseteve të KEP-it më 31 dhjetor 2019 ishte 55 milion EUR. Kjo paraqet një rritje prej 10% krahasuar me vitin paraprak (2018: 49.8 milion EUR). Struktura e aseteve vazhdoi të dominohet nga kreditë për klientët, derisa pas provizionimit për humbje nga kreditë, 91% e totalit të aseteve ishin të përqendruara në kredi ndaj klientëve.

Kreditë e përgjithshme bruto më 31 dhjetor 2019 arritën në 51.7 milion EUR, një rritje kjo prej 17% në krahasim me vitin pararendës (2018: 44.3 milion EUR).

Provizionimet për humbje të kredive arritën në 1.50 milion EUR, 5% ulje në krahasim me vitin 2018 (2018: 1.58 milion EUR). Këto provizionime janë bërë ne harmoni me SNRF 9 e cila ka hyrë në fuqi nga 1 Janari 2019 për huatë të cilat konsiderohen si jo plotësisht të rikuperueshme dhe përfaqësojnë vlerësimin e menaxhimit të humbjeve të tilla në datën e raportimit.

Nga 32.7 milion EUR në fund të vitit 2018, më 31 dhjetor 2019 detyrimet për huatë arritën në 35.1 milion EUR, duke shënuar kështu një rritje prej 8%.

Në vitin 2019, suficiti i KEP arriti 18.2 milion EUR, duke përfshirë 1.9 milion EUR në formën e tepricës së krijuar nga aktivitetet ekonomike gjatë vitit 2019.

Të ardhurat neto ishin 1.9 milion EUR apo 0.1 milion më shumë se një vit më parë (2018: 1.8 milion EUR).

Të ardhurat nga interesat mbi kreditë vazhduan të jenë burimi kryesor i të ardhurave. Shpenzimet e stafit deri më 31 dhjetor 2019 ishin 3.14 milion EUR, ku në krahasim me vitin 2018 kur ishin 2.79 milion EUR u shënua një rritje prej 12%, ndërsa shpenzimet e përgjithshme dhe administrative (pa ato të provizionimit) ishin 1.9 milion EUR në krahasim me ato të vitit të kaluar prej 1.8 milion EUR duke shënuar një rritje prej 13%. Raporti i të ardhurave neto me shpenzimet e përgjithshme ishte 69%, nderkohë që në vitin e kaluar i njëjti ishte 67%.

Si rrjedhojë, për vitin 2019 kemi paguar një shumë prej 257 mijë EUR me një normë efektive të tatimit prej 11.7% në krahasim me vitin paraprak ku janë paguar 265 mije EUR me një normë efektive të tatimit prej 12.3%

Shpenzimet e stafit gjithashtu përfshijnë edhe trajnimet dhe zhvillimin profesional. Kjo kategori përfaqëson një pjesë të konsiderueshme të shpenzimeve operacionale, pasi që KEP i jep rëndësi të madhe investimit në zhvillimin profesional të stafit.

Të dhënat e sipërme janë sipas Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF), ndërkohë që KEP përgatit dhe raporton pasqyrat edhe sipas kërkesave të Bankës Qendrore të Kosovës (BQK).

Në milion EUR

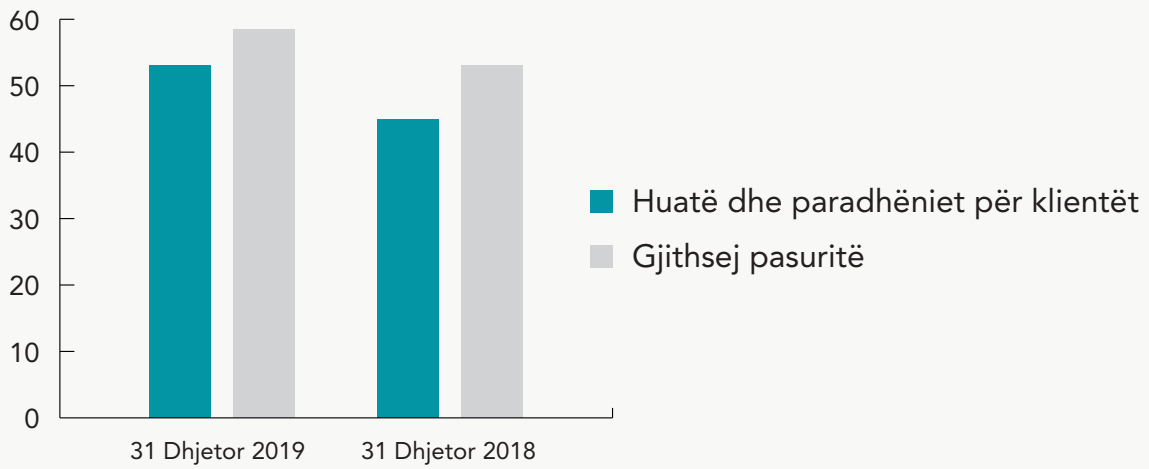

Në milion EUR

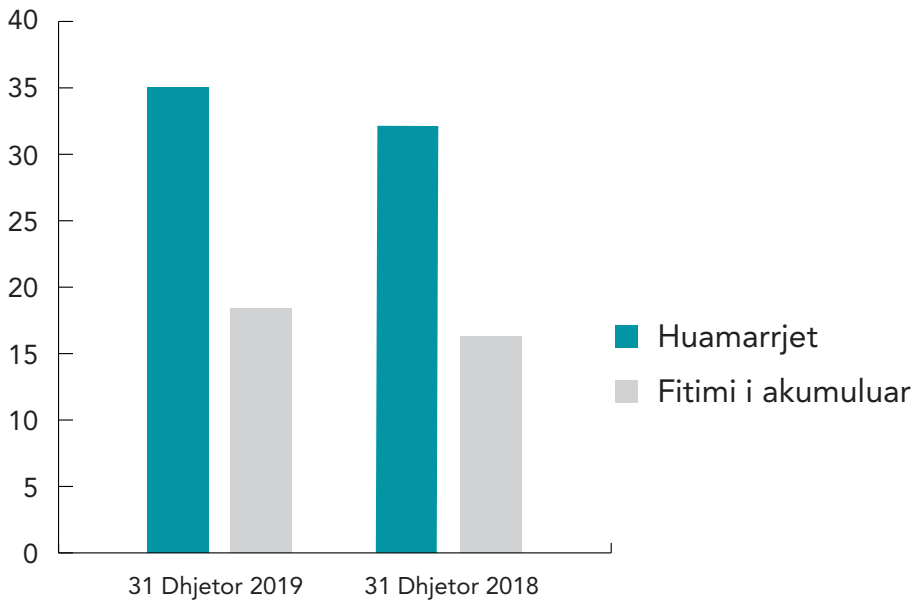

Në milion EUR

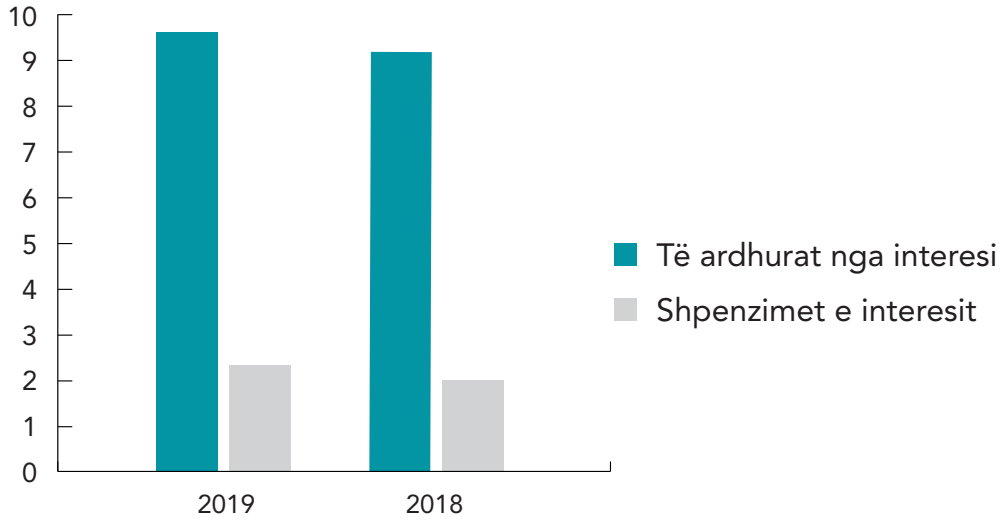

Në milion EUR

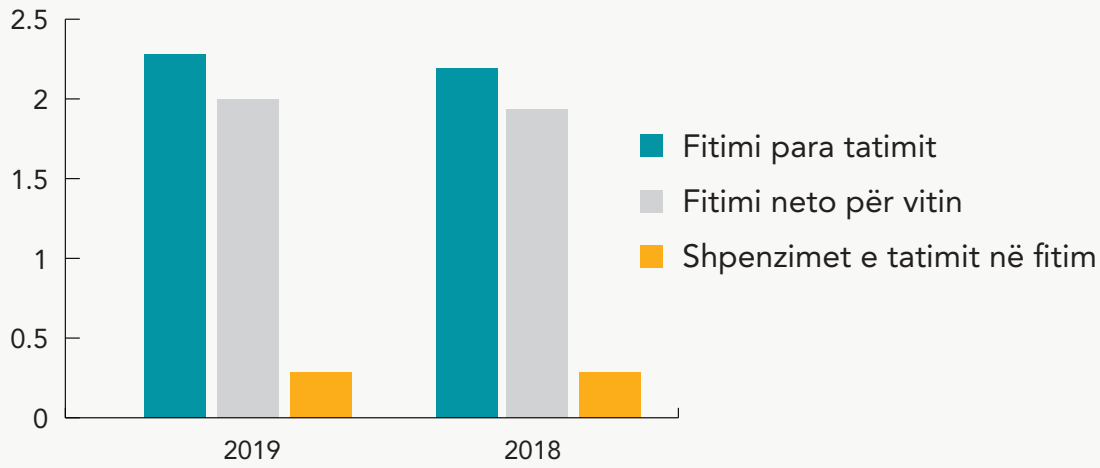

MENAXHIMI I RREZIKUT

KEP menaxhon dhe monitoron rrezikun në mënyrë të kujdesshme dhe në baza të rregullta duke qenë në përputhshmëri me kërkesat e BQK dhe politikat e brendshme të aprovuara nga Bordi i Drejtorëve. KEP i ekspozohet rreziqeve të kredisë, likuiditit, rrezikut operacional dhe rreziqeve të tjera të ndërlidhura të cilat identifikohen dhe monitorohen në përputhje me procedurat dhe politikat e saj.

MENAXHIMI I RREZIKUT KREDITOR

Rreziku kreditor është rreziku më i shpeshtë që i ekspozohet KEP duke marrë parasysh strukturën dhe kushtet e përgjithshme të tregut ku operon. Sipas përkufizimit të përgjithshëm, rreziku kreditor është humbja që mund të ndodhë nëse pala tjetër në marrëdhënie të kredisë dështon për t'i përmbushur detyrimet e tij/saj siç është përcaktuar në marrëveshjen e kredisë. KEP është i ekspozuar ndaj rrezikut kreditor kryesisht përmes procesit të kreditimit.

Menaxhimi i rrezikut kreditor bëhet përmes analizës së rregullt të aftësisë paguese të klienteve, sipas limiteve të përcaktuara në procedura të kreditimit dhe politika të aprovuara nga Bordi i Drejtorëve i KEP. Komitetit Kreditor i Zyres Qendrore (KKZQ) ka autoritetin përfundimtar për delegimin e fuqisë aprovuese në nivel dege dhe poashtu të merr vendime për kredi me ekspozim >10,000 EUR. Ne anën tjetër, Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut është përgjegjës për hartimin e procedurave të kreditimit dhe rekomandon te menaxhmenti dhe Bordi i Drejtoreve të gjitha politikat e ndërlidhura me riskun kreditor. Poashtu, Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut raporton në baza mujore tek KKZQ dhe në bazë tremujore te Komiteti i Riskut në nivel bordi, për performancën e kredive në nivelin e portfolios, duke përfshirë përmbledhjen e IKR-ve, limitet e brendshme të caktuara nga Bordi i Drejtorëve, vonesat e kredive, ekspozimin sipas segmenteve dhe industrisë, trendin e PAR'it, aktivitetet e kolektimit etj. Në anën tjetër, ekspozimet > 10,000 EUR monitorohen rregullisht nga Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut sipas kërkesës së BQK. Në dhjetor 2019 PAR +30 ishte 2.22% (2.50% në 2018) ndërsa PAR +1 ishte 2.93% (3.29% në 2018)

MENAXHIMI I RREZIKUT TË LIKUIDITETIT DHE FINANCIMIT

Rreziku i likuiditetit nënkupton rrezikun që KEP mund të mos jetë në gjendje të përmbushë detyrimet aktuale dhe të ardhshme në mënyrë të plotë ose në kohën e duhur. Rreziku i financimit nënkupton rrezikun se financimi shtesë në rast nevoje mund të mos arrihet apo mund të merret vetëm me norma të interesit shumë të larta.

Rreziku i likuiditetit dhe financimit në KEP menaxhohet përmes politikave dhe procedurave në përputhje me kërkesat e autoriteteve rregullative në vend. Kontrollimi dhe zvogëlimi i rrezikut të likuiditetit mbështetet nga modeli i biznesit të KEP. Nga njëra anë, portfolio e kredisë karakterizohet nga një numër i madh i ekspozimeve afatshkurtra për klientët. Shumica e kredive kanë plane kthimi në formë anuitetiti dhe kanë cilësi të lartë. Nga këndvështrimi i rrezikut të likuiditetit, kjo ndihmon në menaxhimin e tij pasi rrjedhat hyrëse të parasë janë më të parashikueshme. Nga ana tjetër, huatë nga huadhënës institucional janë burimi kryesor i financimit, ndërsa përdorimi i instrumenteve të tregjeve financiare nuk aplikohet. Si pjesë e menaxhimit të likuiditetit, KEP ka definuar dhe përcjellur vazhdimisht indikatorët e likuiditetit. Gjithashtu, testet e stresit të likuiditetit zhvillohen rregullisht bazuar në skenarë të definuar që ndihmojnë në analizimin e pozicioneve të likuiditetit në rast të tronditjeve potenciale, të brendshme apo të jashtme.

KEP poashtu e konsideron rrezikun e financimit si të ulët, për shkak të leverazhit të ulët ku norma e borxhit ndaj ekuitetit më 31 dhjetor 2019 ishte 2.00. Kjo normë është mirëmbajtur duke u mbështetur në ekuitetin e KEP, si dhe në faktin që KEP vazhdon të ketë qasje në financim nga burime të ndryshme ndërkombëtare, institucione të specializuara në financimin e IMF-ve.

MENAXHIMI I RREZIKUT TË NORMËS SË INTERESIT

Rreziku i normës së interesit vjen nga ndryshimet strukturore midis maturiteteve të rivlerësimit të mjeteve dhe detyrimeve. Kjo mund ta ekspozojë institucionin ndaj rrezikut që kostot e financimit mund të rriten, ndërkohë që kthimi nga asetet mund të mbetet i njëjtë, apo që kthimi nga asetet ulet duke mos u reflektuar në uljen e kostove të financimit për një kohë më të gjatë, duke rezultuar kështu në zvogëlime të margjinës. Për këtë rrezik, KEP mbështetet në normën e ulët të leverazhit dhe bazën e ekuitetit që siguron parashikueshmëri dhe lehtëson të menaxhohet ndikimi në vlerën ekonomike dhe në të ardhurat nga interesi.

KEP bën analizat e hendekut të maturitetit në mes të aseteve dhe detyrimeve, përderisa rezultatet e analizave raportohen rregullisht në komitetin e menaxhimit të rrezikut në nivel të bordit të drejtorëve.

MENAXHIMI I RREZIKU OPERACIONAL

Rreziku operacional përkufizohet si rrezik i humbjes që mund të rezultojë nga proceset e brendshme, jo adekuate ose të dështuara, njerëzit ose sistemet, ose nga ngjarje të jashtme të caktuara. Departamenti i Menaxhimit të Rrezikut është përgjegjës për monitorimin e ngjarjeve të rrezikut operacional sipas përkufizimit të Komitetit të Baselit.

KEP ka zhvilluar një platformë të përshtatshme për natyrën, shkallën dhe kompleksitetin, sa i përket identifikimit efektiv të treguesve kyç të rrezikut dhe vlerësimit, monitorimit dhe kontrollit të ndodhive të rrezikut operacional.

BURIMET NJERËZORE

Vitin 2019 KEP e përfundoi me 246 punëtorë. Gjatë këtij viti koncentrimi ishte kryesisht në rekrutimin e analistëve kreditor, drejtim ky që do të vazhdojë edhe gjatë vitit pasues, ashtu siç është paraparë me buxhet.

Sa i perket trajnimeve, të gjithë analistët kreditor kanë ndjekur trajnimin për produktin Agro dhe trajnimin Analiza Finaciare, të ofruara nga trajnerë të specializuar të fushave përkatëse. Përveç këtyre, është mbajtur edhe trajnimi i sigurisë në punë për gjithë stafin e KEP. Trajnimet nuk janë ndalur me kaq meqë një numër i të punësuarve, përmes metodës online, kanë ndjekur trajnime të fushës së menaxhimit të rrezikut në Frankfurt School.

Me ndihmën e AUK-së është bërë matja e nevojave për trajnim (Training needs assessment) për stafin e KEP. Si rezultat i këtij aktiviteti është përgatitur plani i trajnimve për vitin 2020. Sipas të dalurave të këtij projekti, gjatë vitit 2020 KEP duhet të fokusohet në trajnime të cilat do të zhvillojnë aftësitë esenciale (të buta) për stafin e KEP. Prandaj fokusi do të jetë në organizmin e trajnimeve të kësaj natyre.

Ndër zhvillimet tjera të rëndësishme ishte edhe prezentimi i platformës E-learning, e cila u shfrytezua për trajnimin e AML dhe Ligjit për mbrojtjen e të dhënave personale. Kjo platformë po ashtu do të mundësojë trajnimin e gjithë stafit në fushat të cilat kërkohen nga rregullatori, derisa e njëjta do të avansohet edhe më tutje gjatë vitit 2020.

TEKNOLOGJIA INFORMATIVE

Departamenti i TI-së është njëri ndër departamentet më dinamike në institucion, ku ndryshimet dhe zhvillimet janë të zakonshme.

Gjatë vitit 2019, në bazë të nevojave të departamenteve janë bërë edhe modifikimet përkatëse në sistem. Është implementuar sistemi për trajnimet online, pastaj sistemi i qendrës së thirrjeve, si dhe janë zhvilluar aplikacione specifike për nevoja të departamenteve të cilat janë paraqitur në vazhdim.

- Aplikacioni për raporte
- Aplikacioni për mbështetje/ndihmë (Help Desk)
- Aplikacioni për ndarje të informatave – Intranet
- Aplikacioni për Trajnime Online (E-Learning)
- Aplikacioni për Auditimin e Brendshëm
- Aplikacioni për Kontrollen e Brendshme
- Aplikacioni për menaxhimin e Riskut Operacional

Departamenti i TI-së është i përkushtuar që vazhdimisht të përmirësojë ambientin në aspektin e Teknologjisë Informative. Si rezultat i këtij përkushtimi, në vazhdimësi ka pasur investime të cilat zakonisht bëhen në dy drejtime, atë teknologjik përmes investimeve në teknologji dhe softuer, dhe atë të zhvillimit të kapaciteteve njerëzore përmes trajnimeve profesionale.

Poashtu, në kuadër të ngritjes së profesionalizmit në TI-së, janë krijuar dhe aprovuar politikat dhe procedurat për fushat specifike të TI-së, të cilat mundësojnë menaxhim më të mirë të resurseve, të drejtave dhe informatave në përgjithësi.

PAJTUESHMËRIA

Pajtueshmëria me ligjet dhe rregulloret në fuqi

Me qellim të krijimit të një vendi më të sigurt për klientët, KEP është i përkushtuar dhe siguruar që të gjitha aktivitetet të jenë në pajtueshmëri me kornizën ligjore në fuqi, duke përfshirë rregulloret, udhëzimet dhe dokumentet e brendshme. Për zbatimin dhe respektimin e kësaj kornize ligjore, KEP është angazhuar vazhdimisht në përditësimin e akteve të brendshme, përfshirë politikat dhe procedurat.

Mbrojtja e klientëve dhe mbrojtja e të dhënave

KEP është i fokusuar në mbrojtjen e klientëve, duke ofruar shërbime cilësore dhe transparente për ta dhe siguron klientët që të dhënat personale të mbledhura, trajtohen me kujdes dhe vigjilencë maksimale, në përputhje të plotë me të gjitha kërkesat ligjore që burojnë nga ligjet dhe rregulloret ne fuqi.

Parandalimi i pastrimit të parave / LFT

Në fushën e parandalimit të pastrimit të parave janë krijuar standarde të larta kundër pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit. Këto standarde janë përgatitur në harmoni të plotë me Ligjin për Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Luftimin e Financimit të Terrorizmit, Nr. 05 / L-096 dhe rregulloren e BQK-së.

Bazuar në legjislacionin e lartpërmendur, KEP ka miratuar politika dhe procedura të cilat janë në fuqi dhe të cilat theksojnë rëndësinë e krijimit të sistemeve adekuate për të luftuar pastrimin e parave dhe financimin e terrorizmit.

Përveç aplikimit të rregulloreve dhe standardeve të kërkuara me ligj, si dhe mekanizmave të brendshëm mbrojtës, në mënyrë që të rritet ndërgjegjësimi për ligjshmërinë dhe pajtueshmërinë e përmendur më lartë, KEP ka mbajtur trajnime për të gjithë stafin, duke përfshirë Zyrën Qendrore dhe të gjitha degët. Veç tjerash, kjo ndikon që ata të jenë vigjilentë në respektimin e kërkesave ligjore.

PËRGJEGJËSIA SOCIALE

Parim bazë në këtë pikë është ndjekja e misionit social të KEP për të përmirësuar standardin jetësor të qytetarëve, duke ofruar shërbime për grupe që kanë qasje të kufizuar në burimet financiare. Kjo përkrahje ofrohet duke analizuar dhe parashikuar efektet që dalin nga investimet përmes kredive, në mënyrë që ato të kenë ndikim pozitiv në ekonomi dhe ambient.

Por përmbushja e misionit social përfshinë edhe një dimension tjetër shumë të rëndësishëm, atë të përkrahjes së aktiviteteve kulturore, sociale e sportive. Në këtë aspekt u ndanë mjete financiare për realizimin e festivaleve dhe projekteve tjera kulturore, organizimin e aktiviteteve të ndryshme në fushën e sportit, si dhe një pjesë e konsiderueshme u nda për shërim të personave jashtë vendit.

Në vitin 2020 KEP do të vazhdojë me ofrimin e përkrahjes në të gjitha fushat e lartcekura, duke u koncentruar në grupet që kanë nevojë më tepër.

Më poshtë janë paraqitur disa nga iniciativat e përkrahura gjatë vitit 2019.

- Përkrahje financiare për Forumin Kosovar të Aftesisë së Kufizuar
- Gala Charity 2019
- Përkrahje për SOS Fshatrat e Kosovës
- "Charity Football Tournament", organizuar nga Oda Ekonomike Amerikane
- Festivali "Anadrinia Jehon"
- Festivali Tradicional Folklorik "Hasi Jehon"
- "Hardhfest 2019"
- Blerja e dhuratave të fundvitit për fëmijët në "Qendrën për Integrim dhe Rehabilitim" – Shtime
- Përkrahje financiare për persona të ndryshëm në nevojë për shërim jashtë vendit

RAPORTI I AUDITORËVE

KEP TRUST

PASQYRAT FINANCIARE

Përgatitur në përputhje me
Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar
për vitin që përfundoi më 31 Dhjetor 2019 së bashku me
Raportin e Auditorëve të Pavarur

PËRMBAJTJA **FAQE**

Raporti i Auditorit të Pavarur	
Pasqyra e Pozicionit Financiar	1
Pasqyra e Fitimit ose Humbjes dhe të Ardhurave Tjera Gjithëpërfshirëse	2
Pasqyra e Ndryshimeve në Balancën e Fondit	3
Pasqyra e Rrjedhës së Parasë	4
Shënimet Shpjeguese për Pasqyrat Financiare	5 - 54

Deloitte.

RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR

Për Bordin e Drejtorëve dhe Menaxhmentin e KEP Trust

Opinioni
Ne kemi audituar pasqyrat financiare të KEP Trust ("Organizata"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financar me 31 dhjetor 2019, pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në balancën e fondeve dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin e përfunduar si dhe shënime lidhur me pasqyrat financiare, duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël.

Sipas mendimit tonë, pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Organizatës më 31 dhjetor 2019, si dhe performancën financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin e përfunduar në atë datë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza për Opinion
Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar më tej në seksionin e raportit tonë për përgjegjësitë e auditorit në auditimin e pasqyrave financiare. Ne jemi të pavarur nga banka në përputhje me Bordin e Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kodin e Etikës të Kontabilistëve për Kontabilistët Profesionistë (Kodi IESBA) dhe me kërkesat etike që janë relevante për auditimin e pasqyrave financiare në Kosovë dhe ne kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa. Ne besojmë se evidenca e auditimit që ne kemi marrë është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë.

Theksim i çështjes
Ne tërheqim vëmendjen për Shënimin 2.5 Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve në pasqyrat financiare që përshkruajnë vlerësimin e menaxhmentit për ndikimin aktual ose të mundshëm të efekteve të koronavirusit COVID-19 në Organizatën. Mendimi ynë nuk është modifikuar në lidhje me këtë çështje.

Çështje tjera
Pasqyrat financiare të Organizatës për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2018 janë audituar nga një auditor tjetër që ka dhënë një opinion të pamodifikuar në 01 Korrik 2019.

Organizata ka përgatitur një grup të veçantë të pasqyrave financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2019, në përputhje me Rregullat dhe Rregulloret e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës.

Përgjegjësia e Menaxhmentit dhe e personave te ngarkuar me qeverisje për Pasqyrat Fincanciare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e pasqyrave financiare në përputhje me Ligjin mbi Banka, dhe për një kontroll të tillë që konsiderohet i nevojshëm nga menaxhmenti për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi.Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Organizatës për të vazhduar aktivitetitn, duke shpalosur, nëse e aplikueshme, çështje që lidhen më vazhdimësinë e biznesit dhe përdorë parimin e vazhdimësisë së biznesit, përveç kur menaxhmenti ka për qëllim të likuidojë Organizatën ose të ndërpresë operacionet, ose nuk ka ndonjë mundësi tjetër përveç se të veprojë në këtë menyrë.

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Organizatës.

Deloitte.

Përgjegjësitë e auditorit për auditimin e Pasqyrave Financiare

Objektivat tona janë që të ofrojmë siguri të arsyeshme nëse pasqyrat financiare në tërësi janë pa gabime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe për të nxjerrë një raport të auditorit që përfshin opinionin tonë. Sigurimi i arsyeshëm është një nivel i lartë sigurie, por nuk është një garanci se një auditim i kryer në përputhje me SNA-të do të zbulojë gjithmonë gabimet materiale kur ekzistojnë. Keqdeklarimet mund të lindin nga mashtrimet apo gabimet dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose në tërësi, ato në mënyrë të arsyeshme pritet që të ndikojnë në vendimet ekonomike të përdoruesve të marra në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me ISA, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe mbajmë skepticizëm profesional gjatë gjithë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e keqdeklarimeve materiale të pasqyrave financiare, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit, hartojmë dhe kryejmë e procedura të auditimit të që i pergjigjen këtyre rreziqeve dhe marrim prova të auditimit që janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të një keqdeklarimi material që rezulton nga mashtrimi është më i lartë se ai që rezulton nga gabimi, pasi mashtrimi mund të përfshijë fshehje, falsifikim, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime ose shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Marrim një kuptim të kontrollit të brendshëm që ka të bëjë me auditimin, me qëllim të hartimit të procedurave të auditimit që janë në përshtatshme me rrethanat, por jo me qëllim të shprehjes së një opinioni mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm të Organizatës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël dhe shpalosjeve të bëra nga menaxhmenti.
- Konkludojmë në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të menaxhimit të bazës së vijimësisë të kontabilitetit dhe në bazë të provave të auditimit të fituara, nëse ekziston një pasiguri materiale që lidhet me ngjarjet ose kushtet që mund të shkaktojnë dyshime të konsiderueshme mbi aftësinë e Organizatës për të vazhduar aktivitetin. Nëse konkludojmë se ekziston një pasiguri materiale, na kërkohet të tërheqim vëmendjen në raportin e auditorit tonë në shpalosjet përkatëse në pasqyrat financiare ose, nëse këto dhënie informacionesh shpjeguese janë jo adekuate, të modifikojmë opinionin tonë. Konkluzionet tona bazohen në provat e auditimit të fituara deri në datën e raportit të auditorit tonë. Sidoqoftë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të shkaktojnë që Organizata të pushojë së vazhduari aktivitetin.
- Vlerësojmë prezantimin e përgjithshëm, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë edhe shpalosjet, dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet themelore në një mënyrë që arrijnë prezantimin e drejtë.

Ne komunikojmë me ata që janë të ngarkuar me qeverisjen, ndër të tjera çështje, fushëveprimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, duke përfshirë çdo mangësi të rëndësishme në kontrollin e brendshëm që identifikojmë gjatë auditimit tonë.

Deloitte Kosova sh.p.k.

Deloitte Kosova sh.p.k.
Rr. Lidhja e Pejes, no. 177,
Prishtina, Republic of Kosovo
Nr. Unik identifikues.: 810468373
14 maj 2020

Partnere e angazhimit:
Arta Limani

KEP TRUST
Pasqyra e Pozicionit Financiar më 31 dhjetor 2019
(Të gjitha vlerat janë të shprehura në '000 Euro)

	Shënim	31 Dhjetor 2019	31 Dhjetor 2018
PASURITË			
Paraja dhe ekuivalentët e saj	6	2,443	5,938
Huatë dhe paradhëniet për klientët	7	50,209	42,765
E drejta e përdorimit të pasurive	11	1,025	-
Pasuri të tjera	8	96	122
Prona dhe pajisje	9	955	738
Pasuri të paprekshme	10	303	282
GJITHSEJ PASURITË		**55,031**	**49,845**
DETYRIMET			
Huamarrjet	12	35,192	32,732
Detyrimi i qirasë	11	1,051	-
Provizionet	13	240	212
Detyrimet e tjera	14	254	549
GJITHSEJ DETYRIMET		**36,737**	**33,493**
BALANCA E FONDIT			
Fitimi i akumuluar		18,294	16,352
GJITHSEJ FONDI		**18,294**	**16,352**
GJITHSEJ		**55,031**	**49,845**

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga ana e Bordit të Drejtorëve më 14 maj 2020 dhe janë nënshkruar në emër të tyre nga:

Shpend Nura
Kryeshef ekzekutiv

Adrian Alo
Kryeshef financiar

Shënimet nga faqja 5 deri në 54 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

KEP TRUST

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019

(Të gjitha vlerat janë të shprehura në '000 Euro)

	Shënim	Viti që përfundoi më 31 dhjetor 2019	Viti që përfundoi më 31 dhjetor 2018
Të ardhurat nga interesi	15	9,403	8,843
Shpenzimet e interesit	12	(2,052)	(1,747)
Të ardhurat neto nga interesi		**7,351**	**7,096**
Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet		32	19
Shpenzimet për tarifat dhe komisionet		(33)	(33)
Të ardhurat neto nga tarifat		**(1)**	**(14)**
Të hyrat tjera	16	345	331
Shpenzimi i humbjes së kredisë për kreditë dhe paradhëniet për klientët	7	(394)	(740)
Shpenzimet e personelit	17	(3,147)	(2,798)
Shpenzimet administrative	18	(1,196)	(1,085)
Shpenzimet e qirasë		-	(432)
Zhvlerësimi i së drejtës së përdorimit të pasurive	11	(393)	-
Zhvlerësimi dhe amortizimi	9,10	(256)	(182)
Humbja nga heqja nga përdorimi i aktiveve të paprekshme dhe pajisjeve		(8)	(1)
Kostoja e detyrimit të qirasë	11	(74)	-
Shpenzimet e provizionit për padi dhe kërkesa	13	(27)	(25)
Shpenzimet Operative		**(5,495)**	**(5,263)**
Fitimi para tatimit		**2,200**	**2,150**
Shpenzimet e tatimit në fitim	19	(257)	(265)
Fitimi neto për vitin		**1,943**	**1,885**

Nuk ka asnjë zë në të ardhurat gjithëpërfshirëse në vitin aktual ose atë të mëparshëm përveç fitimit për vitin dhe, në përputhje me rrethanat, nuk paraqitet pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse.

Shënimet nga faqja 5 deri në 54 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

KEP TRUST

Pasqyra e Ndryshimeve në Balancën e Fondit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019

(Të gjitha vlerat janë të shprehura në '000 Euro)

	Fitimi i mbajtur
Balanca më 1 janar 2018	**14,466**
Fitim total gjithëpërfshirës për vitin	
Fitimi neto për vitin	1,885
Të ardhurat totale gjithëpërfshirëse për vitin	**1,885**
Bilanci në 31 Dhjetor 2018	**16,351**
Fitim total gjithëpërfshirës për vitin	
Fitimi për vitin	1,943
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	-
Të ardhurat totale gjithëpërfshirëse për vitin	**1,943**
Bilanci në 31 Dhjetor 2019	**18,294**

Shënimet nga faqja 5 deri në 54 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

KEP TRUST
Pasqyra e rrjedhës së parasë për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019
(Të gjitha vlerat janë të shprehura në '000 Euro)

	Shënim	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative			
Fitimi para tatimit		2,200	2,150
Rregullimet për:			
Zhvlerësimin dhe amortizimin	9,10	256	182
HPK/Rënie në vlerë e kredive	7	394	740
Ndryshimi i provizionit për pretendimet ligjore	13	27	25
Humbja nga shlyerja e pajisjeve		8	1
Të hyra tjera		(2)	-
Të ardhurat nga interesi		(9,403)	(8,843)
Shpenzimet e interesit		2,052	1,747
		(4,468)	**(3,998)**
Ndryshimi në hua dhe paradhënie		(7,804)	(7,945)
Ndryshimi në aktive të tjera		(999)	89
Ndryshimi në detyrime të tjera		840	194
		(12,431)	**(11,660)**
Interesi i arkëtuar		9,370	8,837
Interesi i paguar		(341)	(123)
Paraja neto e shfrytëzuar nga aktivitetet operative		**(3,402)**	**(2,946)**
Rrjedha e parasë nga aktivitetet investuese			
Blerja e pajisjeve dhe përmirësimet e qirasë	9	(459)	(360)
Blerja e pasurive jo-materiale	10	(42)	(261)
Paratë neto të përdorura në aktivitetet investuese		**(501)**	**(621)**
Rrjedha e parasë nga aktivitetet financuese			
Disbursimet gjatë vitit		20,455	20,000
Shlyerjet gjatë vitit		(17,812)	(10,929)
Interesi i paguar		(2,235)	(1,728)
Para të gatshme neto nga aktivitetet financuese		**408**	**7,343**
Zvogëlimi neto i parasë dhe ekuivalentëve të saj		**(3,495)**	**3,776**
Paraja dhe ekuivalentët e saj më 1 janar		5,938	2,162
Paraja dhe ekuivalentët e saj më 31 dhjetor	6	**2,443**	**5,938**

Shënimet nga faqja 5 deri në 54 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

1. INFORMATA TË PËRGJITHSHME

Veprimtaria

Institucioni Mikrofinanciar - KEP Trust ("Organizata"), e njohur më parë si Kosovo Enterprise Program ("KEP") u themelua nga Organizata Humanitare International Catholic Migration Commission -

Switzerland ("ICMC") dhe Prizren Business Club në Gusht 1999, dhe ishte licensuar për të vepruar si një institucion jobankar nga Banka Qendrore e Republikës së Kosovës ("BQK").

KEP u regjistrua si një Organizate Jo-Qeveritare ('OJQ') lokale më 4 Mars 2002, dhe u regjistrua në BQK si një institucion mikrofinanciar, jo-bankar, siç është përcaktuar në seksionin 2 të Rregullores 1999/21. Aktiviteti primar i KEP është të ofrojë shërbime financiare për individët dhe familjet me të ardhura të ulëta në Kosovë. Me 3 prill 2002, Autoriteti i Bankave dhe Pagesave ne Kosove aprovoi regjistrimin e Organizatës si OJQ NGO.

Më 31 dhjetor 2019, organizata operoi përmes 31 degëve (2018: 31 degë) të cilat ishin të organizuara në 2 regjione në Kosovë

Zyra Qendrore e Organizates gjendet në Rr. Pashko Vasa, Nr. 6, Prishtinë, Kosovë.

Organizata udhëhiqet nga Bordi i Drejtorëve dhe Menaxhmenti Ekzekutiv. Bordi i Drejtorëve përbëhet nga 5 anëtarë dhe të gjithë janë të pavarur dhe nuk janë të lidhur me interesat dhe aktivitetet e Kompanisë.

Bordi i Drejtorëve

Më 31 dhjetor 2019, përbërja e tanishme e Bordit të Drejtorëve të KEP është si më poshtë:

Koen Wasmus - Kryetar i Bordit
Florence Joigneault - Anëtar i Bordit
Andreas Thiele - Anëtar i Bordit
Labinot Çoça - Anëtar i Bordit
Ardi Shita - Anëtar i Bordit

2. BAZA E PËRGADITJES

2.1 Pasqyra e pajtueshmërisë

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) të lëshuara nga Bordi për Standarde Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK).

2.2 Baza e përgaditjes

Pasqyrat financiare janë përgaditur mbi bazën e kostos historike.

2.3 Parimi i vijimësisë

Menaxhmenti i organizatës ka bërë një vlerësim të aftësisë së organizatës për vijimësi dhe është i kënaqur që ka burimet për të vazhduar biznesin për një të ardhme të parashikueshme. Për më tepër, menaxhmenti nuk është i vetëdijshëm për ndonjë pasiguri materiale që mund të sjellë dyshime të konsiderueshme mbi aftësinë e organizatës për të vazhduar. Prandaj, pasqyrat financiare vazhdojnë të përgatiten në bazë të parimit të vijimësisë.

2.4 Valuta funksionale dhe prezantuese

Këto pasqyra financiare janë të prezantuara në Euro ("EUR"), që është valuta funksionale e organizatës.

2. BAZA E PËRGADITJES (VAZHDIM)

2.5 Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon që menaxhmenti të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave kontabël dhe shumat e raportuara të aktiveve, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga këto vlerësime.

Vlerësimet dhe supozimet themelore rishikohen mbi baza të vazhdueshme. Rishikimet në vlerësimet e kontabilitetit njihen në periudhën në të cilën vlerësimi është rishikuar dhe në çdo periudhë të ardhshme të prekur. Në veçanti, informacioni rreth fushave të rëndësishme të pasigurisë së vlerësimit dhe gjykimeve kritike në zbatimin e politikave kontabël që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare, përshkruhen në shënimin 5.

Zhvillimi i shpejtë i virusit Covid-19 dhe ndikimi i tij social dhe ekonomik në Kosovë dhe në botë mund të rezultojë në supozime dhe vlerësime që kërkojnë rishikime të cilat mund të çojnë në rregullime materiale të vlerës kontabël të aseteve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Në veçanti, menaxhmenti pret që supozimet dhe vlerësimet e përdorura në përcaktimin e bilancës të huave për klientët, huave të mara dhe vlerat e tyre kontabël të ndikohen. Sidoqoftë, në këtë fazë menaxhmenti nuk është në gjendje të vlerësojë në mënyrë të besueshme ndikimin pasi ngjarjet po ndryshojnë dita-ditës. Efekti afatgjatë gjithashtu mund të ketë një ndikim në të ardhura, flukset e parave dhe përfitueshmëria. Sidoqoftë, në datën e këtyre pasqyrave financiare, Organizata vazhdon të përmbushë detyrimet e saj në kohën e duhur dhe prandaj vazhdon të zbatojë bazën e përgatitjes sipas parimit të vazhdueshmërisë.

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL

Politikat e kontabël të përcaktuara më poshtë janë zbatuar në mënyrë të vazhdueshme për të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare.

a) Të ardhurat nga interesi dhe shpenzimet

Të ardhurat nga interesi dhe shpenzimet njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. "Norma efektive e interesit" është norma që saktësisht zbret pagesat dhe arkëtimet e vlerësuara të ardhshme të parasë përmes jetëgjatësisë së pritur të instrumenteve financiare (ose, kur është e përshtatshme, një periudhë më e shkurtër) për:

- vlerën kontabël bruto të pasurive financiare, ose
- koston e amortizuar të detyrimeve financare

Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit për aktivet financiare të rëna në vlerë në blerje ose të origjinuara (POCI), një rregullim kreditor i normës efektive të interesit llogaritet duke përdorur flukset e parashikuara të parasë, përfshirë humbjet e pritura të kredisë.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin kostot e transaksionit dhe tarifat dhe pikët e paguara ose të marra që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit. Kostot e transaksionit përfshijnë kosto shtesë që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të një aktivi financiar ose detyrimit financiar.

Në llogaritjen e të ardhurave dhe shpenzimeve nga interesi, norma efektive e interesit zbatohet në vlerën kontabël bruto të aktivit (kur aktivi nuk është zhvlerësuar nga kredia) ose në koston e amortizuar të detyrimit.

Sidoqoftë, sipas SNRF 9 për aktivet financiare që janë bërë të dëmtuara nga kredia pas njohjes fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke aplikuar normën efektive të interesit në koston e amortizuar të aktivit financiar. Nëse aktivi nuk është më i dëmtuar nga kredia, atëherë llogaritja e të ardhurave nga interesi kthehet në bazën bruto.

Sipas SNRF 9 për aktivet financiare që kanë qenë të zhvlerësuar nga kredia në njohjen fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke aplikuar normën efektive të interesit të rregulluar nga kredia në koston e amortizuar të aktivit. Llogaritja e të ardhurave nga interesi nuk kthehet në një bruto bruto, edhe nëse rreziku i rënies në vlerë i aktivit përmirësohet.

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

a) Të ardhurat nga interesi dhe shpenzimet

Të ardhurat nga interesi dhe shpenzimet e paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (ATGJ) përfshijnë:

- interesi mbi aktivet dhe detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar të llogaritur në bazë efektive të interesit;

b) Tarifat dhe komisionet

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet që janë përbërëse e normës efektive të interesit për një aktiv ose detyrim financiar përfshihen në matjen e normës efektive të interesit.

Sipas SNRF 15, Organizata fiton të ardhura nga tarifat dhe komisionet nga shërbimet financiare që u ofron klientëve të saj. Taksat dhe të ardhurat nga komisioni njihen në një shumë që pasqyron konsideratën në të cilën Organizata pret që të ketë të drejtë në këmbim të ofrimit të shërbimeve.

Detyrimet e performancës, si dhe koha e kënaqësisë së tyre, identifikohen dhe përcaktohen, në fillimin e kontratës. Kontratat e të ardhurave të Organizatës zakonisht nuk përfshijnë detyrime të shumëfishta për performancën.

Shërbimet që organizata ofron për klientët e saj, duhet të paguhen menjëherë pas përmbushjes së një shërbimi në një moment të caktuar.

Organizata në përgjithësi ka konkluduar se janë thelbësore kontratat e saj të të ardhurave sepse zakonisht i kontrollon shërbimet përpara se t'i transferojë ato tek klienti..

Sipas SNK 18 tarifat e tjera dhe të ardhurat nga komisioni njihen pasi kryhen shërbimet përkatëse. Kur një zotim i kredisë nuk pritet të rezultojë në tërheqjen e një kredie, tarifat e lidhura me angazhimin e kredisë njihen në bazë të drejtpërdrejtë gjatë periudhës së zotimit.

c) Shpenzimet e tatimit

Shpenzimet e tatimit përfshijnë tatimin aktual dhe të shtyrë. Tatimi aktual dhe tatimi i shtyrë njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes të periudhës me përjashtim të rasteve që lidhen me zëra që njihen direkt në ekuitet ose në pasqyrën e të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse.

(i) Tatimi aktual

Tatimi aktual përfshinë tatimin që pritet të paguhet ose arkëtohet për të ardhurat ose humbjet e tatueshme për periudhën, duke përdorur normat në fuqi në datën e raportimit dhe çdo rregullim të tatimit që duhet të paguhet ose arkëtohet në lidhje me vitet e mëparshme.

(ii) Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë njihet për sa i përket diferencave të përkohshme midis vlerave kontabël të aktiveve dhe detyrimeve për qëllime të raportimit financiar dhe shumave të përdorura për qëllime tatimore. Tatimi i shtyrë nuk njihet për diferencat e përkohshme në njohjen fillestare të aktiveve ose detyrimeve në një transaksion që nuk është një kombinim biznesi dhe që nuk prek as kontabilitetin, as fitimin ose humbjen e tatueshme.

Matja e tatimit të shtyrë pasqyron pasojat tatimore që do të ndiqnin mënyrën në të cilën Organizata pret në fund të periudhës raportuese, të rimarrë ose shlyejë vlerën kontabël të aktiveve dhe detyrimeve të saj.

Tatimi i shtyrë matet me tarifat e tatimeve që pritet të zbatohen për diferencat e përkohshme kur ato kthejnë mbrapa, duke përdorur normat e tatimeve të miratuara në mënyrë të konsiderueshme në datën e raportimit.

Aktivet dhe detyrimet tatimore të shtyra kompensohen nëse ekziston një e drejtë e zbatueshme me ligj për të kompensuar detyrimet tatimore dhe aktivet, dhe ato lidhen me tatimet e vendosura nga i njëjti autoritet tatimor.Taksat shtesë që rrjedhin nga shpërndarja e dividentëve nga Organizata njihen në të njëjtën kohë kur njihet detyrimi për të paguar dividentin e lidhur.

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZDHIM)

c) Shpenzimet e tatimit (vazhdim)

Një aktiv i tatimit i shtyrë njihet për humbjet tatimore të papërdorura, kreditë tatimore dhe ndryshimet e përkohshme të zbritshme në atë masë sa është e mundshme që fitimet e tatueshme në të ardhmen të jenë të disponueshme, kundër të cilave mund të shfrytëzohen. Aktivet e tatimit të shtyrë rishikohen në çdo datë raportimi dhe zvogëlohen në atë masë sa nuk ka më mundësi që përfitimi i taksës përkatëse të realizohet.

(iii) Pozicionet e pasigurt tatimore

Pozicionet e pasigurta tatimore të Organizatës rivlerësohen nga menaxhmenti në fund të çdo periudhe raportimi. Detyrimet regjistrohen për pozicionet e tatimit mbi të ardhurat, të cilat përcaktohen nga menaxhmenti duke marr si më shumë të ngjarë të mos sjellin tatime shtesë që do të vendosen nëse pozicionet do të kundërshtoheshin nga autoritetet tatimore. Vlerësimi bazohet në interpretimin e ligjeve tatimore që janë miratuar ose janë miratuar në mënyrë thelbësore deri në fund të periudhës së raportimit, dhe çdo gjykatë e njohur ose aktvendime të tjera për çështje të tilla. Detyrimet për gjobat, interesin dhe taksat e ndryshme nga të ardhurat njihen bazuar në vlerësimin më të mirë të menaxhmentit të shpenzimeve të kërkuara për shlyerjen e detyrimeve në fund të periudhës së raportimit.

d) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valutë të huaj rivlerësohen në valutën funksionale përkatëse të organizatës me kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Pasuritë dhe detyrimet në valutë të huaj në datën e raportimit konvertohen në valutën funksionale me kursin e këmbimit të asaj date

Fitimet dhe humbjet e këmbimit valutor që vijnë si rezultat i shlyerjes së transaksioneve të tilla dhe nga përkthimi në kursin e këmbimit të aktiveve monetare dhe detyrimeve në fund të vitit, njihen në fitim ose humbje.
Aktivet dhe detyrimet jo-monetare në monedhë të huaj, të cilat maten me vlerën e drejtë, rivlerësohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën kur u përcaktua vlera e drejtë. Zërat jo-monetarë që maten bazuar në koston historike në një valutë të huaj, përkthehen duke përdorur kursin e këmbimit në vend në datën e transaksionit. Diferencat në monedhë të huaj që vijnë nga riblerja njihen në fitim ose humbje.

e) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare

(i) Njohja

Organizata njeh një pasuri financiare ose një detyrim financiar në pasqyrën e pozicionit financiar kur dhe vetëm kur organizata bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit.

Pasuritë financiare të organizatës përfshijnë huatë për klientët dhe llogaritë / depozitat me bankat. Detyrimet përfshijnë huazimet nga bankat dhe kreditorët e tjerë, si dhe detyrimet e tjera.

Organizata njeh të gjitha:

- Kreditë për klientët fillimisht me vlerën e drejtë minus tarifat e transaksionit që i atribuohen drejtpërdrejt lëshimit të huasë (dmth. tarifa e huasë); dhe
- Huatë nga bankat dhe kreditorët e tjerë me vlerë të drejtë plus kostot e transaksionit të cilat i atribuohen drejtpërsëdrejti huamarrjes (dmth pagesa e borxhit).

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

e) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(i) Njohja (vazhdim)

Çdo tarifë ose kosto e shkaktuar në depozitat bankare afatshkurtra dhe të pagueshme tjera pa ndonjë komponentë të konsiderueshme financimi njihen drejtpërdrejt si të ardhura ose shpenzime në llogarinë e fitimit ose humbjes.
KEP nuk përcakton pasuritë ose detyrimet e saj financiare në vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në njohjen fillestare.

(ii) Klasifikimi

Pasuritë financiare

Në njohjen fillestare, një pasuri financiare klasifikohet si e matur në: koston e amortizuar, vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDPHTGJ) ose vlerës së drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDPFH).
Një aktiv aktiv financiar matet me koston e amortizuar nëse i plotëson të dyja kushtet e mëposhtme dhe nuk është përcaktuar si në VDPFH:

- pasuritë mbahen në kuadër të një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është mbajtja e pasurive për mbledhjen e rrjedhave kontraktuale të parasë; dhe
- kushtet kontraktuale të pasurive financiar japin datat e përcaktuara në rrjedhat e parasë të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën e principalit të papaguar.

Një instrument borxhi matet në VDPHTGJ vetëm nëse plotëson të dyja këto kushte dhe nuk është përcaktuar si në VDPFH:

- pasuritë mbahen brenda një modeli biznesi objektivi i të cilit arrihet si nga mbledhja e rrjedhat kontraktuale te parasë dhe shitja e pasurive financiare; dhe
- kushtet kontraktuale të pasurive financiar japin datat e përcaktuara në rrjedhat e parasë të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën e principalit të papaguar.

Për njohjen fillestare të një investimi kapital që nuk mbahet për shitje, organizata mund të zgjedhë në mënyrë të pakthyeshme për të paraqitur ndryshimet e mëvonshme në vlerën e drejtë në TAGJ. Kjo zgjedhje bëhen në bazë të investimeve për investime.
Të gjitha pasuritë financiare klasifikohen si të matura me koston e amortizuar.

Vlerësimi i modelit të biznesit

Organizata bën një vlerësim të objektivit të një modeli biznesi në të cilin një pasuri është mbajtur në një nivel të portofolit, sepse kjo më së miri reflekton mënyrën se si menaxhohet biznesi dhe i jepet informacioni menaxhmentit. Informacioni i konsideruar përfshinë:

- politikat dhe objektivat e deklaruara për portofolin dhe funksionimin e atyre politikave në praktikë. Në veçanti, nëse strategjia e menaxhimit përqendrohet në fitimin e të ardhurave nga interesi kontraktual, mbajtjen e një profili të veçantë të normës së interesit, përputhjen e kohëzgjatjes së aktiveve financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që financojnë ato asete ose realizojnë flukset e parave përmes shitjes së aktiveve;
- si vlerësohet dhe raportohet performanca e portofolios në menaxhimin e Organizatës;
- rreziqet që ndikojnë në performancën e modelit të biznesit (dhe aktiveve financiare të mbajtura brenda këtij modeli biznesi) dhe si menaxhohen ato rreziqe;
- si kompensohen menaxherët e biznesit - p.sh. nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të pasurive të administruara ose flukset monetare kontraktuale të mbledhura; dhe
- frekuenca, vëllimi dhe koha e shitjeve në periudhat e mëparshme, arsyet e shitjeve të tilla dhe pritjet e saj për aktivitetin e ardhshëm të shitjes. Sidoqoftë, informacioni mbi aktivitetin e shitjeve nuk konsiderohet i izoluar, por si pjesë e një vlerësimi të përgjithshëm se si arrihet objektivi i deklaruar i Organizatës për administrimin e pasurive financiare dhe si realizohen flukset e parave.

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

e) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(ii) Klasifikimi (vazhdim)

Vlerësimi nëse rrjedhat kontraktuale të parasë janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit

Për qëllimet e këtij vlerësimi, 'principali' përcaktohet si vlera e drejtë e pasurisë financiare në njohjen fillestare. 'Interesi' përcaktohet si një shpërblim për vlerën kohore të parasë dhe për riskun kreditor që lidhet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohore dhe për risiqet dhe kostot e tjera bazë të kreditimit (p.sh. risku i likuiditetit dhe kostot administrative) si dhe për marzhën e fitimit.

Në vlerësimin nëse rrjedhat kontraktuale të parasë janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit, organizata konsideron kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshinë vlerësimin nëse pasuritë financiare përmbajnë një term kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e rrjedhat kontraktuale të parasë në mënyrë që ajo të mos plotësojë këtë kusht. Gjatë marrjes së vlerësimit, organizata konsideron:

- ngjarje të kushtëzuara që do të ndryshonin sasinë dhe kohën e rrjedhave të parasë ;
- karakteristikat e borxhit;
- parapagimi dhe afatet e zgjatjes;
- kushtet që kufizojnë pretendimet e organizatës për rrjedhat e parasë nga pasuritë e specifikuara; dhe
- karakteristika që ndryshojnë konsideratën për vlerën kohore të parasë - p.sh. rivendosjen periodike të normave të interesit.

Organizata ka një portofol kredie afatgjatë me normë fikse për të cilën organizata ka mundësi të propozojë rishikimin e normës së interesit në datat e rivendosjes periodike. Këto të drejta të rivendosjes janë të kufizuara në normën e tregut në kohën e rishikimit. Huamarrësit kanë një mundësi që të pranojnë normën e rishikuar ose të shlyejnë huanë në parim pa dënim. Organizataa ka përcaktuar që rrjedhat kontraktuale të parasë të këtyre kredive janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit sepse opsioni ndryshon normën e interesit në një mënyrë që është konsideratë për vlerën kohore të parasë, riskun e kredisë, risqet e tjera bazë të huadhënies dhe kostot që lidhen me shumat kryesore të papaguara.

Riklasifikimet

Pasuritë financiare nuk janë riklasifikuar pas njohjes së tyre fillestare, përveç në periudhën pas ndryshimit të modelit të biznesit të saj për menaxhimin e pasurive financiare.

Detyrimet financiare (Politika e aplikueshme para ose pas 1 janarit 2018)

Organizata klasifikon detyrimet e saj financiare si të matura me koston e amortizuar.

(iii) Ç'regjistrimi

Pasuritë financiare

Organizata çregjistron një pasuri financiare kur mbarojnë të drejtat kontraktuale për rrjedhjet e parave nga pasuria financiare ose transferon të drejtat për të marrë rrjedhje të parave kontraktuale në një transaksion në të cilin kryesisht të gjitha risiqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë financiare janë transferuar ose në të cilat organizata as nuk transferon e as nuk ruan në thelb të gjitha risqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mban kontrollin e pasurisë financiare. Çdo interes në pasuritë financiare të transferuara që kualifikohen për ç'regjistrim që është krijuar apo mbajtur nga organizata njihet si një pasuri ose detyrim në vete.

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

e) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(iii) Ç'regjistrimi (vazhdim)

Pasuritë financiare (vazhdim)

Në momentin e ç'regjistrimit të një pasurie financiare, diferenca mes vlerës kontabël neto të pasurisë (ose vlera kontabël që i përket pjesës së pasurisë së transferuar), dhe totalit të (i) konsideratës së marrë (përfshirë çdo pasuri të re të përfituar ose detyrim të supozuar) dhe (ii) çdo fitimi ose humbje kumulative që është njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, njihet në fitim ose humbje.

Çdo fitim / humbje kumulative e njohur në TAGJ në lidhje me letrat me vlerë të investimeve të kapitalit të përcaktuara si në VDPHTGJ nuk njihet në fitim ose humbje nga çregjistrimi i letrave me vlerë, çdo interes në aktivet financiare të transferuara që kualifikohen për çregjistrim që krijohen ose mbahen nga Organizata njihet si një aktiv ose detyrim i veçantë.

Organizata hyn në transaksione me të cilat transferon pasuritë e njohura në pasqyrën e saj të pozicionit financiar, por ruan të gjitha ose në thelb të gjitha risiqet dhe përfitimet e pasurive të transferuara ose një pjese të tyre. Në raste të tilla, pasuritë e transferuara nuk ç'regjistrohen. Shembuj të transaksioneve të tilla janë huatë e letrave me vlerë dhe transaksionet e shitjes dhe riblerjes.Kur pasuritë i shiten një pale të tretë me një normë totale të kthimit në pasuritë e transferuara, transaksioni trajtohet si një transaksion financimi i siguruar, i ngjashëm me transaksionet e shitjeve dhe të riblerjes, sepse organizata mban të gjitha ose në thelb të gjitha risqet dhe shpërblimet e pronësisë së këtyre pasurive.

Në transaksionet në të cilat organizata nuk ruan ose transferon në thelb të gjitha risqet dhe përfitimet e pronësisë së një pasurie financiare dhe mban kontrollin mbi pasurinë, organizata vazhdon të njohë pasurinë deri në masën e përfshirjes së saj të vazhdueshme, të përcaktuar sipas masës për të cilën ajo është e ekspozuar ndaj ndryshimeve në vlerën e pasurisë së transferuar.

Detyrimet financiare

Organizata ç'regjistron një detyrim financiar kur obligimet kontraktuale shlyhen, anulohen ose kanë përfunduar.

(iv) Ndryshimet e pasurive financiare

Nëse kushtet e një pasurie financiare janë modifikuar, Organizata vlerëson nëse flukset e parave të pasurisë të modifikuar janë thelbësisht të ndryshme. Nëse flukset e parave janë në thelb të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale për flukset e parave nga aktivi fillestar financiar konsiderohen se kanë skaduar. Në këtë rast, pasuria origjinale financiare çregjistrohet dhe një pasuri e re financiare njihet me vlerën e drejtë.

Nëse flukset e parave të aktivit të modifikuar të mbartura me kosto të amortizuar nuk janë thelbësisht të ndryshme, atëherë modifikimi nuk rezulton në çregjistrim të pasurisë financiare. Në këtë rast, Organizata rillogarit llogaritjen e vlerës totale kontabël të pasurisë financiare dhe njeh shumën që lind nga rregullimi i vlerës kontabël bruto si fitim ose humbje e modifikimit në fitim ose humbje.

(v) Netimi

Pasuritë dhe detyrimet financiare netohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar, atëherë, dhe vetëm atëherë kur organizata ka të drejtën ligjore për të netuar shumat dhe ajo synon ose të shlyejë ato në një bazë neto ose të realizojë pasurinë dhe te shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet sipas SNRF, apo për fitimet dhe humbjet që vijnë nga një grup i transaksioneve të ngjashme sikurse nga aktiviteti komercial i organizatës.

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

e) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(vi) Matja me kosto të amortizuar

'Kosto e amortizuar' e një pasurie ose detyrimi financiar është vlera me të cilën pasuria ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare, minus shlyerjet e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv për çdo diferencë ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim, dhe për pasuritë financiare të rregulluara për ndonjë zbritje të humbjes së pritshme kreditore."Vlera kontabël bruto e një pasurie financiare' është kostoja e amortizuar e një pasurie financiare përpara se të rregullohet për çdo zbritje të humbjes së pritshme kreditore.

(vii) Matja e vlerës së drejtë (Politika e aplikueshme para ose nga 1 janar 2018)

'Vlera e drejtë' është çmimi me të cilin pasuria mund të shitet, ose një detyrim të transferohet, në një transaksion të zakonshëm ndërmjet pjesëmarrësve në treg në datën e matjes, në një treg primar ose në mungesë të tij, në tregun më të favorshëm ku Organizata ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një detyrimi pasqyron riskun e mosekzekutimit të tij.

Kur është e mundur, Organizata përcakton vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e kuotuar në tregun aktiv për instrumentin. Tregu quhet aktiv kur transaksionet lidhur me pasurinë apo detyrimin ndodhin shumë shpesh dhe me volum të mjaftueshëm për të siguruar informacion të vazhdueshëm për çmimin. Kur nuk ekziston një çmim i kuotuar në një treg aktiv, Organizata përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e inputeve të vëzhgueshme dhe minimizojnë përdorimin e inputeve jo të vëzhgueshme. Teknika e zgjedhur e vlerësimit përfshinë gjithë faktorët që pjesëmarrësit në treg do të konsideronin në vendosjen e çmimit të një transaksioni.

Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar me njohjen fillestare të tij është zakonisht çmimi i transaksionit -për shembull:vlera e drejtë e konsideratës së dhënë ose të marrë. Nëse Organizata vendos se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit dhe se vlera e drejtë nuk është evidentuar as me një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një pasuri apo detyrim identik, e as nuk është e bazuar në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet të vrojtueshme në treg, atëherë instrumenti financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë, i rregulluar për të shtyrë në kohë diferencën midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit. Më pas, kjo diferencë është njohur në fitim ose humbje në një bazë të përshtatshme mbi jetën e instrumentit por jo më vonë se vlerësimi që mbështetet plotësisht nga të dhëna të vëzhgueshme të tregut ose kur transaksioni mbyllet.

Nëse një pasuri ose detyrim i matur me vlerën e drejtë ka çmim të ofruar dhe çmim të kërkuar, atëhere Organizata matë pasuritë dhe pozicionet e gjata me çmimin e ofruar dhe detyrimet dhe pozicionet e shkurtra me çmim të kërkuar.

Vlera e drejtë e një depozite pa afat nuk është më e vogël se shuma që paguhet në momentin e kërkesës, e cila zbritet nga data e parë kur mund të kërkohet pagesa e depozitës.

Organizata njeh transferimet midis niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë deri në fund të periudhës raportuese gjatë së cilës ka ndodhur ky ndryshim në nivelet e vlerës së drejtë.

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë

Matja e HPK

HPK janë një vlerësim i ponderuar i probabilitetit të humbjeve kreditore dhe do të maten si më poshtë:

- pasuritë financiare që nuk janë të rëna në vlerë në datën e raportimit: vlera aktuale e të gjitha humbjeve në mjete monetare - d.m.th. diferenca midis rrjedhave të parasë që i detyrohen njësisë ekonomike në përputhje me kontratën dhe rrjedhat e parasë që Organizata pret të marrë;
- pasuritë financiare që janë të rëna në vlerë në datën e raportimit: diferenca midis vlerës kontabël bruto dhe vlerës aktuale të rrjedhave të parasë të ardhshme të vlerësuara;
- vlera aktuale e diferencës ndërmjet rrjedhave kontraktuale të parasë që i detyrohen Organizatës nëse tërheqja e zotimit dhe rrjedhat e parasë që Organizata pret të marrë;

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

e) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Përkufizimi i vonesave

Sipas SNRF 9, Organizata do të konsiderojë një pasuri financiare në vonesë kur:

- huamarrësi nuk ka gjasa të paguajë detyrimet e tij të kredisë në Organizatë në tërësi, pa pasur nevojë nga ana e Organizatës për veprime të tilla si realizimi i sigurisë (nëse ka ndonjë të tillë); ose
- huamarrësi ka më shumë se 90 ditë të kaluara për çdo detyrim material kredie në Organizatë.

Ky përkufizim është kryesisht në përputhje me përkufizimin e përdorur për qëllime rregullatore për kreditë e klasifikuara si të dyshimta ose të humbura.

Në vlerësimin nëse një huamarrës është në vonesë, Organizata do të konsiderojë që treguesit janë në përputhje me kërkesat rregullatore të riskut për klasifikimin e kredive si të dyshimta ose të humbura:

- cilësore: p.sh. shkeljet e kovenantave kontraktuale;
- sasiore: p.sh. statusi i vonuar dhe mos pagesa e një detyrimi tjetër të të njëjtit huamarrës në Organizatë; dhe
- klasifikimi rregullator i riskut të huamarrësve të njëjtë në banka të tjera.

Inputet në vlerësimin nëse një instrument financiar është në vonesë dhe rëndësia e tyre mund të ndryshojë me kalimin e kohës për të reflektuar ndryshimet.

Nivelet e riskut kreditor

Organizata vendos çdo ekspozim në një klasë të riskut kreditor bazuar në kërkesat e përcaktuara nga rregullorja e Menaxhimit të Riskut të Kredisë duke përdorur faktorë cilësorë dhe sasiorë që tregojnë riskun e vonesave. Krahas klasave të riskut të prezantuara për qëllime rregullatore, Organizata identifikon dhe monitoron veçmas kreditë standarde në vonesë nga kreditë standarde jo në vonesë.

Çdo ekspozim do të alokohet në një klasë të riskut kreditor për njohjen fillestare bazuar në informacionin në dispozicion për huamarrësin. Ekspozimet do t'i nënshtrohen monitorimit të vazhdueshëm, gjë që mund të rezultojë në një ekspozim të zhvendosur në një klasë të riskut kreditor.

Rritja e ndjeshme e riskut kreditor

Rritja e ndjeshme e riskut të vonesave dhe vonesat vetë janë përcaktuesit kryesorë për llogaritjen e humbjeve të pritshme kreditore.

Në çdo datë raportimi, Organizata vlerëson nëse ka pasur një rritje të ndjeshme në riskun kreditor duke krahasuar: (i) riskun që kredia do të jetë në vonesë në datën e raportimit ose pas datës së raportimit dhe (ii) riskun e vonesave të vlerësuara në ose pas datës së njohjes së saj fillestare. Gjatë kryerjes së këtij vlerësimi, Organizata konsideron informata të arsyeshme dhe të mbështetshme dhe informata historike për kreditë individuale ose grupe kredish kur informacioni i arsyeshëm dhe i mbështetur nuk është i disponueshëm në baza individuale. Matja e modelit HPK pasqyron modelin e përgjithshëm të përkeqësimit ose përmirësimit të cilësisë kreditore të instrumenteve financiare, shprehur në aspektin e rritjes së ndjeshme të riskut kreditor. Kur instrumenti financiar fillimisht gjenerohet, lejimi i humbjeve matet në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme kreditore 12-mujore. Kur risku i vonesave të instrumentit është rritur ndjeshëm që nga krijimi i tij, Organizata do të masë lejimin e humbjeve në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme kreditore të përhershme.

Organizata do të monitorojë efektivitetin e kritereve të përdorura për të identifikuar rritje të ndjeshme në riskun kreditor, nëpërmjet rishikimeve të rregullta për të konfirmuar se:

- kriteret janë në gjendje të identifikojnë rritje të ndjeshme në riskun kreditor para se një ekspozim tëjetë në vonesë;
- koha mesatare në mes të identifikimit të një rritjeje të konsiderueshme të riskut kreditor dhe vonesës të duket e arsyeshme; dhe
- ekspozimet në përgjithësi nuk transferohen drejtpërdrejt nga matja HPK 12-mujore ndaj rënies në vlerë të kredisë.

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

e) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Përcaktimi nëse risku kreditor është rritur ndjeshëm

Sipas SNRF 9, kur përcaktohet nëse risku kreditor (d.m.th. risku i vonesës) për një instrument financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, Organizata do të konsiderojë informata të arsyeshme dhe të mbështetshme që janë relevante dhe të disponueshme pa kosto ose përpjekje të panevojshme, informata cilësore dhe analiza bazuar në përvojën historike të Organizatës, vlerësimin e kreditor të ekspertëve dhe informacionin e ardhshëm.

Organizata do të identifikojë kryesisht nëse ka ndodhur një rritje e ndjeshme e riskut kreditor për një ekspozim që ndryshon klasifikimin e riskut rregullator nga standard tek nën vrojtim në përputhje me politikën e Organizatës për klasifikimin e riskun rregullator. Të gjitha kreditë që shfaqin rritje të ndjeshme në riskun kreditor klasifikohen në Kategorinë 2.

Si një rezervë, dhe siç kërkohet nga SNRF 9, Organizata me gjasë do të konsiderojë se një rritje e ndjeshme e riskut kreditor ndodh jo më vonë se kur një pasuri është më shumë se 30 ditë në vonesë. Organizata do të përcaktojë ditët në vonese duke numëruar numrin e ditëve që nga data më e hershme në vonesë për të cilën pagesa e plotë nuk është pranuar.

Përveq indikacionit të rezervës, Organizata do të konsiderojë si një rritje e ndjeshme e riskut kreditor, nëse kredia klasifikohet nga standardi tek nën vrojtim ose në një klasë më të keqe të riskut ose kreditë e tjera të të njëjtit klient me Organizatën janë klasifikuar nga standardi nën vrojtim ose në një shkallë më keq të riskut. Organizata gjithashtu do të konsiderojë që risku është rritur nëse klienti kërkon një ristrukturim me masa lehtësuese siç janë: maturimi i zgjatur, kësti më i ulët, norma e interesit më e ulët, përjashtimet nga ndëshkimet dhe interesi i akumuluar.

Grupimi i kredive

Vlerësimi i përgjithshëm i probabilitetit të dështimit (PD)

Për qëllime të një vlerësimi të përgjithshëm të PD-së, KEP grupon kreditë në bazë të karakteristikave të ngjashme të riskut kreditor që janë tregues i aftësisë së debitorit për të paguar të gjitha shumat e duhura sipas kushteve kontraktuale.

Duke marrë parasysh profilin e riskut kreditor për kreditë e saj, KEP ka zgjedhur të grupojë kreditë në bazë të ***llojit të produktit*** (agro kredi ,biznesore, hipotekare, konsumuese).

Ekziston një segmentim i portofolit të kredisë bazuar në karakteristikat e ngjashme të riskut. Më poshtë janë paraqitur shtatë segmente të portofolit të kredisë:

- Agro
- Biznesore
- Konsumuese
- Hipotekare

Vlerësimi i përgjithshëm i kredive në dështim

Për qëllime të vlerësimit të përgjithshëm të LGD-ve, kreditë janë grupuar në bazë të:

- ciklit të rikuperimit të mjeteve monetare për kreditë joperformuese; dhe
- kthimi pas shlyerjeve.

KEP rishikon në baza vjetore kufijtë dhe kriteret e përcaktuara për të siguruar që ato mbeten të vlefshme pas ndryshimeve të mundshme në madhësinë dhe përbërjen e portofolit të kredive.

Pasuritë financiare të modifikuara

Kushtet kontraktuale të një kredie mund të ndryshohen për një numër arsyesh, duke përfshirë ndryshimin e kushteve të tregut, mbajtjen e klientëve dhe faktorëve të tjerë që nuk lidhen me një përkeqësim të tanishëm ose potencial të kredisë së klientit. Një kredi ekzistuese, kushtet e të cilave janë modifikuar, mund të ç'regjistrohen dhe kredia e rinegociuar të njihet si një kredi e re me vlerë të drejtë.

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

e) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Pasuritë financiare të modifikuara (vazhdim)

POCI: Pasuritë e blera ose të gjeneruara nga rënia në vlerë (POCI) janë pasuritë financiare që kanë rënë në vlerë në njohjen fillestare. POCI pasuritë regjistrohen me vlerën e drejtë në njohjen fillestare dhe të ardhurat nga interesi njihen më pas në bazë të një EIR të rregulluar nga kredia. HPK njihen vetëm në masën që ka një ndryshim pasues në humbjet e pritshme kreditore të përhershme. Për pasuritë financiare për të cilat Organizata nuk ka shpresa të arsyeshme për rikthimin e të gjithë shumës së mbetur, ose një pjese të saj, vlera kontabël bruto e pasurisë financiare zvogëlohet. Kjo konsiderohet një çregjistrim (i pjesëshëm) i pasurisë financiare.

Sipas SNRF 9, kur kushtet e një pasurie financiare modifikohen dhe modifikimi nuk rezulton në ç'regjistrim, Organizata do të shqyrtojë nëse risku kreditor së pasurive është rritur ndjeshëm duke analizuar faktorët sasiorë dhe cilësorë që ndikojnë në riskun e vonesës.

Më konkretisht, Organizata do të vlerësojë nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë së instrumentit financiar duke krahasuar:
rrezikun e një mospagimi që ndodh në datën e raportimit (bazuar në kushtet e modifikuara të kontratës); dhe
rrezikun e një mospagimi që ndodh në njohjen fillestare (bazuar në kushtet origjinale, të pandryshuara të kontratës).
Organizata rinegocion kreditë për klientët në vështirësi financiare (të referuara si 'aktivitete të ristrukturimit') për të maksimizuar mundësitë e grumbullimit dhe minimizuar riskun e dështimit. Sipas politikës së ristrukturimit të Organizatës, ristrukturimi i kredisë jepet në baza selektive nëse debitori momentalisht është në vonesë të borxhit të tij ose nëse ka një risk të lartë të vonesës, ka dëshmi se debitori ka bërë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të paguar sipas kontratës fillestare kushtet dhe debitori pritet të jetë në gjendje të përmbushë kushtet e rishikuara.
Kushtet e rishikuar zakonisht përfshijnë zgjatjen e maturitetit, ndryshimin e kohës së pagesave të interesit dhe ndryshimin e kushteve të kovenantave të kredisë. Kreditë invidiuale dhe biznesore janë subjekt i politikës së ristrukturimit.
Në përgjithësi, ristrukturimi është një tregues cilësor i vonesës dhe rënies në vlerën kreditore dhe pritjet e ristrukturimit janë të rëndësishme për të vlerësuar nëse ka një rritje të konsiderueshme të riskut kreditor.
Pas ristrukturimit, një klient duhet të tregojë sjellje të mirë të pagesave në mënyrë të qëndrueshme gjatë muajve para se ekspozimi të matet në një shumë të barabartë me HPK 12-mujore.

Inputet në matjen e HPK

Inputet kryesore në matjen e HPK ka të ngjarë të jenë struktura e termave të variablave në vijim:

- probabiliteti i dështimit (PD);
- kreditë në dështim (KND); dhe
- ekspozimi në dështim (END).

Këta parametra do të rrjedhin nga modelet statistikore të zhvilluara brenda vendit dhe të dhëna të tjera historike që përdorin modelet rregullatore. PD-të do të rregullohen për të pasqyruar informacionin e ardhshëm si më poshtë.
Nivelet e riskut kreditor do të jenë një input primar në përcaktimin e strukturës së afateve të PD për ekspozimet. Organizata do të përdorë modele statistikore për të analizuar të dhënat e mbledhura dhe për të gjeneruar vlerësime të PD-së të jetës së mbetur të ekspozimeve si dhe këto pritet të ndryshojnë si pasojë e kalimit të kohës.
Kjo analizë do të përfshijë identifikimin dhe kalibrimin e marrëdhënieve ndërmjet ndryshimeve në normat e vonuara dhe ndryshimet në faktorët kryesorë makroekonomikë, si dhe analizën e thellë të ndikimit të disa faktorëve të tjerë (p.sh. përvojën e ristrukturimit) në riskun e vonesës. Për shumicën e ekspozimeve, treguesit kryesorë makroekonomikë ka të ngjarë të përfshijnë rritjen e GDP-së, normat e interesit dhe papunësinë. Qasja e Organizatës për përfshirjen e informacioneve të ardhshme në këtë vlerësim është diskutuar më poshtë.

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

e) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)
Inputet në matjen e HPK (vazhdim)

KND është madhësia e humbjes së mundshme nëse ka vonesa. Organizata do të vlerësojë parametrat KND bazuar në historinë e normave të rikuperimit të kërkesave ndaj palëve të kundërta. Modelet KND do të konsiderojnë strukturën, kolateralin, vjetërsinë e kërkesës dhe kostot e rikuperimit të çdo kolaterali që është pjesë përbërëse e pasurive financiare.

Vlerësimet KND do të kalibrohen për skenarë të ndryshëm ekonomikë dhe, për huadhënien e pasurive të paluajtshme, për të pasqyruar ndryshimet e mundshme në çmimet e pronës. Ato do të llogariten në bazë të rrjedhës së parasë të diskontuara duke përdorur normën efektive të interesit si faktor diskontues.

END përfaqëson ekspozimin e pritur në rast të një vonese. Organizata do të nxjerr END nga ekspozimi aktual ndaj palës tjetër dhe ndryshimet e mundshme në shumën aktuale të lejuar sipas kontratës, përfshirë amortizimin dhe parapagimet. END e një pasurie financiare do të jetë vlera kontabël bruto në vonesë. Për zotimet e huadhënies dhe garancioneve financiare, END do të shqyrtojë shumën e tërhequr, si dhe shumat potenciale të ardhshme që mund të tërhiqen ose paguhen sipas kontratës, të cilat do të vlerësohen bazuar në vrojtimet historike dhe parashikimet e ardhshme.

Organizata matë HPK duke marrë në konsideratë riskun e vonesës për periudhën maksimale kontraktuale (duke përfshirë opsionet e zgjerimit të huamarrësit) mbi të cilat ai është i ekspozuar ndaj riskut kreditor, edhe nëse për qëllime të administrimit të riskut Organizata konsideron një periudhë më të gjatë. Periudha maksimale kontraktuale zgjat deri në datën në të cilën Organizata ka të drejtë të kërkojë kthimin e një paradhënie ose të përfundojë një zotim kredie apo garancion.

Informacionet e ardhshme (forward-looking)

Sipas SNRF 9, Organizata përfshinë informacione të ardhshme në të dyja vlerësimet e saj nëse riskut kreditor i një instrumenti është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare dhe matja e saj HPK. Organizata formulon një pamje "të rastit bazë" të drejtimit të ardhshëm të variablave përkatëse ekonomike dhe një gamë përfaqësuese të skenarëve të tjerë të mundshëm të parashikimit bazuar në këshillat e Komitetit të Riskut të Organizatës dhe ekspertëve ekonomikë dhe shqyrtimin e një sërë informacionesh të jashtme aktuale dhe parashikuese.

Ky proces përfshinë zhvillimin e dy ose më shumë skenarëve ekonomikë shtesë dhe duke marrë parasysh probabilitetet relative të secilit rezultat. Informacioni i jashtëm mund të përfshijë të dhëna ekonomike dhe parashikime të publikuara nga organet qeveritare dhe autoritetet monetare në vendet ku vepron Organizata, organizata ndërkombëtare si Banka për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik dhe Fondi Monetar Ndërkombëtar dhe sektori privat i përzgjedhur dhe parashikuesit akademikë.

Rasti bazë paraqet një rezultat më të mundshëm dhe të harmonizohet me informacionin e përdorur nga Organizata për qëllime të tjera, siç është planifikimi strategjik dhe buxhetimi. Skenarët e tjerë do të përfaqësojnë rezultate më optimiste dhe më pesimiste. Organizata gjithashtu kryen në mënyrë periodike testimin e stresit të goditjeve më ekstreme për të kalibruar përcaktimin e këtyre skenarëve të tjerë përfaqësues.

Organizata ka identifikuar dhe dokumentuar nxitësit kryesorë të riskut kreditor dhe humbjet kreditore për secilin portofol të instrumenteve financiare dhe duke përdorur një analizë të të dhënave historike, ka vlerësuar marrëdhëniet ndërmjet variablave makroekonomikë dhe riskut kreditor dhe humbjeve kreditore. Këta drejtues kryesorë përfshijnë normat e interesit, normat e papunësisë dhe parashikimet e GDP-së. Marrëdhëniet e parashikuara midis treguesve kryesorë dhe vonesave dhe normave të humbjeve në portofole të ndryshme të pasurive financiare janë zhvilluar bazuar në analizimin e të dhënave historike gjatë 5 viteve të fundit.

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

e) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Paraqitja e lejimeve për HPK në pasqyrën e pozicionit financiar

Lejimet për humbjet për HPK janë paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar si më poshtë:

- pasuritë financiare të matura me koston e amortizuar: si zbritje nga vlera kontabël bruto e pasurive;
- zotimet e kredisë dhe kontratat e garancioneve financiare: në përgjithësi, si një provizion;
- kur një instrument financiar përfshinë si një komponent të tërhequr dhe një jo të tërhequr, dhe Organizata nuk mund të identifikojë HPK në komponentin e zotimit të kredisë veçmas nga ato në komponentin e tërhequr të kredisë: Organizata paraqet një provizion të humbjes së kombinuar për të dy komponentët. Shuma e kombinuar paraqitet si një zbritje nga vlera kontabël bruto e përbërësit të tërhequr. Çdo tejkalim i provizionit të humbjes mbi shumën bruto të komponentit të tërhequr paraqitet si një provizion.

Kreditë e shlyera

Kreditë shlyhen (pjesërisht ose tërësisht) kur nuk ka një perspektivë reale të rikuperimit. Kjo zakonisht ndodh kur Organizata përcakton se huamarrësi nuk ka pasuri ose burime të ardhurash që mund të gjenerojnë rrjedha të parasë të mjaftueshme për të shlyer shumat që i nënshtrohen shlyerjes. Megjithatë, pasuritë financiare që janë shlyer mund të jenë ende subjekt i veprimeve përmbarimore në mënyrë që të jenë në përputhje me procedurat e Organizatës për mbulimin e shumave të duhura.

f) Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë monedhat dhe kartëmonedhat në arkë, gjendjet në Bankën Qendrore të pakufizuara në përdorimin e pasurive financiare shumë likuide me maturim fillestar deri në tre muaj të cilat, kanë risk të pa konsiderueshëm ndryshimi të vlerës së tyre të drejtë, dhe përdoren nga Organizata për menaxhimin e zotimeve afatshkurtra.

Paraja dhe ekuivalentet e saj mbahen me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

g) Huamarrjet

Huamarrjet janë burimet kryesore të Organizatës për financim.

Huamarrjet maten me vlerën e drejtë minus kostot direkte të transaksionit dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

h) Prona dhe pajisjet

Zërat e pronës dhe pajisjeve janë matur sipas kostos minus zhvlerësimin e akumuluar dhe ndonjë humbje të akumuluar nga rënia në vlerë. Kostot përfshijnë shpenzime që janë drejtpërdrejtë të lidhura me blerjen e pasurisë. Kostoja e pasurive të vetë-konstruktuara përfshinë koston e materialeve dhe të punës direkte, çdo kosto tjetër që lidhet drejtpërdrejt me sjelljen e pasurisë në një gjendje pune për përdorimin e saj të synuar, si dhe kostot e çmontimit dhe heqjes së sendeve dhe rivendosjen e lokacionit në të cilin ato janë të vendosura. Kur pjesët e një pjese të pajisjeve kanë jetë të ndryshme të dobishme, ato llogariten si zëra të veçantë (komponentë kryesorë) të pajisjeve.

Kostoja e zëvendësimit të një pjese te pajisjeve njihet ne vlerën kontabël te zërit ne qoftë se është e mundur që perfitimet e ardhshme ekonomike të integruara brenda pjesës do të derdhen në Organizatë dhe kostot e saj mund te maten në mënyrë të besueshme. Shpenzimet e servisimit të përditshëm të pajisjeve njihen në fitim ose humbje si të ndodhin.

Në fund të çdo periudhe raportuese, menaxhmenti vlerëson nëse ka ndonjë tregues të zhvlerësimit të pronës dhe pajisjeve. Nëse ndonjë tregues i tillë ekziston, menaxhmenti vlerëson shumën e rikuperueshme, e cila përcaktohet si vlera më e lartë e një pasurie me vlerën e drejtë minus kostot për shitje dhe vlerën e saj në përdorim. Vlera kontabël është zvogëluar në shumën e rikuperueshme dhe humbja nga zhvlerësimi njihet në fitim ose humbje për vitin. Një humbje nga zhvlerësimi e njohur për një pasuri në vitet e mëparshme kthehet mbrapsht, nëse ka pasur një ndryshim në vlerësimet e përdorura për të përcaktuar vlerën e pasurisë në përdorim ose vlerën e drejtë minus kostot për shitje.

Fitimet dhe humbjet nga shlyerjet përcaktohen duke krahasuar të ardhurat me vlerën kontabël neto njihen në fitim ose humbje.

(i) Zhvlerësimi

Zhvlerësimi në zërat e pronës dhe pajisjeve është llogaritur duke përdorur metodën lineare për të alokuar koston e tyre për vlerat e tyre të mbetura gjatë jetës së tyre të dobishme të vlerësuar:

Automjete	5 vite
Mobilje dhe pajisje	5 vite
Kompjuterë dhe pajisje elektronike	5 vite
Përmirësimet e objekteve me qira	Afati më i shkurtër mes qirasë dhe jetës së tyre të dobishme

Vlerat e mbetura të pasurive dhe jetët e dobishme shqyrtohen, dhe përshtaten nëse është e përshtatshme, në fund të çdo periudhe raportuese.

Pasuritë e paprekshme të blera nga Organizata shprehen me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluara nga rënia në vlera

i) Pasuritë e paprekshme

Shpenzimet pasuese për pasuritë e paprekshme kapitalizohen vetëm kur rriten përfitimet ekonomike të ardhshme të integruara në pasurinë specifik të cilit i përket. Të gjitha shpenzimet e tjera janë shpenzime të ndodhura.

Amortizimi njihet në fitim ose humbje në bazë të linjës së drejtë gjatë jetëgjatësisë së vlerësuar të pausrive. Jeta e dobishme e vlerësuar e pasurive të paprekshme përcaktohet sipas vlefshmërisë së kontratës ose 10 vjet.

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

j) Qiraja

Organizata ka aplikuar SNRF 16 duke përdorur qasjen kumulative dhe për këtë arsye informacioni krahasues nuk është rikthyer dhe është paraqitur në SNK 17. Detajet e politikave të kontabilitetit, si në SNK 17, ashtu edhe në SNRF 16 janë paraqitur më poshtë.

Politikat e zbatueshme nga 1 Janari 2019.

Në fillimin e një kontrate, Organizata vlerëson nëse ajo kontratë është apo përmban një qira. Organizata njeh një pasuri të përdorimit të së drejtës dhe një detyrim përkatës të qirasë në lidhje me të gjitha aranzhmanet e qirasë në të cilën është qiramarrësi. Për këto qira, Organizata njeh pagesat e qirasë si një shpenzim operativ në bazë të drejtpërdrejtë për kohëzgjatjen e qirasë, përveç nëse një bazë tjetër sistematike është më përfaqësuese e modelit të kohës në të cilën konsumohen përfitimet ekonomike nga aktivet e marra me qira.

Detyrimi i qirasë fillimisht matet me vlerën aktuale të pagesave të qirasë që nuk paguhen në datën e fillimit, e zbritshme nga norma e interesit për kredi . Nëse kjo normë nuk mund të përcaktohet me lehtësi, qiramarrësi përdor normën e tij të huamarrjes.

Pagesat e qirasë të përfshira në matjen e detyrimit të qirasë përfshijnë:

- Pagesat fikse; (përfshirë pagesa fikse në substancë), minus çdo stimulim i arkëtueshëm i qirasë
- Pagesat variabile të qirasë të cilat varen nga një indeks apo normë fillimisht duke përdorur një indeks ose normë në datën e fillimit;
- Shuma që pritet të jetë e pagueshme nga qiramarrësi nën garancitë e vlerës së mbetur;
- Çmimi i ushtrimit të opsioneve të blerjes, nëse qiramarrësi është i sigurt për të ushtruar opsionet; dhe
- Pagesat e gjobave për ndërprerjen e qirasë, nëse afati i qirasë pasqyron ushtrimin e një opsioni për ndërprerjen e qirasë.

Detyrimi i qirasë paraqitet si një vijë e veçantë në pasqyrën e pozicionit financiar.

Detyrimi i qirasë matet më pas duke rritur vlerën kontabël për të pasqyruar interesin mbi detyrimin e qirasë (duke përdorur metodën e interesit efektiv) dhe duke zvogëluar vlerën kontabël për të pasqyruar pagesat e qirasë së bërë. Organizata rimat detyrimin e qirasë (dhe bën një rregullim përkatës ndaj aktivit të lidhur me të drejtën e përdorimit) sa herë:

- Afati i qirasë ka ndryshuar ose ka një ngjarje të rëndësishme ose ndryshim të rrethanave që rezultojnë në një ndryshimi në vlerësimin e ushtrimit të një opsioni blerjeje, që në këtë rast detyrimi i qirasë rimatet duke zbritur pagesat e rishikuara të qirasë dhe duke përdorur një normë të rishikuar zbritje.
- Pagesat e qirasë ndryshojnë për shkak të ndryshimeve në një indeks ose normë ose një ndryshim në pagesën e pritshme nën një vlerë të mbetur të garantuar, në të cilin rast detyrimi i qirasë rimatet duke zbritur pagesat e rishikuara të qirasë duke përdorur një normë të pandryshuar zbritje (përveç nëse pagesat e qirasë ndryshojnë për shkak të një ndryshimi në një normë interesi variabil, në këtë rast përdoret një normë e rishikuar e skontimit).
- Një kontratë qiraje është modifikuar dhe modifikimi i qirasë nuk llogaritet si një qira e veçantë, në këtë rast detyrimi i qirasë rimatet bazuar në afatin e qirasë së modifikuar duke zbritur pagesat e rishikuara të qirasë duke përdorur një normë të rishikuar zbritje në efekt data e modifikimit.

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

j) Qiraja (vazhdim)

Organizata nuk ka bërë ndonjë rregullim të tillë gjatë periudhave të paraqitura.

Asetet me të drejtë përdorimi përfshijnë matjen fillestare të detyrimit korrespondues të qirasë, pagesat e qirasë të bëra në ose para ditës së fillimit, minus çfarëdo stimuj të marrë me qira dhe çdo kosto fillestare direkte. Ato më pas maten me kosto minus amortizim të akumuluar dhe humbje nga zhvlerësimi.

Kurdoherë që Organizata të bëjë një detyrim për shpenzimet për çmontimin dhe heqjen e një aktivi të dhënë me qira, rivendos vendin në të cilin është vendosur ose rivendosur aktivin themelor në gjendjen e kërkuar nga termat dhe kushtet e qirasë, një provizion njihet dhe matet sipas SNK 37. Në atë masë që kostot lidhen me një aktiv të përdorimit të së drejtës, kostot përfshihen në aktivin e lidhur me të drejtën e përdorimit, përveç nëse ato shpenzime janë bërë për të prodhuar inventarë.

Asetet e përdorimit të së drejtës zhvlerësohen gjatë periudhës më të shkurtër të afatit të qirasë dhe jetës së dobishme të aktivit themelor. Nëse qiraja transferon pronësinë mbi aktivin themelor ose koston e aktivit të së drejtës së përdorimit reflekton që Organizata pret të ushtrojë një mundësi blerjeje, aktivi i lidhur me të drejtën e përdorimit zhvlerësohet gjatë jetës së dobishme të aktivit themelor. Zhvlerësimi fillon në datën e fillimit të qirasë.

Asetet e përdorimit të së drejtës paraqiten si një linjë e veçantë në pasqyrën e pozicionit financiar.

Qiraja variabile që nuk varet nga një indeks ose normë nuk përfshihen në matjen e detyrimit të qirasë dhe aktivit me të drejtë përdorimi. Pagesat e ndërlidhura njihen si shpenzime në periudhën në të cilën ndodh ngjarja ose gjendja që shkakton ato pagesa.

Në praktikë, SNRF 16 lejon një qiramarrës të mos veçojë përbërësit jo-qira, dhe në vend të kësaj të llogarisë çdo kompensim qirash dhe përbërësish jo-qira si një marrëveshje e vetme. Organizata nuk e ka përdorur këtë praktikë. Për një kontratë që përmban një përbërës të qirasë dhe një ose më shumë komponentë të qirasë ose jo të qirasë, Organizata shpërndan vlerësimin në kontratë për secilin komponent të qirasë në bazë të çmimit relativ të pavarur të komponentit të qirasë dhe çmimit relative të komponentëve jo-qira.

Politikat e zbatueshme para 1 Janarit 2019

Qiradhëniet klasifikohen si qira financiare kur kushtet e transferimit të qirasë përfshijnë në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë ndaj qiramarrësit. Të gjitha qiradhëniet e tjera klasifikohen si qira operative.

Asetet e mbajtura nën qiranë financiare njihen si aktive të Bankës me vlerën e tyre të drejtë ose, nëse janë më të ulëta, në vlerën aktuale të pagesave minimale të qirasë, secila e përcaktuar në fillimin e qirasë. Detyrimi përkatës ndaj qiradhënësit përfshihet në pasqyrën e pozicionit financiar si detyrim i qirasë financiare.

Pagesat e qirasë ndahen midis shpenzimeve të financimit dhe uljes së detyrimit të qirasë në mënyrë që të arrihet një normë konstante e interesit në pjesën e mbetur të detyrimit. Shpenzimet financiare njihen menjëherë në fitim ose humbje, përveç nëse ato i atribuohen drejtpërdrejt aktiveve kualifikuese, në këtë rast ato kapitalizohen në përputhje me politikën e përgjithshme të Bankës për kostot e huamarrjes. Qiramarrjet e pritshme janë njohur si shpenzime në periudhat në të cilat ato ndodhin.

Qiradhëniet e pagueshme nën qiratë operative ngarkohen në të ardhura në bazë të drejtpërdrejtë mbi afatin e qirasë përkatëse, përveç rasteve kur një bazë tjetër më sistematike është më përfaqësuese e modelit kohor në të cilin konsumohen përfitimet ekonomike nga aktivi i qirasë. Qiramarrjet e mundshme që rrjedhin nën qiratë operative njihen si shpenzime në periudhën në të cilën ato ndodhin.

Në rast se stimujt e qirasë merren për të hyrë në qira operative, stimuj të tillë njihen si detyrime. Përfitimi i përgjithshëm i stimujve njihet si zvogëlim i shpenzimeve të qirasë në bazë të drejtpërdrejtë gjatë afatit të qirasë, përveç kur një bazë tjetër sistematike është më përfaqësuese e modelit të kohës në të cilën konsumohen përfitimet ekonomike nga aktivi i dhënë me qira.

3. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

k) Provizionet

Një provizion njihet nëse, si rezultat i një ngjarjeje të shkuar, Organizata ka një detyrim aktual ligjor ose konstruktiv që mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme dhe është e mundur që një dalje e përfitimeve ekonomike të kërkohet për të shlyer detyrimin. Provizionet përcaktohen duke zbritur flukset monetare të ardhshme të pritshme me një normë para tatimit që pasqyron vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe rreziqet specifike të detyrimit. Zbërthimi i zbritjes njihet si kosto financiare.

l) Përfitimet e punonjësve

(i) Plani i përcaktuar i kontributeve

Detyrimet për kontribute në planet e pensionit me kontribut të përcaktuar njihen si shpenzime në fitim ose humbje kur ato janë borxh. Organizata bën kontribute të detyrueshme të sigurimeve shoqërore që ofrojnë përfitime pensioni për punonjësit pas daljes në pension. Autoritetet lokale janë përgjegjëse për sigurimin e pragut minimal të përcaktuar me ligj për pensionet në Kosovë sipas një plani të pensionit me kontribut të përcaktuar.

(ii) Përfitimet afat-shkurtëra

Detyrimet për përfitimet afat-shkurtëra të punonjësve maten mbi baza të padeklaruara dhe shpenzohen pasi ofrohet shërbimi i lidhur. Një provizion njihet për shumën që pritet të paguhet nën bonusin afatshkurtër të parave ose planet e ndarjes së fitimit nëse Organizata ka një detyrim ligjor ose konstruktiv aktual për të paguar këtë shumë si rezultat i shërbimit të kaluar të ofruar nga punëmarrësi dhe detyrimi mund të të vlerësohet në mënyrë të besueshme.

4. ADOPTIMI I STANDARDEVE TË REJA DHE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMET

4.1 Standarded dhe Intepretimet efektive në periudhen aktuale

Ndryshimet e reja në vijim të standardeve ekzistuese të lëshuara nga Bordi Ndërkombëtar i Standardeve të Kontabilitetit (IASB) janë efektive për periudhën aktuale të raportimit:

- **SNRF 16 Qiratë**

Në vitin aktual, Organizata ka aplikuar SNRF 16 që është efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2019.

SNRF 16 prezanton kërkesa të reja ose të ndryshuara në lidhje me kontabilitetin e qirasë. Ajo prezanton ndryshime të rëndësishme në kontabilitetin e qiramarrësit duke hequr dallimin midis qirasë operuese dhe financiare dhe duke kërkuar njohjen e një aktivi me të drejtë përdorimi dhe një detyrim të qirasë në fillimin e të gjitha qirave, përveçse qirave afatshkurtra dhe qirave të aktiveve me vlerë të ulët . Në kontrast me kontabilitetin e qiramarrësit, kërkesat për kontabilitetin e qiradhënësit kanë mbetur kryesisht të pandryshuara. Detajet e këtyre kërkesave të reja përshkruhen në shënimin 3.10. Ndikimi i miratimit të SNRF 16 në pasqyrat financiare të Bankës përshkruhet më poshtë

Data e aplikimit fillestar të SNRF 16 për Organizatën është 1 janari 2019.

Organizata ka aplikuar SNRF 16 duke përdorur qasjen kumulative, e cila:

- Kërkon që Organizata të njohë efektin kumulativ të fillimit të zbatimit të SNRF 16 si një rregullim në bilancin fillestar të fitimeve të mbajtura në datën e aplikimit fillestar.
- Nuk lejon rivendosjen e krahasimeve, të cilat vazhdojnë të paraqiten në SNK 17 dhe KIRFN 4.

a) Ndikimi i politikës së re të qirasë

Organizata ka përdorur në mënyrë praktike kalimin në SNRF 16 për të mos rivlerësuar nëse një kontratë është apo përmban një qira. Në përputhje me rrethanat, përkufizimi i qirasë në përputhje me SNK 17 dhe KIRFN 4 do të vazhdojë të zbatohet për ato qira të hyrë ose ndryshuar para 1 janarit 2019. Ndryshimi në përcaktimin e qirasë kryesisht ka të bëjë me konceptin e kontrollit. SNRF 16 përcakton nëse një kontratë përmban një qira në bazë të faktit nëse klienti ka të drejtë të kontrollojë përdorimin e një aktivi të identifikuar për një periudhë kohe në këmbim të pagesave. Kjo është në kontrast me përqendrimin në "rreziqet dhe shpërblimet" në SNK 17 dhe KIRFN 4.
Organizata zbaton përkufizimin e qirasë dhe udhëzimet përkatëse, të përcaktuara në SNRF 16 për të gjitha kontratat e qirasë, të lidhura ose ndryshuar më 1 Janar 2019, (pavarësisht nëse është qiradhënës ose qiramarrës në kontratën e qirasë). Në përgatitje të aplikimit për herë të parë të SNRF 16, Organizata ka realizuar një projekt implementimi. Projekti ka treguar që përkufizimi i ri në SNRF 16 nuk do të ndryshojë ndjeshëm fushën e kontratave që plotësojnë përkufizimin e qirasë për Organizatën.

b) Ndikimi në kontabilitetin e qirasë

(i) Qirate e mëparshme operative

SNRF 16 ka ndryshuar se si Organizata kontabilizon për qiratë e klasifikuara më parë si qira operative nën SNK 17, të cilat ishin jashtë bilancit të gjendjes.
Duke aplikuar SNRF 16, për të gjitha qiradhëniet (përveç siç përmendet më poshtë), Organizata :

- Njeh të drejtën përdorimit të asetev dhe detyrimeve të qirasë në pasqyrën e pozicionit financiar, fillimisht të matur me vlerën aktuale të pagesave të qirasë në të ardhmen;
- Njeh zhvlerësimin e aseteve me të drejtë përdorimi dhe interesave të detyrimeve të qirasë në pasqyrën e veçantë të fitimit ose humbjes

Ndanë shumën totale të parave të paguara në një pjesë kryesore (të paraqitur në aktivitetet e financimit) një interes (paraqitur në aktivitetet operative) në pasqyrën e veçantë të fluksit të parave.

4. ADOPTIMI I STANDARDEVE TË REJA DHE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMET (VAZHDIM)

4.1 Standardet dhe Interpretimet efektive në periudhën aktuale (vazhdim)

- **SNRF 16 Qiratë (vazhdim)**

b) Ndikimi në konatbilitetin e qira-marrësit (vazhdim)

(i) Qiratë e mëparshme operative(vazhdim)

Stimujt e qirasë (p.sh. periudha e qirasë) njihen si pjesë e matjes së aktiveve të së drejtës së përdorimit dhe detyrimeve të qirasë, ndërsa sipas SNK 17 ato rezultuan në njohjen e një stimulimi të qirasë, të amortizuar si zvogëlim i shpenzimeve të qirasë në baza lineare.

Sipas SNRF 16, aktivet me të drejtë përdorimi testohen për zhvlerësim në përputhje me SNK 36 Zhvlerësimi i Pasurive.

Organizata ka përdorur praktikë të mëposhtëm kur ka aplikuar qasjen kumulative së qirave të klasifikuara më parë si qira operative, duke aplikuar SNK 17.

- Organizata ka aplikuar një normë të vetme zbritje në një portofol të qirave me karakteristika të arsyeshme të ngjashme.
- Organizata ka rregulluar pasuritë me të drejtë përdorimi në datën e aplikimit fillestar me shumën e provizionit për qiratë sipas SNK 37 në pasqyrën e pozicionit financiar menjëherë para datës së aplikimit fillestar si një alternative për kryerjen e një zhvlerësimi.
- Organizata ka përjashtuar kostot fillestare direkte nga pasurive me të drejtë përdorimi në datën e aplikimit fillestar.
- Organizata ka mbikqyrur përcaktimin e afatit të qirasë kur kontrata përmban mundësi për zgjatjen ose përfundimin e qirasë.

(c) Ndikimi financiar i aplikimit të SNRF 16

Norma e huamarrjes në mesatarën e ponderuar te përdorur për qira të detyrimeve të njohura në pasqyrën e pozicionit financiar në 1 Janar 2019 është 6.40%.
Organizata ka njohur 1,324 milionë Euro të aktiveve me të drejtë përdorimi dhe 1,324 milionë Euro të detyrimeve të qirasë pas kalimit në SNRF 16. Ndikimi neto në fitimet e mbajtura është zero.
Tabela e mëposhtme tregon zotimet e qirasë operative të shpalosura duke aplikuar SNK 17 në 31 dhjetor 2018, të zbritura duke përdorur normën e huamarrjes shtesë në datën e aplikimit fillestar dhe detyrimet e qirasë të njohura në pasqyrën e pozicionit financiar në datën e aplikimit fillestar.

Zotimet e qirasë më 31 dhjetor 2018	1,474
Efekti i zbritjes së shumës të mësipërme	(150)
Detyrimet e qirasë financiare të njohura sipas SNK 17 në 31 Dhjetor 2018	-
Detyrimet e qirasë të njohura më 1 Janar 2019	1,324

4. ADOPTIMI I STANDARDEVE TË REJA DHE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMET (VAZHDIM)

4.1 Standardet dhe Interpretimet efektive në periudhën aktuale (vazhdim)

Ndryshimet e reja në vijim të standardeve ekzistuese të lëshuara nga Bordi Ndërkombëtar i Standardeve të Kontabilitetit (IASB) janë efektive për periudhën aktuale të raportimit:

- **SNRF 16 "Qiratë"** (efektive për periudhat vjetore nga dhe pas 1 Janarit 2019)
- **Ndryshimet në SNRF 9 "Instrumentet Financiare"** - Karakteristikat e Parapagimit me Kompensim Negativ (efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2019),
- **Ndryshimet në SNK 19 "Përfitimet e Punonjësve"** - Ndryshimi i Planit, Reduktimi ose Zgjidhja (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019),
- **Ndryshimet në SNK 28 "Investimet në Shoqëritë dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta"** - Interesat Afatgjatë në Shoqëritë dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta (efektive për periudhat vjetore që fillojnë në ose pas 1 janar 2019),
- **Ndryshimet në standarde të ndryshme për shkak të "Përmirësimeve të SNRF-ve (cikli 2015-2017)"** që rezultojnë nga projekti vjetor i përmirësimit të SNRF-ve (SNRF 3, SNRF 11, SNK 12 dhe SNK 23) kryesisht me qëllim heqjen e mospërputhjeve dhe sqarimin e formulimit efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019),
- **KIRFN 23 "Pasiguria mbi Trajtimin e Taksave mbi të Ardhurat"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019).

Miratimi i këtyre ndryshimeve në standardet ekzistuese dhe interpretimet nuk ka çuar në ndonjë ndryshim material në pasqyrat financiare të Bankës.

4. ADOPTIMI I STANDARDEVE TË REJA DHE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMET (VAZHDIM)

4.2 Standardet dhe interpretimet në lëshim ende jo-efektive

Standardet dhe interpretimet që janë lëshuar, por që nuk janë ende efektive, deri në datën e nxjerrjes së pasqyrave financiare të Bankës, shpalosen më poshtë. Organizata synon të miratojë këto standarde, nëse është e aplikueshme, kur ato të hyjnë në fuqi.

- **SNRF 17 "Kontratat e Sigurimeve"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021),

- **Ndryshimet në SNRF 3 "Kombinimet e Biznesit"** - Përcaktimi i një Biznesi (efektiv për kombinime biznesi për të cilat data e blerjes është në ose pas fillimit të periudhës së parë vjetore të raportimit që fillon më ose pas 1 janarit 2020 dhe për blerjet e aktiveve që ndodhin në ose pas fillimit të asaj periudhe)

- **Ndryshimet në SNRF 9 "Instrumentet Financiare", SNK 39 "Instrumentet Financiare: Njohja dhe matja" dhe SNRF 7 " Instrumentet financiare: Shpalosjet"** – Reforma e normave standard te interesit (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2020),

- **Ndryshimet në SNRF 10 "Pasqyrat Financiare të Konsoliduara" dhe SNK 28 "Investimet në Shoqëritë dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta"** - Shitja ose Kontributi i Aktiveve midis një Investitori dhe Bashkëpunëtorit të tij ose sipërmarrjes së përbashkët dhe ndryshimeve të mëtejshme (data efektive shtyhet për një kohë të pacaktuar deri në përfundimin e kërkimeve për metodën e kapitalit)

- **Ndryshimet në SNK 1 "Paraqitja e Pasqyrave Financiare" dhe SNK 8 "Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet"** - Përkufizimi i Materialit (efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2020)

- **Ndryshimet në Referencat në Kornizën Konceptuale në Standardet e SNRF** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2020),

Organizata ka zgjedhur të mos i miratojë këto standarde, rishikime dhe interpretime përpara datave të tyre efektive. Kompania parashikon që miratimi i këtyre standardeve, rishikimeve dhe interpretimeve nuk do të ketë ndikim material në pasqyrat financiare të Bankës në periudhën e aplikimit fillestar.

5. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE

Organizata bën vlerësime dhe supozime që ndikojnë në shumat e raportuara të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Vlerësimet dhe gjykimet vlerësohen vazhdimisht dhe bazohen në përvojën historike dhe faktorë të tjerë, përfshirë pritjet e ngjarjeve të ardhshme për të cilat besohet se janë të arsyeshme në rrethana. Informacioni në lidhje me dispozitat dhe paparashikimet është i detajuar në shënimet 13 dhe 21.

a) Humbjet e pritshme kreditore

Pasuritë financiare të matura me koston e amortizuar ose instrumentet e borxhit të matura në FVOCI vlerësohen për zhvlerësim në bazë të përshkruar në Shënimin 3. (e). (Vii). Organizata i rishikon rregullisht supozimet dhe gjykimet e saj.

Organizata mat humbjet e pritshme të kredisë nga një instrument financiar në një mënyrë që pasqyron:
(i) një shumë e paanshme dhe me peshë të mundshme që përcaktohet duke vlerësuar një gamë të rezultateve të mundshme;
(ii) vlerën kohore të parave; dhe
(iii) informacion të arsyeshëm dhe të mbështetshëm që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme në datën e raportimit për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike

b) Përcaktimi i vlerave të drejta

Përcaktimi i vlerës së drejtë për aktivet financiare dhe detyrimet financiare për të cilat nuk ka çmim të konsiderueshëm të tregut kërkon përdorimin e teknikave të vlerësimit siç përshkruhet në Shënimin 3. (e). (Vii). Për instrumentet financiare që tregtojnë rrallë dhe kanë pak transparencë të çmimeve, vlera e drejtë është më pak objektive dhe kërkon shkallë të ndryshme gjykimi në varësi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozimeve të çmimeve dhe rreziqeve të tjera që ndikojnë në instrumentin specifik.
Organizata mat vlerat e drejta duke përdorur hierarkinë e mëposhtme të metodave:

- Niveli 1: Çmimi i kuotuar i tregut është një treg aktiv për një instrument identik,
- Niveli 2: Teknika e vlerësimit bazuar në inputet e vëzhguara. Kjo kategori përfshin instrumente të vlerësuara duke përdorur: çmimet e kuotuara të tregut në tregjet aktive për instrumente të ngjashme; çmime të kuotuara për instrumente të ngjashme në tregje që konsiderohen më pak se aktiv; ose teknika të tjera vlerësimi, kur të gjitha inputet domethënëse vëzhgohen drejtpërdrejt ose indirekt nga të dhënat e tregut.
- Niveli 3: Teknika vlerësimi duke përdorur të dhëna të konsiderueshme të pa kontrollueshme. Kjo kategori përfshin të gjitha instrumentet ku teknika e vlerësimit përfshin inputet që nuk bazohen në të dhëna të vëzhgueshme dhe inputet e pa kontrollueshme mund të kenë një efekt të rëndësishëm në vlerësimin e instrumentit. Kjo kategori përfshin instrumente që vlerësohen bazuar në çmimet e kuotuara për instrumente të ngjashme, kur kërkohen rregullime ose supozime të konsiderueshme të pa kontrollueshme për të pasqyruar ndryshimet midis instrumenteve.
  Vlerësimi i vlerës së drejtë shpaloset në shënimin 5 c) më poshtë

c) Shpalosja dhe vlerësimi i vlerës së drejtë

Vlerësimet e vlerës së drejtë bazohen në instrumentet financiare ekzistues në pasqyrën e pozicionit financiar të Organizatës, pa u përpjekur të vlerësojnë vlerën e biznesit të parashikuar në të ardhmen dhe vlerën e aktiveve dhe detyrimeve që nuk konsiderohen instrumente financiare. Kur është e mundur, vlera e drejtë e kredisë bazohet në transaksione të vëzhguara në treg. Kur transaksionet e vëzhguara të tregut nuk janë të disponueshme, vlera e drejtë vlerësohet duke përdorur modele vlerësimi, siç janë teknikat e zbritura të fluksit të parave. Futja në teknikat e vlerësimit përfshin humbjet e pritshme të kredisë dhe normat e interesit. Kreditë e vogla homogjene grupohen në portofole me karakteristika të ngjashme.
Vlera e drejtë e huazimeve vlerësohet duke përdorur teknikat e zbritura të fluksit të parave, duke aplikuar tarifat që ofrohen për huazime të maturimeve dhe kushteve të ngjashme.

5. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)

c) Shpalosja dhe vlerësimi i vlerës së drejtë (vazhdim)

	31 Dhjetor 2019		31 Dhjetor 2018	
	Vlera e drejtë Niveli 3	Vlera kontabël	Vlera e drejtë Niveli 3	Vlera kontabël
Pasuritë Financiare				
Huatë dhe Paradhëniet për klientët	50,634	50,209	43,108	42,765
Detyrimet Financiare				
Huazimet	34,749	35,192	33,139	32,732

Vlerat kontabël të kredive dhe huazimeve më 31 Dhjetor 2019 janë më të larta se vlerat e drejta për kredi, sepse normat aktuale të tregut janë prej 20.5% për kredi dhe për 4.2% më të ulëta se vlerat e drejta për huazime (2018: 21,7% më të ulëta për kredi dhe 4.7 % për huazimet).

6. PARAJA DHE EKUIVALENTËT E SAJ

	31 Dhjetor 2019	31 Dhjetor 2018
Paraja në bankë	1,998	5,453
Paraja e gatshme	445	485
	2,443	**5,938**

7. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË

	31 Dhjetor 2019	31 Dhjetor 2018
Hua dhe paradhënie për klientët	51,717	44,352
Minus: Lejimi për rënie në vlerë	(1,508)	(1,587)
	50,209	**42,765**

Lëvizjet në kompensimin për zhvlerësim janë si më poshtë:

	31 Dhjetor 2019	31 Dhjetor 2018
Balanca më 1 Janar	1,587	739
Rregullim shtesë rezervë për hapjen e shifrave sipas SNRF 9	-	502
Shpenzimi për rënie në vlerë	394	740
Shumat e shlyera	(473)	(394)
Balanca me 31 dhjetor	**1,508**	**1,587**

Organizata ka siguruar huamarrje dhe mbitërheqje nga Banka për Biznes me një portofol kredie në total 1,513 EUR në 31 Dhjetor 2019 (huazimet 2018: 492 EUR), bazuar në kushtet e kontraktuara të dakorduara të cilat përfshijnë një mbulim prej 150% të ekspozimit aktual me një Rrezik zero të portofolit, gjithashtu me Bankën Ekonomike është siguruar huamarrja me portofol kredie prej 245 EUR (shiko shënimin 12).

7. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

Kredi Agro <=3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	1,055	5	20	1,080
Pasuritë e reja të blera	1,267	-	-	1,267
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(1,305)	(5)	(6)	(1,316)
Transferet në Fazën 1	-	5	14	19
Transferet në Fazën 2	-	-	2	2
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(9)	(9)
Gjithsej	**1,017**	**5**	**21**	**1,043**

Kredi Agro <=3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK lejimi më 1 Janar 2019 sipas SNRF 9	4	0	16	20
Pasuritë e reja të blera	7	-	-	7
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(7)	(0)	(4)	(11)
Transferet në Fazën 1	-	1	9	10
Transferet në Fazën 2	-	-	1	1
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(8)	(8)
Gjithsej	**4**	**1**	**14**	**19**

Kredi Agro >3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	5,270	47	116	5,433
Pasuritë e reja të blera	5,510	-	-	5,510
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(3,976)	(31)	(31)	(4,038)
Transferet në Fazën 1	-	11	71	82
Transferet në Fazën 2	-	-	15	15
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(52)	(52)
Gjithsej	**6,804**	**27**	**119**	**6,950**

Kredi Agro >3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK lejimi më 1 Janar 2019 sipas SNRF 9	110	17	97	224
Pasuritë e reja të blera	43	-	-	43
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(86)	(16)	(23)	(125)
Transferet në Fazën 1	-	4	48	52
Transferet në Fazën 2	-	-	11	11
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(50)	(50)
Gjithsej	**67**	**5**	**83**	**155**

7. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

Kredi për biznes <=3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	2,461	11	74	2,546
Pasuritë e reja të blera	2,103	-	-	2,103
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(2,593)	(9)	(16)	(2,618)
Transferet në Fazën 1	-	15	37	52
Transferet në Fazën 2	-	-	6	6
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(50)	(50)
Gjithsej	**1,971**	**17**	**51**	**2,039**

Kredi për biznes <=3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK lejimi më 1 Janar 2019 sipas SNRF 9	35	3	61	99
Pasuritë e reja të blera	21	-	-	21
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(38)	(2)	(9)	(49)
Transferet në Fazën 1	-	7	31	38
Transferet në Fazën 2	-	-	5	5
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(46)	(46)
Gjithsej	**18**	**8**	**42**	**68**

Kredi për biznes >3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	9,358	104	238	9,700
Pasuritë e reja të blera	8,259	-	-	8,259
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(7,240)	(91)	(62)	(7,393)
Transferet në Fazën 1	-	126	135	261
Transferet në Fazën 2	-	-	53	53
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(100)	(100)
Gjithsej	**10,377**	**139**	**264**	**10,780**

Kredi për biznes >3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK lejimi më 1 Janar 2019 sipas SNRF 9	204	30	198	433
Pasuritë e reja të blera	113	-	-	113
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(176)	(29)	(47)	(252)
Transferet në Fazën 1	-	45	106	151
Transferet në Fazën 2	-	-	40	40
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(99)	(99)
Gjithsej	**141**	**46**	**198**	**385**

7. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

Kredi konsumuese <=3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	3,261	29	74	3,364
Pasuritë e reja të blera	9,004	-	-	9,004
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(6,496)	(29)	(19)	(6,544)
Transferet në Fazën 1	-	27	83	110
Transferet në Fazën 2	-	-	20	20
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(42)	(42)
Gjithsej	**5,769**	**27**	**116**	**5,912**

Kredi konsumuese <=3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK lejimi më 1 Janar 2019 sipas SNRF 9	27	9	58	94
Pasuritë e reja të blera	71	-	-	71
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(42)	(8)	(13)	(63)
Transferet në Fazën 1	-	9	59	68
Transferet në Fazën 2	-	-	14	14
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(37)	(37)
Gjithsej	**56**	**10**	**81**	**147**

Kredi konsumuese >3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	3	-	5	8
Pasuritë e reja të blera	-	-	-	-
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(3)	-	(4)	(7)
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(1)	(1)
Gjithsej	-	-	-	-

Kredi konsumuese >3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK lejimi më 1 Janar 2019 sipas SNRF 9	0	-	5	5
Pasuritë e reja të blera	-	-	-	-
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(0)	-	(4)	(4)
Transferet në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(1)	(1)
Gjithsej	-	-	-	-

7. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

Kredi për shtëpi <=3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	5,304	38	108	5,450
Pasuritë e reja të blera	4,865	-	-	4,865
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(5,288)	(34)	(25)	(5,347)
Transferet në Fazën 1	-	23	60	83
Transferet në Fazën 2	-	-	21	21
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(68)	(68)
Gjithsej	**4,881**	**27**	**97**	**5,005**

Kredi për shtëpi <=3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK lejimi më 1 Janar 2019 sipas SNRF 9	82	13	87	182
Pasuritë e reja të blera	45	-	-	45
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(79)	(12)	(16)	(107)
Transferet në Fazën 1	-	12	52	64
Transferet në Fazën 2	-	-	17	17
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(60)	(60)
Gjithsej	**48**	**13**	**80**	**141**

Kredi për shtëpi >3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	16,416	108	247	16,771
Pasuritë e reja të blera	13,213	-	-	13,213
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(10,136)	(83)	(56)	(10,275)
Transferet në Fazën 1	-	81	249	330
Transferet në Fazën 2	-	-	39	39
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(90)	(90)
Gjithsej	**19,493**	**106**	**389**	**19,988**

Kredi për shtëpi >3000

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
HPK lejimi më 1 Janar 2019 sipas SNRF 9	287	49	194	530
Pasuritë e reja të blera	119	-	-	119
Pasuritë e shlyera ose të paguara	(168)	(42)	(44)	(254)
Transferet në Fazën 1	-	41	200	241
Transferet në Fazën 2	-	-	34	34
Transferet në Fazën 3	-	-	-	-
Shumat e shlyera	-	-	(77)	(77)
Gjithsej	**238**	**48**	**307**	**593**

7. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)

					Më 31 Dhjetor 2019	Më 31 Dhjetor 2018
	Faza 1	**Faza 2**	**Faza 3**	**POCI**	**Gjithsej**	**Gjithsej**
Kredi dhe paradhëniet	**50,313**	**348**	**1,056**	**-**	**51,717**	**44,351**
Rreziku i ulët	50,313	3	-	-	50,316	43,127
Nën vëzhgim	-	234	-	-	234	196
Nën-standard	-	111	-	-	111	147
Të dyshimta	-	-	272	-	272	260
Të rëna në vlerë	-	-	784	-	784	621
Minus: Lejimi për rënie në vlerë	572	130	806	-	1,508	1,587
Vlera e mbartur	**49,741**	**218**	**250**	**-**	**50,209**	**42,765**

8. PASURITË TJERA

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Shpenzime të parapaguara	66	89
Paradhënie për punonjësit	11	11
Të arkëtueshme të tjera	19	22
	96	**122**

Shpenzimet e parapaguara përfshijnë parapagimet prej 25 mijë Euro për komisionet e menaxhimit te huamarrjeve per huamarrjet e kontraktuara dhe të pa-disbursuara gjatë vitit 2019.

9. PRONA DHE PAJISJE

	Mjete motorike	Kompjutera dhe pajisje elektronike	Furnizime dhe rregullime	Përmiresime të hapsirave me qira	Gjithsej
Kosto					
Balanca më 1 janar 2018	657	453	788	323	2,221
Shtesat	196	40	81	53	370
Shlyerjet	(254)	(13)	(26)	(35)	(328)
Balanca më 31 dhjetor 2018	**599**	**480**	**843**	**341**	**2,263**
Shtesat	154	100	137	68	459
Shlyerjet	(161)	(71)	(86)	(14)	(332)
Balanca më 31 dhjetor 2019	**592**	**509**	**894**	**395**	**2,390**
Zhvlerësimi i akumuluar					
Balanca më 1 janar 2018	(434)	(378)	(586)	(276)	(1,674)
Zhvlerësimi për vitin	(65)	(25)	(60)	(18)	(168)
Shlyerjet	244	13	25	35	317
Balanca më 31 dhjetor 2018	**(255)**	**(390)**	**(621)**	**(259)**	**(1,525)**
Zhvlerësimi për vitin	(94)	(37)	(80)	(24)	(235)
Shlyerjet	157	70	84	14	325
Balanca më 31 dhjetor 2019	**(192)**	**(357)**	**(617)**	**(269)**	**(1,435)**
Vlerat e mbetura					
Më 1 janar 2018	**223**	**75**	**201**	**48**	**547**
Më 31 dhjetor 2018	**344**	**90**	**222**	**82**	**738**
Më 31 dhjetor 2019	**400**	**152**	**277**	**126**	**955**

Më 31 dhjetor 2019, Organizata nuk ka ndonjë pronë ose pajisje të zotuar si kolateral (2018: zero).

10. PASURITË E PAPREKSHME

	Programe/Software
Kosto	
Balanca më 1 janar 2018	171
Shtesat	261
Balanca më 31 dhjetor 2018	**432**
Shtesat	42
Shlyerjet	(3)
Balanca më 31 dhjetor 2019	**471**
Amortizimi i akumuluar	
Balanca më 1 janar 2018	**(136)**
Amortizimi për vitin	(14)
Balanca më 31 dhjetor 2018	**(150)**
Amortizimi për vitin	(21)
Shlyerjet	3
Balanca më 31 dhjetor 2019	**(168)**
Vlera e mbetur	
Më 1 janar 2018	**35**
Më 31 dhjetor 2018	**282**
Më 31 dhjetor 2019	**303**

11. TË DREJTAT PËR PËRDORIM TË PASURIVE DHE DETYRIMET NGA QIRAJA

	E drejta e përdorimit të aktivit Ndërtesa
Kosto	
Më 1 janar 2019	1,324
Shtesat	94
Më 31 dhjetor 2019	**1,418**
Zhvlerësimi i akumuluar	
Më 1 janar 2019	-
Zhvlerësimi	393
Më 31 dhjetor 2019	**393**
Vlera neto ne libra më 31 dhjetor 2019	**1,025**

	Detyrimi për qira
Detyrimi për qira sipas 1 janar 2019	1,324
Shtesat	94
- minus pagesat per qira	(441)
+ Interesi në detyrimet për qira	74
Detyrimet për qira më 31 dhjetor 2019	**1,051**

Maturimi i deyrimit per qira

Jo më të vjetra se një vit	437
Më të vjetra se një vit dhe jo më të vjetra se pesë vite	614
Më të vjetra se pesë vite	-
Gjithsej	**1,051**

Organizata ka me qira disa pasuri të cilat përfshijnë lokale. Afati mesatar i qirasë është 3 vjet.

Organizata nuk përballet me një rrezik të konsiderueshëm të likuiditetit në lidhje me detyrimet e saj të qirasë. Detyrimet e qirasë monitorohen në funksion të thesarit të Organizatës.

Të gjitha obligimet e qirasë janë të shprehur në njësi monetare.

Gjithsej dalja e parasë për qira në vitin 2019 ishte 441 mijë Euro.

* Vini re se SNRF 16 zbatohet duke filluar nga 1 janari 2019 duke përdorur qasjen kumulative të kapjes, kështu që asnjë shifër krahasuese nuk paraqitet në bilanc, pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse dhe në këtë shënim në lidhje me të drejtën për përdorimin e pasurive, detyrimet nga qiraja dhe zhvlerësimi i të drejtën për përdorimin e pasurive. Rrjedhimisht, shpenzimet e qirasë janë zero për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2019 dhe kanë vlerën 432 mijë EUR për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2018.

12. HUAMARRJET

Më 31 dhjetor 2019 dhe 2018, huatë e Organizatës përbëhen si në vijim:

	Norma e interesit	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Responsibility	4.15% -4.70%	1,667	2,937
Triple Jump	4.35% - 5.50%	6,000	5,000
Symbiotics	4.15% - 4.70%	3,000	4,000
EFSE	4.50% - 5.70%	4,680	3,840
Frankfurt School FSFS	4.15% - 5.00%	2,000	1,533
Blue Orchard	4.90%	3,000	4,340
Microvest	4.70%	3,000	1,000
Banka per Biznes BpB	5.80% - 6.50%	1,040	376
CARITAS Switzerland	1%	85	85
Banka Ekonomike	5.70%	250	417
DWM	5% - 5.70%	3,000	4,000
IFC	4.95% - 6.12%	3,200	2,000
INCOFIN	5.00%	2,000	3,000
EBRD	5.20%	2,250	-
		35,172	**32,528**
Interes i përllogaritur		237	365
Tarifa e shtyrë		(217)	(161)
Gjithsej		**35,192**	**32,732**

Gjithsej shpenzimet e interesave për këto huamarrje në vitin 2019 janë EUR 2,052 milionë (2018: EUR 1,747 milionë).

	2019	2018
Principali i mbetur më 1 janar	32,528	23,457
Disbursimi gjatë vitit	20,456	20,000
Pagesa gjatë vitit	(17,812)	(10,929)
Principali i mbetur më 31 dhjetor	**35,172**	**32,528**
Interesi dhe tarifat e përllogaritura më 1 janar	203	185
Shpenzimet e interest	2,052	1,747
Interesi i paguar	(2,235)	(1,728)
Interesi dhe tarifat e përllogaritura më 31 dhjetor	**20**	**204**
Gjithsej	**35,192**	**32,732**

KEP ka kontratë për mbitërheqje me një bankë lokale në vlerë prej 1,000 milionë Euro, me normë interesi prej 5.8% në shumën e shfrytëzuar, të vlefshme deri më 20 Nentor 2020. Me 31 dhjetor 2019 Organizata ka shfrytëzuar fondet nga kjo mbitërheqje në vlerë prej 995 mijë Euro.

Më 31 dhjetor 2019, të gjitha pagesat e kredive janë kryer në kohë.

Deri më 31 dhjetor 2019 dhe 2018, Organizata është në përputhje me kovenantat financiare të bashkangjitura në marrëveshjet me huamarrësit.

13. PROVIZIONET

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Provizionet për çështje gjyqësore	233	205
Provizionet të tjera për humbjet	7	7
Më 31 dhjetor	**240**	**212**

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

13. PROVIZIONET (VAZHDIM)

Provizionet për pretendimet juridike kanë të bëjnë kryesisht me çështjet gjyqësore në vazhdim të ngritura nga ish-punonjësit kundër Organizatës.

Provizionet e tjera për humbjet prej 7 mijë EUR (2018: 7 mijë EUR), kanë të bëjnë me çështjet juridike të cilat janë fituar nga Organizata në të kaluarën dhe më pas janë apeluar nga palët e treta, të cilat menaxhmenti besojnë se do të humbasin.

Lëvizjet në shpenzimet e provizionit janë si më poshtë:	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Më 1 Janar	213	187
Shpenzimet e provizionet	27	25
Më 31 dhjetor	**240**	**212**

14. DETYRIME TJERA

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Shpenzimet e përllogaritura	28	40
Mbajtja e taksës mbi interesin	36	36
Kontribute pensionale dhe tatimi mbi të hyrat personale	58	51
Tatimi në fitim i pagueshëm	56	142
Të pagueshmet	70	197
Detyrime të tjera	6	83
Gjithsej	**254**	**549**

15. TË HYRAT NGA INTERESI

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Te ardhurat e interesit nga kreditë dhe paradhëniet	9,350	8,829
Te ardhurat e interesit nga bankat	53	14
Gjithsej	**9,403**	**8,843**

Më 31 Dhjetor 2019, Organizata ka grumbulluar interes prej 65 mijë EUR (2018: 61 mijë EUR) për huatë e vonuara.

16. TË HYRAT TJERA

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Rikthimet nga huatë e shlyera	279	256
Të ardhurat nga shitja e aktiveve fikse	52	61
Të ardhurat tjera operative	14	13
Gjithsej	**345**	**331**

17. SHPENZIMET E PERSONELIT

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Paga dhe kompensime	2,811	2,477
Kontribute të detyrueshme sociale dhe shëndetësore	156	129
Të tjera	180	192
Gjithsej	**3,147**	**2,798**

Më 31 dhjetor 2019, Organizata kishte të punësuar 251 punonjës (2018: 224).

18. SHPENZIMET ADMINISTRATIVE

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Shpenzimet për sigurimin e zyreve	149	144
Shërbimet komunale	135	139
Shërbime juridike, konsulenca dhe tarifa profesionale	239	210
Riparime dhe mirembajtje	63	67
Shpenzimet e komunikimit	109	103
Kompensime dhe udhëtime të Bordit	86	66
Derivate dhe parkim	65	62
Shpenzime të publicitetit dhe marketingut	126	109
Furnizim të zyres	57	54
Shpenzimet për sigurime shëndetësore	33	24
Zhvillimi i stafit	23	16
Udhëtime	6	7
Akomodim	3	3
Shpenzime reprezentacioni	6	3
Interesi tatimor dhe gjobat	1	0
Të tjera	95	78
Gjithsej	**1,196**	**1,085**

19. TATIMI MBI TË ARDHURAT

	31 dhjetor 2019	31 dhjetor 2018
Fitimi para tatimit	2,200	2,150
Shpenzime të pa-zbritshme	374	462
Fitimi i tatueshëm	2,574	2,612
Tatimi në Fitim	**257**	**265**
Norma efektive e tatimit	**11.70%**	**12.31%**

Pas vendimit të Bordit të Organizatës që duke filluar nga viti 2018, Organizata njeh dhe paguan tatimin mbi të ardhurat në mënyrë vullnetare, pavarësisht statusit të përfitimit publik. Shpenzimi i tatimit së të ardhurave për vitin 2019 ishte 257 mijë EUR (2018: 265 mijë EUR).

Pas rinovimit të Statusit të Përfitimit Publik në 2017, Organizata nuk ishte përgjegjëse të paguante tatimin mbi të ardhurat, dhe u lirua nga tatimi mbi të ardhurat. Bordi i Drejtorëve vendosi të ndërpresë vullnetarisht Statusin e Përfitimit Publik nga viti 2018 e në vazhdim, rrjedhimisht, tatimi mbi të ardhurat e korporatave aplikohet në masën 10%.

20. TRANSAKSIONET ME PALË TË LIDHURA

Organizata ka lidhje me "palë të lidhura" me drejtorët e saj dhe zyrtarët ekzekutiv. Siç përshkruhet në Shënimin 1, Organizata është një Organizatë Jo-Qeveritare. Prandaj, nuk ka "prind" ose aksionarë themelorë.

Transaksionet me palët e lidhura

Një përmbledhje e kompensimeve dhe shpenzimeve të tjera për drejtorët dhe menaxhmentin kryesor për periudhat që përfunduan me 31 dhjetor 2019 dhe 2018 është si më poshtë :

	31 dhjetor 2019		31 dhjetor 2018	
	Shpërblimi	Shpenzime tjera	Shpërblimi	Shpenzime tjera
Menaxhmenti ekzekutiv	209	8	205	5
Bordi i Drejtorëve	39	47	37	29
Gjithsej	**248**	**55**	**242**	**34**

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

21. ZOTIMET DHE KONTIGJENCAT

Ligjore
Me përjashtim të provizioneve të krijuara më 31 dhjetor 2019 (shiko shënimin 13), menaxhmenti beson se nuk ka çështje gjyqësore ose kërkesa të tjera të sjella nga palë të treta që mund të rezultojnë në prurje ose humbje të konsiderueshme të parave në të ardhmen.

22. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR

22.1 Hyrje dhe përmbledhje

Organizata ka ekspozim ndaj rreziqeve të mëposhtme nga përdorimi i instrumenteve financiare:

- rreziku i kredisë
- rreziku i likuiditetit
- rreziku i tregut

Ky shënim paraqet informacion në lidhje me ekspozimin e Organizatës ndaj secilit prej rreziqeve të mësipërme, objektivat, politikat dhe proceset e Organizatës për matjen dhe menaxhimin e rrezikut, dhe administrimin e kapitalit të Organizatës. Shpalosjet e mëtejshme sasiore janë përfshirë në të gjitha këto pasqyra financiare..

Kuadri i administrimit të rrezikut

Rreziku i kredisë është rreziku i humbjes financiare të Organizatës nëse një klient ose një palë tjetër e një instrumenti financiar dështon të përmbushë detyrimet e tij kontraktuale dhe rrjedh kryesisht nga huatë dhe paradhëniet e organizatës për klientët dhe bankat e tjera. Për qëllime të raportimit për menaxhimin e rrezikut, Organizata merr parasysh të gjitha elementet e ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë (të tilla si rreziku i parazgjedhur i detyrimeve të individit, rreziku i vendit dhe sektorit). Ekspozimi kryesor i organizatës ndaj rrezikut të kredisë lind nëpërmjet huave dhe paradhënieve të saj. Shuma e ekspozimit të kredisë në këtë drejtim përfaqësohet nga vlerat kontabël të aktiveve. Organizata nuk ka ndonjë ekspozim domethënës për asnjë klient ose palë individuale. Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë përfaqësohet nga vlera kontabël e çdo aktivi financiar. Bordi i Drejtorëve ka deleguar përgjegjësinë për menaxhimin e rrezikut të kreditit tek menaxhmenti. Auditimet e rregullta të njësive të biznesit dhe proceset e kreditit ndërmerren nga Departamenti i Auditimit të Brendshëm.

22.2 Rreziku kreditor

Lejimi për rënie në vlerë

Organizata krijon një lejim për humbjet nga rënia në vlerë që paraqet vlerësimin e saj për humbjet e ndodhura në portofolin e saj të kredisë. Ky kompensim ka të bëjë me një zbritje kolektive të humbjeve nga kreditë e vendosur për grupet e aktiveve homogjene në lidhje me humbjet që kanë ndodhur, por nuk janë identifikuar në kreditë që i nënshtrohen vlerësimit individual për zhvlerësim.

Kreditë me terma të rinegociuara
Kreditë me terma të rinegociuara janë kredi që janë ristrukturuar për shkak të përkeqësimit të pozicionit financiar të huamarrësit dhe ku Organizata ka bërë lëshime që nuk do të merrte në konsideratë.

22. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Rreziku kreditor (vazhdim)

Kreditë me terma të rinegociuara (vazhdim)

Pasi të ristrukturohet kredia, ajo duhet të klasifikohet në kategorinë minimale të standardit ose më keq dhe do të vazhdojë të klasifikohet në të njëjtën kategori, derisa të vërehet performanca e qëndrueshme (në lidhje me ripagimin e principalit dhe interesin, sipas planit të ripagimit). Me 31 Dhjetor 2019, huatë me terma të rinegociuar janë 249 mijë EUR (2018: 165 mijë EUR). Pagesa e zhvlerësimit të huave me kushte të rinegociuara më 31 dhjetor 2019 është 91 mijë EUR (2018: 86 mijë EUR).

Politika e shlyerjës

Organizata shlyen një kredi (dhe çfarëdo lejimi të lidhur me humbjet nga zhvlerësimi) kur Menaxhmenti përcakton që kredia është e pambledhshme. Ky përcaktim arrihet pasi të merren parasysh informacione të tilla si shfaqja e ndryshimeve të rëndësishme në pozicionin financiar të huamarrësit, në mënyrë që huamarrësi të mos mund të paguajë më detyrimin, ose që të ardhurat nga kolaterali nuk do të jenë të mjaftueshme për të paguar tërë ekspozimin. Për kreditë e standardizuara me bilancin e vogël, vendimet për shlyerjen bazohen në përgjithësi në një status të caktuar të caktuar të produktit. Kreditë zakonisht shlyhen kur ato vonohen më shumë se 365 ditë (2018: 365 ditë), dhe asnjë shlyerje nuk është bërë gjatë gjashtë muajve të fundit. Shuma totale e kredive të shlyera është paraqitur në Shënimin 7. Totali i rikuperimeve nga huatë e shlyera paraqitet në Shënimin 7.

Klasifikimi i kredive dhe normat mesatare nominale të interesit sipas llojit janë si më poshtë:

	31 Dhjetor 2019	Norma e interesit	31 Dhjetor 2018	Norma e interesit
Agrikulturë	7,818	20.2%	6,269	22.2%
Konsumuese	12,638	23.9%	3,273	25.9%
Për shtëpi	19,404	22.3%	21,509	24.6%
Për biznese individuale	10,349	20.8%	11,714	23.6%
	50,209		**42,765**	

a) Rënia në vlerë e pasurive financiare

Sipas SNRF 9, KEP Trust njeh një zbritje të zhvlerësimit të matur për humbjet e pritshme të kredisë (HPK) në çdo datë raportimi për të gjitha aktivet e saj financiare të matura me koston e amortizuar (AC), të cilat përfshijnë:

- Huatë për klientët, dhe
- Depozitat me bankat

Përveç kësaj, kërkesat për zhvlerësim sipas SNRF 9 zbatohen për grupet e mëposhtme të ekspozimeve ndaj rrezikut të kredisë, të cilat nuk janë të zbatueshme për KEP Trust në datën e kësaj politike:

1. Instrumentet e borxhit të matura me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse
2. Marrëveshjet e kredive të matura me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes;
3. Kontratat e garancioneve financiare në të cilat zbatohet SNRF 9 dhe të cilat nuk trajtohen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes; dhe
4. Kërkesat e qirasë që janë brenda fushëveprimit të SNK 17, Qiratë dhe të arkëtueshmet tregtare ose pasuritë e kontraktuara brenda fushëveprimit të SNRF 15.

Kjo politikë do të adresojë parimet kryesore për njohjen e humbjeve të pritshme të kredisë për huatë ndaj klientëve dhe depozitave me bankat të matura me kosto të amortizuar. Parimet dhe kërkesat e paraqitura për matjen e HPK të huave për klientët (të referuara si "kredi"), janë të zbatueshme për depozitat me banka në proporcion me kompleksitetin e tyre dhe kohën deri në maturim.

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

22. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Rreziku kreditor (vazhdim)

b) Parimet kryesore

Matja e modelit HPK reflekton modelin e përgjithshëm të përkeqësimit të cilësisë së kredisë, shprehur në aspektin e rritjes së ndjeshme të rrezikut të kredisë.
Kur kreditë fillimisht kanë origjinën, kompensimi i humbjeve matet në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme 12-mujore të kredisë. Kur rreziku i mospagimit të instrumentit është rritur ndjeshëm që nga krijimi i tij, KEP Trust ka matur humbjen e humbjes në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të gjate jetës së kredisë.

c) Modeli me tre faza

Qasja e përgjithshme e SNRF 9 për rënien në vlerë dhe njohjen e të ardhurave nga interesi mund të përmblidhet në modelin e mëposhtëm me tri faza, ku transferimet nga njëra fazë në tjetrën varen nga ndryshimet në riskut kreditor që nga krijimi deri në mospagimin e kredisë.

Faza 1	**Faza 2**	**Faza 3**	**POCI**
Pasuritë financiare me origjinë të reja pa zhvlerësim në kredi Kreditë ekzistuese **pa ndonjë rritje të ndjeshme të riskut**	Kreditë ekzistuese **me rritje të ndjeshme të riskut** nga gjenerimi	Kreditë e rëna në vlerë **(në vonesë)**	Kreditë e rëna në vlerë në blerje Kreditë e rëna në vlerë në origjinë
Njohja e humbjeve të pritura të kredisë			
Humbjet e pritura të kredisë 12-mujore **Të ardhurat nga interesi**	**Humbjet e pritshme të kredive të përhershme**	**Humbjet e pritshme të kredive të përhershme**	Ndryshimet kumulative në kohëzgjatje të HPK.
Interesi efektiv mbi vlerën kontabël bruto	**Interesi efektiv mbi vlerën kontabël bruto**	**Interes efektiv në koston e amortizuar**	**Interesi efektiv i rregulluar i kredisë për koston e amortizuar**

Rritje e konsiderueshme e rrezikut të kredisë (referuar gjithashtu si rreziku i mospagimit)

Rritje e konsiderueshme e rrezikut të dështimit në pagesë dhe të dështimi vetë janë përcaktuesit kryesorë për llogaritjen e humbjeve të pritura të kredisë.

Në secilën datë raportimi, KEP vlerëson nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë duke krahasuar:

(i) rreziku me të cilin kredia do të paracaktojë në datën e raportimit
(ii) rreziku i vlerësimit të parazgjedhur të vlerësuar në njohjen fillestare të kredisë.

Gjatë kryerjes së këtij vlerësimi, KEP-i konsideron informacion të parashikuar dhe historik të arsyeshëm dhe të mbështetur për kredi individuale, ose grup kredish kur informacioni i arsyeshëm dhe i përkrahshëm nuk është i disponueshëm në baza individuale. *Udhëzime për klasifikimin e fazës* rendit informacionin e përdorur nga KEP për të vlerësuar nëse rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm në datën e raportimit.

Ajo që përbën një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë nuk përcaktohet në mënyrë specifike nga SNRF 9. Përkundrazi, Standardi siguron parime udhëzuese, duke lejuar që Entiteti të bëjë gjykimet dhe konkluzionet e tij në përputhje me praktikat e tij të menaxhimit të rrezikut të kredisë.

22. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Risku kreditor (vazhdim)

d) Përkufizimi i vonesave

Sipas SNRF 9, Organizata do të konsiderojë një pasuri financiare në vonesë kur kredia e klientit ka kaluar më shumë se 90 ditë vonesë për shkak të ndonjë prej kredive të pashlyer në datën e raportimit.

a) huamarrësi vlerësohet se **nuk ka të ngjarë të paguajë plotësisht detyrimet e tij** të kredisë pa realizuar kolateralin, pavarësisht nga ekzistimi i ndonjë shume të paracaktuar ose nga numri i ditëve të kaluara;
b) Kreditë janë të rëna në vlerë siç përcaktohen në kërkesat e SNRF 9 dhe lidhen me gjasat për të paguar;
c) Kredia (të) e klientit është (janë) ristrukturuar brenda 4 muajve të fundit, për shkak të vështirësive financiare të dëshmuara nga vonesat e më shumë se 90 ditëve të kaluara, për shkak të ndonjë prej kredive të papaguara para ngjarjes së ristrukturimit.

Grupet e klientëve të lidhur klasifikohen të gjithë "si në mos-pagesë", kur debitori duke u klasifikuar si i paracaktuar ka një efekt material në aftësitë e shlyerjes së debitorëve të tjerë të lidhur që i përkasin të njëjtit grup. Çdo devijim nga rregullat e mësipërme duhet të mbështetet dhe dokumentohet shumë mirë.

e) Paaftësia për pagesë

Paaftësia për të paguar përfshin sa vijon:

- KEP Trust vendos detyrimin e kredisë në statusin e pa-akumuluar;
- KEP Trust njeh një fakt specifik humbjeje të njohur për aftësinë e klientit për të shlyer kredinë;
- KEP Trust konsideron të shesë detyrimin e kredisë në një humbje materiale të lidhur me kredinë;
- KEP Trust miraton një ristrukturim të shquar të huasë, kur kjo ka të ngjarë të rezultojë në një falje materiale, ose shtyrje, të principalit, interesit ose, kur janë tarifat përkatëse;
- KEP Trust ka bërë kërkesë për falimentimin e klientit ose një urdhër të ngjashëm (kanë filluar procedurat ligjore ndaj klientit);
- klienti ka kërkuar ose është vendosur në falimentim ose mbrojtje të ngjashme, kur kjo do të shmangte ose vonojë shlyerjen e një detyrimi kredie për KEP;

Ngjarjet që mund të tregojnë pafajësi për të paguar ose ekzistimin e një instrumenti financiar të dëmtuar nga kredia, janë paraqitur më poshtë. Lista nuk është shteruese.

Nxitjet e dëmtimit të kredisë	Ngjarjet joperformuese të UTP
	njësia ekonomike ka thirrur çdo kolateral duke përfshirë një garanci
	padi, ekzekutim ose ekzekutim i detyruar me qëllim të mbledhjes së borxhit
	licenca e huamarrësit është tërhequr
	huamarrësi është një bashkë-debitor kur debitori kryesor është në gjendje të papaguar ose një garantues i një debitori në mos-pagesë.
	Shtyrjet / zgjatjet e kredive përtej jetës ekonomike
	ristrukturime të shumëfishta në një ekspozim
	burimet e një huamarrësi të të ardhurave të përsëritura nuk janë më në dispozicion për të përmbushur pagesat me këste; klienti bëhet i papunë dhe ripagimi nuk ka gjasa
	niveli i përgjithshëm i leverazhit të huamarrësit është rritur ndjeshëm ose ka pritshmëri të arsyeshme për ndryshime të tilla në levave; kapitali i zvogëluar për 50% brenda një periudhe raportimi për shkak të humbjeve
	për ekspozimet ndaj një individi: paracaktimi i një kompanie plotësisht në pronësi të një individi të vetëm, ku ky individ i siguroi institucionit një garanci personale për të gjitha detyrimet e kompanisë
	një pasuri financiare është blerë ose origjinuar me një zbritje materiale që pasqyron cilësinë e përkeqësuar të kredisë së debitorit

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

22. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIARE (VAZHDIM)

22.2 Risku kreditor (vazhdim)

e) Paaftësia për pagesë (vazhdim)

Nxitjet e dëmtimit të kredisë (vazhdim)	Ngjarje që nuk kryejnë UTP (vazhdim)
	për ekspozimet me pakicë ku përcaktimi i mos-pagesës zbatohet në nivelin e një objekti krediti individual, fakti që një pjesë e rëndësishme e detyrimit të përgjithshëm të detyruesit është në gjendje të paracaktuar
	Raporti i mbulimit të raportit të borxhit tregon se borxhi nuk është i qëndrueshëm
	humbja e klientit kryesor ose qiramarrësit
	ulje materiale e qarkullimit / fluksit të parasë operative (20%)
	klienti i lidhur ka paraqitur për falimentim
	mendim i kufizuar ose i kualifikuar i auditorit të jashtëm
	pritet që një hua e plumbave të mos rifinancohet në kushtet aktuale të tregut
	zhdukja e opsioneve të rifinancimit
	rastet e mashtrimit
b) një shkelje e kontratës siç është ngjarja e paracaktuar ose e duhur	huamarrësi ka shkelur konvenantat e një kontrate kredie
c) zhdukja e një tregu aktiv për atë aktiv financiar për shkak të vështirësive financiare	zhdukja e një tregu aktiv për instrumentet financiare të debitorit
d) huadhënës, për arsye ekonomike ose juridike në lidhje me vështirësitë financiare të huamarrësit, i jep huamarrësit një koncesion që huadhënësi nuk do ta konsideronte ndryshe	institucioni i kreditit ndalon tarifimin e interesit (gjithashtu pjesërisht ose me kusht)
	shlyerje direkte
	shlyerjet kundër lejimit të humbjes
	pretendimi i shitur me humbje i cili ka të bëjë me kredinë
	ristrukturimi me një pjesë materiale e cila falet (humbja e vlerës aktuale neto (NPV))
	ristrukturimi me falje të kushtëzuar
e) po bëhet e mundshme që huamarrësi të hyjë në falimentim ose në riorganizim tjetër financiar	institucioni kreditor ose udhëheqësi i konsorciumit fillon procedurat e falimentimit / procedura e insolvencës
	negociatat jashtë gjyqit për zgjidhjen ose ripagimin (p.sh. marrëveshje të qëndrueshme)
	Kredimarrësi ka aplikuar për falimentim ose nuk ka aftësi paguese

a. Matja e humbjeve të pritura të kredisës

Humbjet e pritura të kredisë janë një vlerësim i ponderuar i humbjeve të kredisë gjatë jetës së pritshme të kredive. KEP-i mat humbjet e pritshme të kredisë në një mënyrë që pasqyron:

- ✓ një shumë e paanshme dhe me peshë të mundshme që përcaktohet duke vlerësuar një gamë të rezultateve të mundshme;
- ✓ vlera kohore e parasë; dhe
- ✓ informacion i arsyeshëm dhe i mbështetshëm që është i disponueshëm pa kosto ose përpjekje të panevojshme në datën e raportimit për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike.

22 MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Rreziku kreditor (vazhdim)

b. Periudha mbi të cilën do të vlerësohen humbjet e pritura të kredisë

KEP mat humbjet e pritshme të kredisë për periudhën maksimale të ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë. Për kreditë e KEP-it, periudha e tillë, do të ishte periudha kontraktuale kur KEP ka një detyrim aktual kontraktues për të zgjatur kredinë.

Sidoqoftë, për disa llogari / depozita në banka, periudha gjatë së cilës KEP është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë mund të jetë më e gjatë se afati i tyre kontraktues për shkak të karakteristikave të mëposhtme:

a) depozitat nuk kanë një afat të caktuar ose strukturë të ripagimit dhe zakonisht ripagohen sipas kërkesës;
b) aftësia kontraktuale për të anuluar kontratën ose për të rikujtuar depozitën nuk zbutet nga veprimet normale të administrimit të rrezikut të kredisë të KEP Trust. Në raste të tilla, për të përcaktuar periudhën maksimale të ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë, KEP konsideron faktorë të tillë si informacion historik dhe përvojë në lidhje me:

- periudhën gjatë së cilës KEP Trust u ekspozua ndaj rrezikut të kredisë ndaj depozitave të ngjashme;
- Koha nga rritja e konsiderueshme e rrezikut të kredisë në parazgjedhje të depozitave të ngjashme; dhe
- Rikujtim i mundshëm i shumave të depozituara kur rreziku i kredisë i bankës është rritur.

c. Skenari i peshuar i probabilitetit

Qëllimi i vlerësimit të humbjeve të pritura të kredisë nuk është as vlerësimi i një skenari të rastit më të keq dhe as vlerësimi i skenarit të rastit më të mirë. Përkundrazi, një vlerësim i humbjeve të pritura të kredisë pasqyron në mënyrë të vazhdueshme mundësinë e shfaqjes së humbjes së kredisë dhe mundësinë e shfaqjes së humbjes së kredisë edhe nëse rezultati më i mundshëm nuk ka humbje kredie.

d. Konsiderimi i vlerës kohore të parasë

Humbjet e pritura të kredisë zbriten në datën e raportimit duke përdorur normën e skontimit të dhënë më poshtë.

Instrument	**Shkalla e zbritjes që do të përdoret**
Pasuri financiare me normë fikse	Norma efektive e interesit e përcaktuar në njohjen fillestare
Pasuri financiare me normë të ndryshueshme	Norma aktuale e interesit efektiv
Pasuri e rënë në vlerë e blerë ose e krijuar nga kredia	Norma efektive e interesit efektive e rregulluar në kredi e përcaktuar në njohjen fillestare
Qira e arkëtueshme	Shkalla e njëjtë e skontimit e përdorur për të matur të arkëtueshme me qira
Zotimet për kredi	Norma efektive e interesit të një përafrimi të saj që do të zbatohet kur njihet aktivi financiar që vjen nga angazhimi i kredisë
Zotimet e kredive dhe kontratat e garancisë financiare për të cilat nuk mund të përcaktohet norma efektive e interesit	Një normë që pasqyron vlerësimin aktual të tregut për vlerën kohore të parasë dhe rreziqet specifike të fluksit të parave (përveç nëse është bërë rregullim për flukset e parave)

e. Konsiderimi i kolateralit

Për qëllime të matjes së humbjeve të pritura të kredisë, KEP merr në konsideratë shumën dhe kohën e parave të gatshme të pritura nga konfiskimi i kolateraleve, kur këto mund të maten me besueshmëri për kredi individuale ose grup kredish.

f. Informacion i arsyeshëm dhe i mbështetshëm

KEP konsideron se informacioni i arsyeshëm dhe i mbështetshëm është ai që është në dispozicion në mënyrë të arsyeshme në datën e raportimit pa kosto ose përpjekje të panevojshme, përfshirë informacionin për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike. Informacioni që është në dispozicion për qëllime të raportimit financiar konsiderohet të jetë i disponueshëm pa kosto ose përpjekje të panevojshme.

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

22 MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Rreziku kreditor (vazhdim)

g. Shpalosjet e veçanta

a) Modifikimet në instrumente financiare

Në disa rrethana, ristrukturimi ose modifikimi i flukseve monetare kontraktuale të një aktivi financiar mund të çojë në çregjistrimin e kredive ekzistuese, në përputhje me kërkesat e zhvlerësimit të SNRF 9.

KEP Trust çregjistron një kredi kur:
a) të drejtat e kontratës për një pjesë ose flukset e parave të gatshme nga huaja kanë skaduar, ose
b) transferon kredinë dhe transferimi kualifikohet për çregjistrim.

b) Rregullat e ç'regjistrimit

KEP Trust ka vendosur rregulla specifike për të vlerësuar nëse zhvlerësimi duhet të bëhet. Në këtë kontekst duhet të vlerësohen kriteret e mëposhtme:

- ndryshimi i debitorit
- ndryshimi i monedhës
- konsolidimi i borxhit të shumë kredive në një kredi ose anasjelltas
- shlyerjet e pjesshme ose jo të pjesshme

Në rast se të paktën një nga kriteret e mësipërme është i pranishëm, çregjistrimi duhet të bëhet.
Për çregjistrimin e një kredie në tërësinë e saj, diferenca midis:
- Shumë së bartur (matur në datën e çregjistrimit) dhe
- shuma e pranuar (duke përfshirë çdo pasuri të re të marrë më pak se çdo detyrim i ri i marrë) të njihet në fitim ose humbje.

c) Modifikimi që çon në çregjistrim

Kur modifikimi rezulton në çregjistrimin e kredisë (ve) ekzistuese dhe njohjen pasuese të një kredie të re të modifikuar, KEP e klasifikon këtë kredi të re qoftë si **POCI** ose **Faza 1** në varësi të faktit nëse kredia e re është zhvlerësuar nga kredia (shiko paragrafin 2.4.4 më poshtë).
Për kreditë me origjinë nga dëmtimi i kredisë, humbjet e pritura të kredisë do të zbriten duke përdorur normën efektive të interesit të rregulluar në kredi të përcaktuar në njohjen fillestare.

Në datën e raportimit, KEP Trust njeh vetëm ndryshimet kumulative në humbjet e pritura të kredisë nga jeta që nga njohja fillestare si një humbje humbjeje për aktivet financiare të dëmtuara nga kredia të blera ose me origjinë.

d) Kredi të rëna në vlerë

Njohja e pasurive të klasifikuara tashmë si "Kredi e dëmtuar" e shkaktuar nga modifikimet, përfshirë ndryshimin e debitorit, nuk mund të çojë në njohjen e një Kredie të blerë ose të krijuar (POCI) pas një vlerësimi për të verifikuar që:

a) Debitori i Ri ka përmirësuar vlerësimin e kredisë në krahasim me mëparshëm, dhe
b) Debitori i Ri nuk është në vështirësi financiare, dhe
c) flukset e parashikuara të parave të debitorit të Ri janë të mjaftueshme

Më shumë analiza për POCI përshkruhen në Politikën e Klasifikimit dhe Matjes.

e) Modifikimi që nuk çon në çregjistrim

Kur flukset monetare kontraktuale në një kredi janë rinegociuar ose modifikuar ndryshe dhe të tilla nuk kanë çuar në çregjistrim të kredisë, KEP vlerëson nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë që nga njohja fillestare mbi bazën e të gjitha informacioneve të arsyeshme dhe të mbështetshme që janë në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme, e cila përfshin por nuk kufizohet në:

- informacion në lidhje me rrethanat që çuan në modifikim;
- historia e shlyerjes së kredisë para ilaçeve (pagesa të humbura ose të parregullta);

22 MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Rreziku kreditor (vazhdim)

h. Modeli i pritshëm i humbjes kreditore

a) Metodologjia e zhvlerësimit

Për qëllimet e matjes së HPK, KEP kryen parameterizimin e nevojshëm të modelit bazuar në të dhënat e vëzhguara të pikave në kohë mbi një kokrrizë të intervalit tremujor kohor, i cili konsiderohet i përshtatshëm për rrethanat. Llogaritjet e HPK bazohen në parametrat e mëposhtëm të hyrjes:

Probabiliteti i dështimit (PD): Kjo shpreh mundësinë e vlerësimit të parazgjedhur të kushteve ekonomike mbizotëruese në datën e raportimit, të rregulluar për të marrë parasysh vlerësimet e kushteve të ardhshme ekonomike që ka të ngjarë të ndikojnë në rrezikun e parazgjedhjes, gjatë një horizonti të caktuar kohor, d.m.th. mbi 12 muaj për kreditë e **Fazës 1** dhe gjatë gjithë jetës për kreditë e **Fazës 2.**

Ekspozimi në mos-permbushje (EAD): Ky është një vlerësim i ekspozimit në një datë të ardhshme të paracaktuar, duke marrë parasysh ndryshimet e pritura në ekspozim pas datës së raportimit, përfshirë ripagimet e principalit dhe interesit dhe zbritjet e pritura në objektet e angazhuara.

Humbja në momentin e dështimit në pagesë (LGD): Kjo paraqet një vlerësim të humbjes që del nga një vonesë. Ajo bazohet në diferencën midis rrjedhave të parasë të gatshme të kontraktuara dhe atyre që kredidhënësi do të priste për të marrë në bazë të kushteve ekonomike aktuale dhe të ardhshme, duke përfshirë çdo kolateral. Zakonisht shprehet si përqindje e EAD.

Shkalla e kurës: Kjo shpreh mundësinë e daljes nga statusi i fazës 3.

Shkalla e zbritjes: Kjo përdoret në zbritjen e një humbjeje të pritshme të kredisë në një vlerë aktuale në datën e raportimit. **Shih seksionin I. j)**

Tabela e mëposhtme ilustron se si modeli zbatohet në fazat e ndryshme:

Faza	Niveli	PD	LGD	EAD
Faza 1	Përgjithshme	PD 12-mujor (përshtatur për kushtet makroekonomike)	Humbjet e përhershme	Ekspozimi në mos-përmbushje gjatë 12 muajve të ardhshëm
	Individuale	Nuk zbatohet ose zbatohet në rrethana të kufizuara *		
Faza 2	Përgjithshme	PD e përjetshme (rregulluar për kushtet makroekonomike)	Humbjet e përhershme	Ekspozimi në mos-përmbushje gjatë gjithë jetës së mbetur
	Individuale	Nuk zbatohet ose zbatohet në rrethana të kufizuara *		
Faza 3	Përgjithshme	PD është e barabartë me 1, sepse vonesa ka ndodhur	Humbjet e përhershme në varësi të pikës së ciklit të rikthimit	Ekspozimi në mos-përmbushje në datën e raportimit
	Individuale	N/a	Rrjedhat e parasë së ardhshme të diskontuara në datën e raportimit zbriten në datën e raportimit	Ekspozimi në mos-përmbushje në datën e raportimit

** Vlerësimi individual i probabilitetit të vonesës dhe humbjeve të përhershme është në vetvete e vështirë kur nuk ka dëshmi objektive të rënies në vlerë. Megjithatë, për ekspozimet e rëndësishme të klasifikuara në Fazën 1 dhe Fazën 2, BPB mund të vërtetojë që LGD vlerësohet në baza të përgjithshme për kthimin e pritshëm nga strategjia e përjashtimit të kolateralit për një kredi në vonesë.*

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

22 MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Risku kreditor (vazhdim)

h) Modeli i pritshëm i humbjes kreditore (vazhdim)

Ekspozimi në vonesë
EAD është një vlerësim i ekspozimit në vonesë si rezultat i një ngjarjeje të mëvonshme. Vlerësimi i EAD ndryshon në varësi të faktit nëse ka vonesë ose jo.
Vonesa ka ndodhur (ekspozimi në vonesë – EAD)
Kur ka ndodhur mos-përmbushja (tipike për Fazën 3), ekspozimi në mos-përmbushje është një shumë e njohur, e cila përfshin principalin e kredisë së pashlyer, interesin e përllogaritur, gjobitjet e përllogaritura, dhe arkëtimet e tjera që rrjedhin nga kontrata e huasë si: tarifat e sigurimit, tarifat përmbaruese të parapaguara etj.
Vonesa nuk ka ndodhur (ekspozimi në vonesë – EAD)
Kur nuk ka ndodhur mos-përmbushja, EAD është një vlerësim i arsyeshëm i ekspozimit në një datë të ardhshme mos-përmbushjeje. Në rastet e huave të sapokrijuara që nuk janë dëmtuar nga kreditë, ose kreditë ekzistuese që nuk janë subjekt i një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë, ekspozimi në mos-përmbushje do të vlerësohet për një periudhë 12 muaj nga data e raportimit. EAD mund të jetë vlera kontabël bruto në datën e raportimit ose në një datë të mëvonshme në varësi të pikës në kohë kur ndodh mos-përmbushja.
Në rastet kur ka pasur një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë, KEP vlerëson mundësinë që kredia të mos vuajë në ndonjë nga vitet e ardhshme deri në maturimin e saj kontraktues.
Konsiderimi i KEP për pikën në kohë EAD përmblidhet si më poshtë në varësi të klasifikimit fazor të kredive për klientët dhe depozitat bankare:

Faza 1	**Vlera kontabël bruto në datën e raportimit**
Faza 2	Vlera kontabël bruto në datën e raportimit dhe në çdo përvjetor të ardhshëm deri në maturimin e kredisë. Në ciklin normal të rikuperimit të kredisë, kur pagesat janë rikuperuar në përputhje me planin e pagesave, EAD pritet të ulet kur afrohet koha në datën e maturimit.
Faza 3	Vlera kontabël bruto në datën e raportimit. Në ciklin normal të rimëkëmbjes, kur paratë e gatshme janë rikuperuar në pagesa të vogla gjatë ciklit të rimëkëmbjes pas paracaktuar, EAD pritet të ulet me muaj në rritje të paracaktuar
POCI	Vlera kontabël neto në datën e raportimit

Në përputhje me SNK 8 Politikat e Kontabilitetit, Ndryshimet në Vlerësimet e Kontabilitetit dhe Gabimet, në përgatitjen e pasqyrave vjetore të tij financiare për shkak të paraqitjes më 30 Prill, KEP konsideron shlyerjet e principalit dhe të interesit dhe tërheqjet e pritura në lehtësitë e zotuara të dhëna para fundvitit, deri në 31 Mars pas 31 Dhjetorit të vitit raportues.
Vlerësimi individual kundrejt kolektiv
KEP KEP vlerëson HPK në baza individuale për të gjitha huatë e papaguara në mospagim që kalojnë 10,000 EUR. Të tilla do të përfshijnë të gjitha huazimet e klasifikuara në Fazën 3 ose si POCI dhe individualisht që tejkalojnë 10,000 EUR.
KEP kryen vlerësimin kolektiv të:

- PD dhe LGD për të gjitha kreditë e klasifikuara në Fazën 1 dhe Faza 2, dhe
- LGD e të gjitha kredive të klasifikuara në Fazën 3 ose si POCI me një ekspozim të papaguar më pak se 10,000 EUR.

Grupimi i kredive
Vlerësimi kolektiv i PD
Për qëllimin e një vlerësimi kolektiv të PD-ve, huatë grupohen në bazë të karakteristikave të ngjashme të rrezikut të kredisë, të cilat janë tregues i aftësisë së debitorëve për të paguar të gjitha shumat e përcaktuara sipas kushteve të kontratës. E tillë mund të përfshijë bazën e një vlerësimi të rrezikut të kredisë ose të procesit të gradimit që merr në konsideratë llojin e produktit, llojin e klientit, llojin e kolateralit, statusin e borxhit të kaluar dhe faktorë të tjerë të rëndësishëm.

22 MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Risku kreditor (vazhdim)

h) Modeli i pritshëm i humbjes kreditore (vazhdim)

Grupimi i kredive (vazhdim)

Duke marrë parasysh profilin e rrezikut të kredive të saj, KEP ka zgjedhur të grupojë kredi bazuar në:

1. Qëllimi i huasë (biznesi, agro, banimi dhe konsumatori) dhe
2. Kërkesat e kolateralit për huamarrësin e vlerësuar bazuar në shumën e dhënë të kredisë.

Në përputhje me manualin e rrezikut kreditor KEP kërkon kolateral për të gjitha kreditë e dhëna me një shumë më të madhe se 3,000 EUR. Në përputhje me rrethanat, kjo shumë është një përcaktues kryesor i rrezikut të kredisë, në varësi të faktit nëse kredia është e siguruar me kolateral ose jo.

Bazuar në kriteret e miratuara, kreditë e KEP-it janë grupuar si më poshtë për qëllim të modelimit të PD:

1. Biznes > 3000	Kredi afariste e dhënë në një shumë më të madhe se 3,000 EUR
2. Biznes <= 3000	Kredi afariste e dhënë në një shumë të barabartë ose më të ulët se 3,000 EUR
3. Agro > 3000	Kredi Agro dhënë në një shumë më të madhe se 3,000 EUR
4. Agro <= 3000	Kredi Agro dhënë në një shumë të barabartë ose më të ulët se 3,000 EUR
5. Për shtëpi> 3000	Kredi për shtëpi e dhënë në një shumë më të madhe se 3,000 EUR
6. Për shtëpi <= 3000	Kredi për shtëpi e dhënë në një shumë të barabartë ose më të ulët se 3,000 EUR
7. Konsumuese > 3000	Kreditë konsumatore dhënë në një shumë më të madhe se 3,000 EUR
8. Konsumuese <= 3000	Kredi konsumatore dhënë në një shumë të barabartë ose më të ulët se 3,000 EUR

Vlerësimi kolektiv i LGD

Për qëllimin e një vlerësimi kolektiv të LGD-ve, huatë janë grup në bazë të:

- cikli i rikuperimit të kredive me probleme, dhe / ose
- lloji i kolateralit (d.m.th. shtëpi e financuar nga kredia).

Duke marrë parasysh këto kritere, KEP i konsideron grupet e PD të renditura më sipër duke pasqyruar në mënyrë të duhur ciklin e rimëkëmbjes për kreditë me probleme.
KEP rishikon në baza vjetore kufijtë dhe kriteret e paraqitura më lart për të siguruar që ato të mbeten të vlefshme pas ndryshimeve të mundshme në madhësinë dhe përbërjen e portofolit të kredive.

Vlerësimi individual i HPK

KEP KEP vlerëson ekspozimet individuale kur informacioni i arsyeshëm dhe i mbështetur është i disponueshëm pa kosto të panevojshme. E tillë do të kërkojë parashikim individual të kohës dhe zgjatje të mangësive të parave të gatshme duke marrë parasysh të paktën dy skenarë: 1) *skenari që rezulton në humbje* dhe 2) *skenari që rezulton pa humbje*.

Shpalosja e skenarëve të shumtë

Rënia në vlerë është një shumë me peshë të mundshme që përcaktohet duke vlerësuar rezultatet e dy ose më shumë skenareve të ndryshme ekonomike të përdorura nga KEP për matjen e humbjeve të pritura të kredisë. KEP e konsideron ndryshueshmërinë e fluksit të parave në faktorë të ndryshëm ekonomik në një analizë të shumë skenarëve.
Probabiliteti e skenarëve përcaktohen nga KEP, duke pasur parasysh që ekzistojnë informacione të arsyeshme dhe të disponueshme. Këto probabilitete rishikohen çdo vit dhe ndryshohen në përputhje me rrethanat, në varësi të perspektivës ekonomike dhe / ose informacioneve të tjera të rëndësishme.

i) Flukset e Parave të marra nga Huamarrësi

Në kontekstin e vlerësimit të zhvlerësimit, KEP vlerëson flukset monetare të ardhshme të huamarrësit / afarizmit të cilat do të jenë në dispozicion për të shërbyer borxhin. Në mënyrë më të detajuar, këto flukse të parave përcaktohen nga njësia e mbledhjes së KEP-it dhe njësia e rrezikut të kredisë përgjegjëse për zhvillimin e një pritjeje të fluksit të parave të rimëkëmbjes duke marrë parasysh informacionin e duhur në dispozicion, siç janë informacionet financiare dhe planet e ardhshme.

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

22 MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Risku kreditor (vazhdim)

h) Modeli i pritshëm i humbjës kreditore (vazhdim)

Shpalosja e skenarëve të shumtë (vazhdim)

ii) Likuidimi i kolateraleve

Në mënyrë që KEP të përcaktojë sasinë e rikuperueshme të kolateraleve, konsiderohet seria indikative e informacionit, nëse është e disponueshme:

- Vlera e tregut të kolateralit
- Data e vlerësimit
- Indeksimi i çmimeve
- Koha për shitje
- Ulje e detyruar e shitjes (zbritje në ankand)
- Kostoja e shitjës (Kostoja e likuidimit)
- Huatë e mëparshme
- Të drejtat preferenciale

Zbritja e detyruar e shitjes dhe kostoja e likuidimit aplikohen gjithashtu në vlerën e tregut të kolateralit, pa marrë parasysh ndonjë borxh ose të drejta preferenciale. Bazuar në parametrat e përmendur më lart, llogaritet shuma e rikuperueshme për kolateral dhe për një strukturë kredie. Më pas, shuma e rikuperueshme e kolateralit për objektin zbritet në bazë të kohës së parashikuar të rimëkëmbjes dhe normës efektive të interesit. Në rastin e rivendosjes së kolateraleve, KEP-i zbret më tej flukset e parave duke marrë parasysh kohën e realizimit të këtyre flukseve monetare dhe kohën për të shitur kolateralin e riprovuar.

Vlerësimi kolektiv i HPK

KEP-i mat HPK në bazë kolektive për portofolet ku ka më pak informacion specifik për huamarrësin, në dispozicion, siç janë ekspozimet me pakicë dhe disa ekspozime ndaj ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme. Kjo përfshin informacione specifike të huamarrësit, të tilla si ditët e delikuencës, përvoja kolektive historike e humbjeve të kredisë dhe informacioni që shikon përpara.

Për llogaritjen e vlerës së zhvlerësimit të kredive të vlerësuara në bazë kolektive, përdoren metoda statistikore, bazuar në parametrat e rrezikut të kredisë. Llogaritja e HPK 12-mujore dhe e tërë jetës, për të gjitha portofolet, përshkruhet më poshtë:

Faza 1 - 12 muaj HPK

Për huazimet në fazën 1, koha e ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë konsiderohet për 12 muajt e ardhshëm.

Faza 2 – HPK e përhershme

Për huatë në fazën 2, periudha për të cilën matet HPK është periudha maksimale gjatë së cilës KEP është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë. Kjo mund të jetë periudha maksimale kontraktuale gjatë së cilës KEP është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë (d.m.th. periudha derisa kredia të shlyhet plotësisht, zakonisht koha e mbetur deri në maturimin kontraktual) ose një periudhë më e gjatë.

Faza 3 - HPK e përhershme

Kreditë e klasifikuara në fazën 3 tashmë janë në mos-pagim. Prandaj, probabiliteti i parazgjedhjes është i barabartë me 1. Humbjet e pritura të kredisë maten si humbje përfundimtare pas marrjes në konsideratë të të gjitha shlyerjeve të mundshme gjatë horizontit të rimëkëmbjes, të reflektuara nga LGD në çdo muaj si mos-përmbushje.

Rregullimi progresiv dhe makro-ekonomik

KEP e konsideron ndikimin e mundshëm të faktorëve makroekonomikë dhe financiarë në parashikim në vlerësimin e PD gjatë 12 muajve dhe Kohëzgjatjes në përputhje me Udhëzimet e Makro-modelimit të PD.

22 MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Risku kreditor (vazhdim)

h) Modeli i pritshëm i humbjes kreditore (vazhdim)

Konsiderimi i skenarëve të shumtë (vazhdim)

Vlerësimet e HPK për depozitat bankare

Faza 1

Për llogaritjen e rënies në vlerë të depozitave bankare KEP zbaton metodat statistikore bazuar në parametrat e riskut kreditorë të zhvilluara nga studimi vjetor i Moody's: Normat e Korporatave dhe Normat e Rimëkëmbjes.

Faza 2

Variablat në çdo datë raportimi përfaqësojnë siç përshkruhet më poshtë:

Nëse ka një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë, e lidhur me një depozitë bankare specifike, krahasuar me datën e blerjes, atëherë njihen humbjet e pritura të kredisë për gjithë jetën e instrumentit të borxhit.

Nëse maturiteti i pritshëm është më i shkurtër se 12 muaj atëherë PD-ja 12 mujore rregullohet në përputhje me rrethanat për maturitetin e mbetur.

Faza 3

Nëse risku kreditorë i një instrumenti borxhi rritet deri në atë pikë që konsiderohet të jetë kredi e rënë në vlerë, PD-ja e jetëgjatësisë është e barabartë me 1 dhe KEP llogarit HPK e jetëgjatësisë bazuar në LGD, shumën imagjinare dhe interesin e përllogaritur. Nën fazën 3 (ku ka ndodhur një ngjarje kredie), të ardhurat nga interesi llogariten në koston e amortizuar (dmth. Vlerën kontabël bruto të rregulluar për lejimin e humbjeve).

Shpalosjet e tranzicionit

Huatë për klientët

Në datën e aplikimit fillestar, KEP nuk mund të përcaktojë nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme në riskun kreditor që nga njohja fillestare për kreditë e krijuara më ose para 30 Shtatorit 2018, pa kosto ose përpjekje të panevojshme. Në përputhje me SNRF 9 kërkesat e tranzicionit, KEP-i njeh si të rënë në vlerë një shumë të barabartë me rëniet e pritshme në vlerë të kredisë në çdo datë raportimi derisa këto kredi nuk çregjistrohen. Pas datës së aplikimit fillestar, KEP përdor informata të arsyeshme dhe të mbështetura që janë në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme për të përcaktuar nëse risku kreditorë është rritur ndjeshëm për të gjitha kreditë që kanë origjinën më ose pas 1 tetorit 2018.

Depozitat bankare

Në datën e aplikimit fillestar, KEP përdor informata të arsyeshme dhe të mbështetura që janë në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme për të përcaktuar riskun kreditor në datën kur një depozitë bankare ishte njohur fillimisht dhe krahasuar atë me riskun kreditor më 1 janar 2018.

KEP | Raporti vjetor 2019
www.keptrust.org

22. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Risku kreditor (vazhdim)

Informacioni mbi kreditë sipas sektorit dhe llojit të kolateralit më 31 Dhjetor 2019 dhe 2018, është si më poshtë:

Në EUR	Agrokulturë	Konsumuese	Për shtëpi	Biznes individual	Gjithsej
Kredi të siguruara					
Vetura	2,166	159	3,644	2,447	8,416
Pasuri e patundshme	0	-	42	131	173
Mallëra	1,379	186	1,898	1,881	5,344
Kredi të pa-siguruara	4,273	12,293	13,820	5,890	36,276
Gjithsej kredi dhe paradhënie per klientët	**7,818**	**12,638**	**19,404**	**10,349**	**50,209**

Në EUR	Agrokulturë	Konsumuese	Për shtëpi	Biznes individual	Gjithsej
Kredi të siguruara					
Vetura	1,688	17	3,706	2,276	7,687
Pasuri e patundshme	14	-	41	59	114
Mallëra	696	0	956	1,528	3,180
Kredi të pa-siguruara	3,871	3,255	16,806	7,852	31,784
Gjithsej kredi dhe paradhënie per klientët	**6,269**	**3,272**	**21,509**	**11,715**	**42,765**

Organizata mban kolateral ndaj kredive dhe paradhënieve të klientëve në formën e hipotekave, automjeteve dhe mallrave.

	31 Dhjetor 2019	31 Dhjetor 2018
Vetura	14,302	14,252
Pasuri e patundshme	1,233	870
Mallëra	7,576	6,535
	23,111	**21,657**

22. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.2 Risku kreditor (vazhdim)

Analiza për cilësinë e kredisë së kredive të papaguara në 31 Dhjetor 2019 është si vijon:

Në EUR	Agrokulturë	Konsumuese	Për shtëpi	Biznes individual	Gjithsej
As në vonesë dhe as rëna në vlerë					
Kredi për individë nën 3,000 EUR	1,017	12,530	12	7	**13,566**
Kredi për individë mbi 3,000 EUR	6,767	54	19,403	10,312	**36,536**
Gjithsej as të vonuara as të rëna në vlerë	**7,784**	**12,584**	**19,415**	**10,319**	**50,102**
Vonesë por jo rëna në vlerë					
- më pak se 30 ditë me vonesë	53	90	120	91	**354**
- 30 deri 90 ditë me vonesë	20	57	90	54	**221**
- 91 - 180 ditë me vonesë	30	65	103	47	**245**
- 181 deri 360 ditë me vonesë	42	114	189	74	**419**
- mbi 360 ditë të vonuara	47	79	74	94	**294**
Gjithsej në vonesë por jo të rëna në vlerë	**192**	**405**	**576**	**360**	**1,533**
Kredi individualisht të përcaktuara për rënie në vlerë (bruto)					
- më pak se 30 ditë me vonesë	-	-	12	37	**49**
- 30 deri 90 ditë me vonesë	-	-	-	-	**-**
- 91 - 180 ditë me vonesë	-	-	-	-	**-**
- 181 deri 360 ditë me vonesë	-	-	-	-	**-**
- mbi 360 ditë të vonuara	16	-	-	17	**33**
Kreditë e zhvlerësuara individuale (bruto)	**16**	**-**	**12**	**54**	**82**
Minus: provizioni i zhvlerësimit	174	351	599	384	**1,508**
Kreditë dhe paradhëniet totale për klientët	**7,818**	**12,638**	**19,404**	**10,349**	**50,209**

22. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.3 Rreziku i likuiditetit

Risku i likuiditetit është rreziku që Organizata të hasë vështirësi në përmbushjen e detyrimeve nga detyrimet e saj financiare.
Qasja e Organizatës për administrimin e likuiditetit është të sigurojë, sa më shumë që të jetë e mundur, se gjithmonë do të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur detyrimet e saj kur duhet, në të dy kushtet normale dhe ato të stresuara, pa pësuar humbje të papranueshme ose duke rrezikuar dëme në reputacionin e Organizatës.
Pozicioni i likuiditetit të Organizatës monitorohet nga Departamenti i Financave në baza javore dhe mujore dhe drejtpërdrejt nga menaxhmenti në mënyrë sistematike, përmes menaxhimit të disponueshmërisë së parave të gatshme për disbursimin e kredisë dhe sigurimin e fondeve të përshtatshme, të disponueshme për secilën llogari, bazuar në prurjet dhe prurjet e pritshme për të përmbushur detyrimet e Organizatës. Politikat e brendshme për administrimin e rrezikut të likuiditetit përputhen me rregulloren "Për administrimin e rrezikut të likuiditetit në institucionet mikrofinanciare", miratuar nga Banka Qendrore e Kosovës më 29 gusht 2013.

Ekspozimi ndaj rrezikut të likuiditetit

Huazimet janë burimi kryesor i financimit të Organizatës. Organizata përpiqet të ruajë një ekuilibër midis vazhdimësisë së financimit dhe fleksibilitetit përmes përdorimit të detyrimeve me një varg maturimesh. Organizata vlerëson vazhdimisht rrezikun e likuiditetit duke identifikuar dhe monitoruar ndryshimet në fondet e kërkuara për të përmbushur qëllimet e biznesit dhe objektivat e përcaktuara në lidhje me strategjinë e përgjithshme të Organizatës. Për më tepër, Organizata mban një portofol të aktiveve likuide si pjesë e strategjisë së saj të administrimit të rrezikut të likuiditetit. Tabela e mëposhtme tregon detyrimet financiare të Organizatës në bazë të maturimit të tyre të hershëm të mundshëm kontraktues:

	Deri 1 muaj	Deri 6 muaj	6 muaj deri 1 vit	Më shumë se një vit	Vlera kontabël
31 Dhjetor 2019					
Huatë	238	7,230	8,689	19,252	35,409
Detyrime tjera	198	56	-	-	254
	436	**7,286**	**8,689**	**19,252**	**35,663**
31 Dhjetor 2018					
Huatë	453	5,061	11,252	16,128	32,894
Detyrime tjera	332	216	-	-	548
	786	**5,277**	**11,252**	**16,128**	**33,442**

22.4 Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet në çmimet e tregut, të tilla si norma e interesit, kursi i këmbimit të huaj dhe përhapja e kredisë do të ndikojnë në të ardhurat e Organizatës, ose vlerën e zotërimeve të tij të instrumenteve financiare. Qëllimi i menaxhimit të rrezikut të tregut është të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimin ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, ndërsa optimizon kthimin.

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit

Rreziku i normës së interesit është rreziku që vlera e instrumenteve financiare të luhatet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut. Organizata administron rrezikun e normës së interesit përmes monitorimit të kushteve të tregut dhe marrjes së vendimeve të nevojshme për rivlerësim ose rialokimit. Analiza e ndjeshmërisë është përcaktuar bazuar në ekspozimin ndaj normave të interesit si për aktivet financiare ashtu edhe për detyrimet financiare duke supozuar se shumat e tyre të papaguara në datën e raportimit, ishin të papaguara gjatë vitit.

22. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.4 Rreziku i tregut (vazhdim)

Pozicionet e hendekut të interesit të kategorive të rëndësishme të aktiveve dhe detyrimeve financiare me interes, më 31 dhjetor 2019 dhe 2018 janë si më poshtë:

	Deri 1 muaj	Deri 6 muaj	6 muaj deri 1 vit	Më shumë se një vit	Vlera kontabël
31 Dhjetor 2019					
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	2,722	10,675	11,246	25,566	50,209
	2,722	**10,675**	**11,246**	**25,566**	**50,209**
Huatë	238	7,231	8,689	19,034	35,192
	238	**7,231**	**8,689**	**19,034**	**35,192**
Pozicioni neto	**2,484**	**3,444**	**2,557**	**6,532**	**15,017**

	Deri 1 muaj	Deri 6 muaj	6 muaj deri 1 vit	Më shumë se një vit	Vlera kontabël
31 Dhjetor 2018					
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	2,484	9,642	9,889	20,750	42,765
	2,484	**9,642**	**9,889**	**20,750**	**42,765**
Huatë	454	5,061	11,251	15,966	32,732
	454	**5,061**	**11,251**	**15,966**	**32,732**
Pozicioni neto	**2,030**	**4,581**	**(1,362)**	**4,784**	**10,033**

Menaxhimi i rrezikut të normës së interesit plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e aktiveve dhe detyrimeve financiare të Organizatës ndaj skenareve të ndryshme standarde dhe jo standarde të normave të interesit. Skenarët standardë përfshijnë një rënie paralele prej 1%, ose rritje në të gjitha kthesat e rendimentit. Një analizë e ndjeshmërisë së Organizatës ndaj një rritje ose ulje të normave të interesit të tregut (duke supozuar se nuk ka lëvizje asimetrike në kthesat e rendimentit dhe një pozicion neto të vazhdueshëm) është si më poshtë:

	2019	2018
Fitim: 1% rritje	150	100
Humbje: 1% rënie	(150)	(100)

22. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

22.4 Rreziku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të monedhës

Rreziku i valutës së huaj është rreziku që vlera e instrumenteve financiare të luhatet për shkak të ndryshimeve në kurset e këmbimit të huaj. Organizata nuk është e ekspozuar ndaj këtij rreziku sepse aktivet dhe detyrimet e saj janë në EUR.

22.5 Menaxhimi i kapitalit

Organizata është në përputhje me kapitalin minimal prej 200 mijë eurosh të kërkuara nga Banka Qendrore e Kosovës. Organizata i nënshtrohet një mbikëqyrjeje periodike nga Banka Qendrore e Kosovës.

Politika e Organizatës është të ruajë një bazë të fortë kapitali për të ruajtur besimin e investitorit, kreditorit dhe tregut dhe për të mbështetur zhvillimin e ardhshëm të biznesit. Ndikimi i nivelit të kapitalit neto në kthimin e tij njihet gjithashtu dhe Organizata njeh nevojën për të mbajtur një ekuilibër midis kthimeve më të larta që mund të jenë të mundshme me pajisje më të mëdha dhe avantazheve dhe sigurisë së ofruar nga një pozicion i shëndoshë i kapitalit. Nuk ka pasur ndryshime në qasjen e Organizatës për menaxhimin e kapitalit gjatë vitit.

23. NGJARJET PAS DATËS RAPORTUESE

Me 27 shkurt 2020, Organizata ka pranuar mjetet e paracaktuara nga IFC, mjetet e pjesës së mbetur (2,000 milionë Euro) nga vlera e kredisë së kontraktuar prej 4,000 milionë Euro, nënshkruar me 27 dhjetor 2019 me interes vjetor prej 4.95%.

Më 11 Mars 2020, Organizata Botërore e Shëndetësisë njoftoi një situatë pandemike për shkak të emergjencës globale të shkaktuar nga shpërthimi i COVID 19. Pasi që rastet e para janë shfaqur në Kosovë, Qeveria e Kosovës ka ndërmarrë masa adekuate për të parandaluar shpërthimin e mundshëm.

Si pjesë e aksionit të koordinuar, Banka Qendrore e Kosovës ka nxjerrë vendimin nr. 12-09 / 2020 që lejon klientët e Institucioneve Financiare të aplikojnë individualisht për shtyrjen e pagesave të kredisë deri pas 30 Prillit 2020, në mënyrë që të ndihmojnë ata që preken të kalojnë më lehtë vështirësitë e shfaqura. Përhapja e koronavirusit ende po evoluon dhe menaxhmenti nuk është në gjendje të vlerësojë në mënyrë të besueshme efektet e tij. Për detaje të mëtejshme, ju lutemi referojuni shënimit 2.4 "Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve".

Më 16 mars 2020, Organizata ka ri-afatizuar kredinë në vlerë prej 1,000 milionë Euro, nënshkurar me 13 mars 2017 me Triple Jump me interes aktual vjetor prej 3.95%.

Nuk ka ngjarje të tjera pas datës së përfundimit të periudhës raportuese, që mund të kishin nevojë për përmirësime apo shpalosje shtesë në këto pasqyra financiare.